

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.6

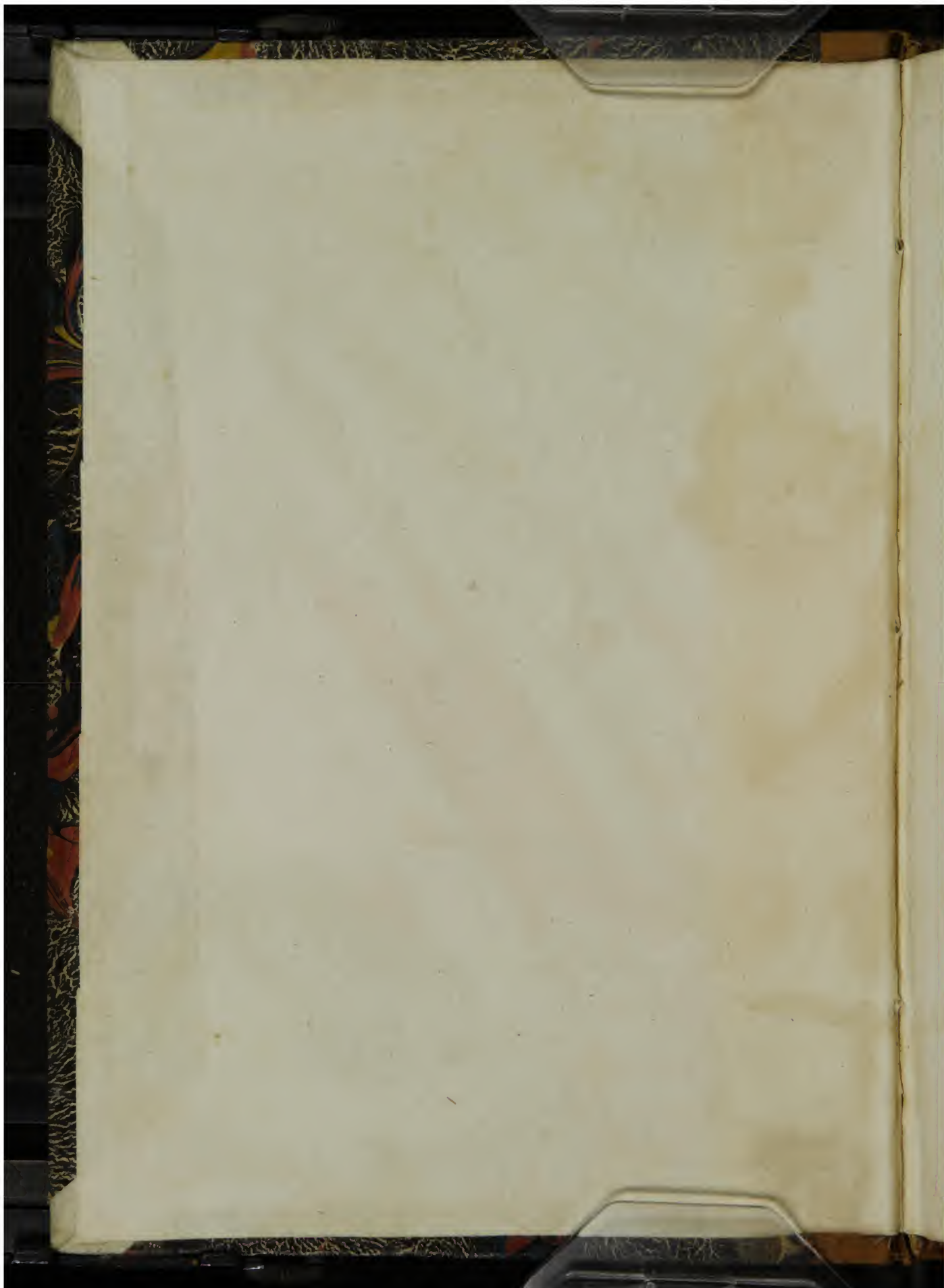
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.6

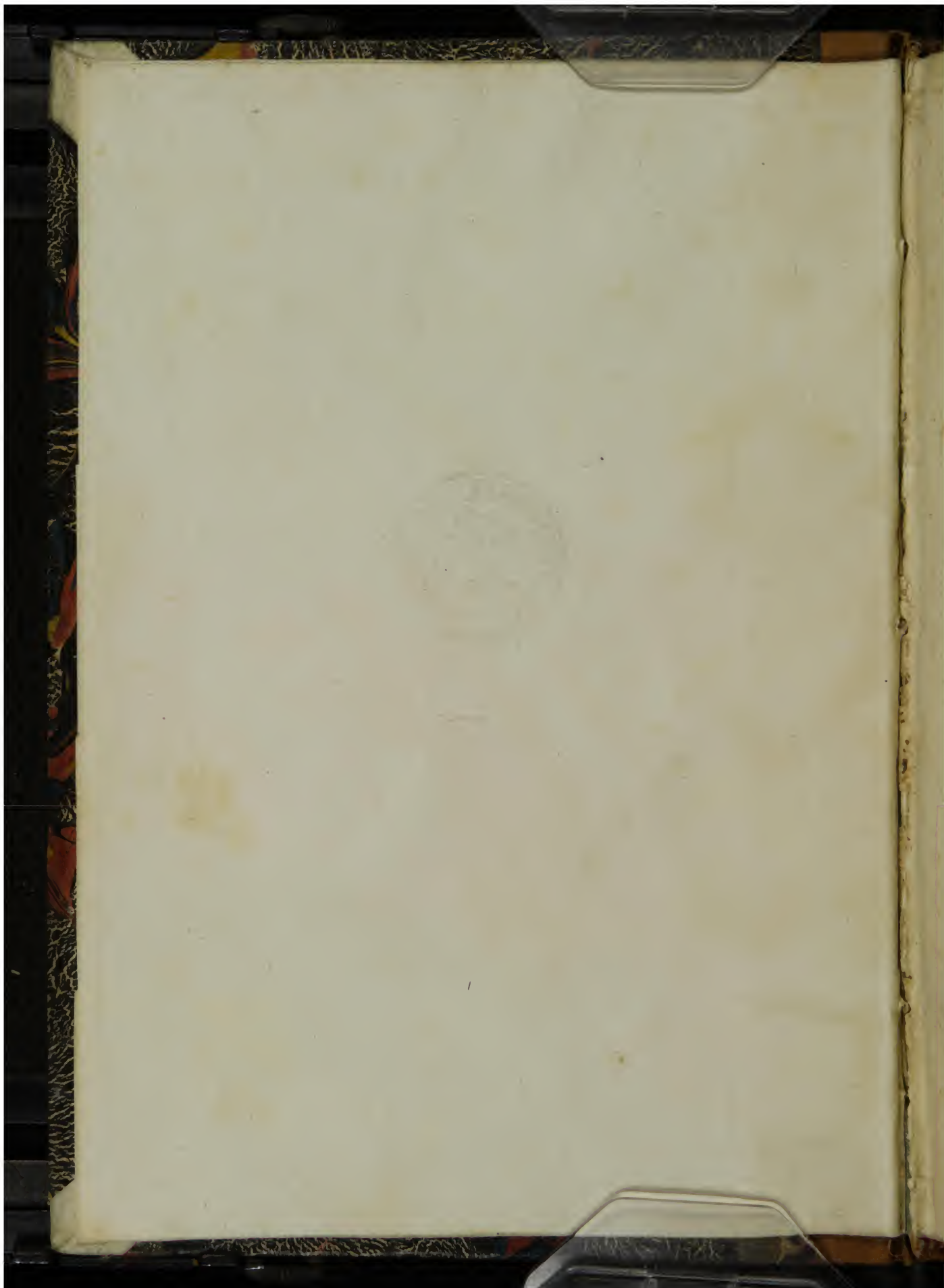
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.6

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.6

B. N. Firenze

DE MONTE IMPIETATIS

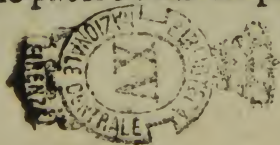

Domino suo Reuerēdissimo Domino. Georgio Albanensi Episcopo
& sancte Xpi Ecclesiæ Cardiali dignissimo Fr̃ Nicola Barianus de Placē
tia dignus p̃fessor Theologie ordinis Eremitarū diui Augustini regularis
obseruatiæ: felicem statum.

T si usurariā prauitatē rō ip̃a & oīs bone legis pagina detestef
ac p hoc Vienēse cōciliū oēm hoīem p̃tinaciter asserētē ip̃am
peccatū nō eē tāqm hereticū merito iureq; decreuerit. ē enim
ut inqt Ag. i libro de re pup. usura ip̃a merito improbāda: et
ab oībus rōnabilissime hētur odio: cū sit naturæ. i. naturali rōni cōtraria.
Id tamē q; nullo pacto ab ip̃ius usure uitio pōt excusari: qdā uerbi dei p
nūtiatores iustū ac piū ēē: & ab oī populo exercēdū āplectēdūq; diebus
ñris p̃dicare nō sinūt. Hūi nāq; sūt q de certa peccuniarū massa ex fidelīū
elemosīs aggregatā quā mōtē pietatis falso appellāt: ad qnq; imo ad decē
& ad qndecim p cētū singulo āno mutuari licitū ac piū ēē crebris p̃dicatio
nibus asseuerāt. Hīc scādala: hīc rixe: hīc ip̃ius uerbi dei & religionis cō
tēptus: aliis qui recte tute q; sapiūt cōtradictibus ī dei populo oriūtur. Et
iā in plerisq; Italiæ urbibus huiusmodi p̃dicationū occasiōe usure ip̃e pu
blice sub pietatis uocabulo exercētur. Vnde nisi apostolica sedes tā p̃niti
oso errori de opportuno remedio p̃uiderit: timēdū est ne sal dominicū
quo simplices populi cōdiendi sunt optimis moribus ac sana doctrina cō
ponēdi īstituēdi q; sunt: iā īfatuum foras mittatur ab hominibus con
culcādū: & q; dictū horrēdū ē pro uiuifico uerbo mortifex dogma grex
domī summat: & eterna morte lupi rapaces illū secū pdant ac mactēt. Ho
rū igitur tā piculosum errorē p ueritatis & aīarū xpi sanguine redēptarū
zelo stomacatus æquo aīo ferre nequi: sed cōtra ip̃m nō sine uitæ discrie
p̃dicaui: disputaui publice: & opusculū satis copiosum nup̃ edidi. Hoc ad te
dominū meū p̃cipuum dedi: & nōi tuo dicatū ēē perpetuo decreui. Nō q;
disciplinā aliquā domīo meo p̃ponere aūsim: quē optimas litteras a pri
me excellēter q; adeptū experiētia didici: sed quo mea ī te pateat bēiuolē
tia: et ip̃i tractatui nostro splēdore tuo crescat auctoritas: ac tādē & in pri
mis tua Dñatio reuerēdissima rē ip̃am de q; ī eo agit meminerit cū sc̃tissi
mo p̃re & dño ñro ac ceteris fratribus eius reuerēdissīs Cardinalibus ali
q; p̃tractare & cōtra hūc errorē qd ip̃um opusculū detestat p̃ suo īcredi
bili ad ecclesiā dñicā & ueritatē studio cū dabit̃ opportūitas facilius com
modiusq; r̃mediū p̃curare possit. Valeat reuerēdissimus dñs meus: & me
ip̃o īdigno eius famulo ad uota ī dño p̃fruat̃ Mediolani. Klē. I unii 1494.

Incipit tractatus de mōte ī pietatis eiusdē fr̄is Nicole Bariani ut supra.

Verif an mutuū mōtis q dī pietatis quo. s. mutuat ad singu-
lū denariū p singula libra mutuatae pecuniae singulo mense
q uel q idē ē ad. s. p. 100: singulo āno sit licitū: & arguit multipli-
citer p parte affirmatiua istius qōis & primo sic: Oīs humana
opatio cuius finis ē licitus & bonus ē licita: Dicit. n. Amb. Fi-
nis tuus opi tuo nomē īponit: & Aug. sup psal. 31. Bonū opus itētio facit: &
itētione fides dirigit: nō ualde attēdas qd hō faciat sed qd cū facit itēdat.
Et ī lib. 4. cōtra Iul. Nō officiis sed finibz pēsada sūt opa. Et Ag. ī. iiii. top.
Cuius igt finis bonus ē: ipm quoqz bonū ē. sed pfatū mutuū (q ī toto hu-
ius tractatus pcessu grā breuitatis sit. a.) ē hūana opatio cuius finis est bo-
nus & licitus imo & pius: cū finis ipius sit ex pietate subuenire. s. paupibz:
ad hoc. n. solū & pīcipaliter iūetū ē ipm. a. ut p ipm mutuet paupibus ex
certa peccuniae massa ex piis fidelīū elemosinis collecta: quā iō mōte pieta-
tis appellat. ergo. a. nō mō licitū ē sed & piū. ¶ 2. & est confirmatio primi
Oē opus ī caritate fūdatū ē licitū: imo & meritorium: cū oē tale opus sit deo
gratū & acceptū: sed. a. ē tale opus cū sola pximi caritate exerceat. ergo ip-
sum ē piū licitū ac meritorium. ¶ 3. Si. a. non foret licitū hoc iō eet qa usū-
rariū: nō. n. alia de cā dicif ab aliqbus illicitū: sed hoc ē falsū. s. qd. a. sit usū-
rariū. ergo falsū ē q sit illicitū. cōseqntia nota ē ex logica. pbo q. a. nō sit usū-
rariū tripliciter: primo quia ut arguebat quidā magī ī nra disputatōe que
de re ipa Fauētiae acta ē publice. a. nō ē mutuū: ergo nō ē cōtractus usurari-
us: cōseqntia nota: quia ī solo mutuo cōsistit usura: ut ifra patebit. pbatur
aī: quia mutuū ē de meo facere tuū. dicif. n. mutuū qī de meo tuū. ff. si cer-
tū petat. l. 2. sed p. a. nō fit de meo tuū cū nullus sit dñs peccuniae q dispēsat.
p. a. ac p hoc nullū sit eius dñiū. ergo. a. nō ē mutuū. 2o. pbat q. a. nō ē usura-
riū qa esto q sit mutuū nō tñ ē usurariū cū p ipm nihil accedat sor. peccūie
mutuate sic. n. dicūt capi. ipius mōtis ut. s. mutuet paupibus ex pfata peccu-
nie massa & ab oī mutuatario exigat singulus denarius p singula lib. mutua-
te peccūie singulo mēse & q ex illius denarii sūma def cōgruū salariū opariif
ipius mōtis. s. mutuātibz & tenētibz cōputa & cōseruātibz pignora ipius. a.
& si qd ex dicta sūma supsit pfato salario nullo mō ipi mōti addat s; mutua-
tariif si fieri possit rītutaf alioqn ex eo dotēf paupef femie. 3 Idē pbat. s.
q. a. nō ē usurariū qa oē usurariū mutuū fit pīcipaliter ac fīaliter pp lucz
ut dicit glo. ī cap. cōsuluit eodē ti. sup uerbo spātes q nō cōtigit de. a. nā ipz
fit pīcipaliter ut paupibus subuēiat. ergo nō fit pīcipaliter pp lucrum.
¶ 4. pīcipaliter ar. sic. Vnicuiqz cōtrahēri licet ad hoc agere ut reddat idē
pnis: de fide ius. cap. puenit. & iz. q. 2. cap. de cleri. & hoc maxie licet cōtra-
hēti p utilitate eius cū quo cōtrahif: qa nemo cogif cū pprio dāpno alteri
cōmodū facere. sed mutuātes a mutuo nō pnt se seruare idēpnis: nisi exi-

gāt aliqd ultra for. mutuate pecu. ab ip̄is mutuatariis p mercede suax opa-
 rū q̄bō q̄puta ip̄ax pecu. tenet & pignora seruāt illeſa. alias. n. pderēt q̄gruā
 ip̄ax opax. mercedē q̄ nō eſſet pua ip̄ox iactura. ergo p tali mercede licet
 ip̄is mutuātibō. a. mutuo exigēt a mutuatariis q̄bō utiliſ mutuādo iſeruiūt
 ſigulū denariū &c. Precipue cū talis ſūma uideat ſatis queniēs tali mercedi
 5. & ē q̄firmatio q̄rti. Ego reſtitus a te ut mutuē tibi. 100. q̄ nō ſūt ap̄ me
 ſi aliquo loco a nob̄ ſmoto pū florētie uel Mediolāi (exēpli grā) mitto il-
 luc p ip̄is. 100. tibi mutuādis. certū ē q̄ i caſu iſto teneris mihi ſatiſſacere p
 expenſis atq̄ opis q̄s i hui⁹. miſſiōe q̄ſupſi & q̄nē i pfato caſu poſſū licite a te
 exigē ult for. ip̄ox. 100. expenſas illas & p̄dcax opax p̄ciū: aſimili mutuātes
 a. mutuo licite exigūt a mutuatariis ultra for. mutui ſigulū denariū &c. q̄m
 plures & alii cōſimiles caſus adduci pnt & ab aliquo p̄cipue iuriſtis de fctō
 adducūt quos b̄ruitatis cā tū qa eadē uel cōſimili r̄ſiōe ſoluūt omitto 6.
 P̄cipes & ciuitatis fctores p cā urgēte & bono pu. licite pnt taxā aliq̄ ciui-
 bō & ruralibō ſuis ip̄oer & ip̄oſitā ab eiſdē exigē ut colligit ex c. q̄ i eccleſia-
 rū de q̄ſti. & i c. pleriq̄ de imu. ecce. & i c. n̄ra de in iu. & dā. dā. ſz. a. nō ē pue
 utilitatis reipu. cū ſit ad. ſ. dūtaxat p. 100. & p ip̄z excludat mutuū iudei ad.
 20. uel 30. p. 100. ergo. p q̄digno mutuātiū. a. mutuo ſalario pnt recto. uel
 p̄cipes ciuitatis collectā aliq̄ uel taxā moderatā ip̄oere ciuibō & ruralibō
 ſuis & ab illiſ exigē. r̄ego pnt ſtatue ut ip̄i mutuātes exigāt a ſigulo mutua-
 rio ſigulū denariū &c. q̄i p taxa ip̄ius cōdigni ſalarii ad ip̄ius. A. cōſeruationē
 7. Oīs mutuās p̄t licite exigē a mutuatario q̄cqd ip̄e mutuatarius illi d̄z
 ſz ip̄e mutuatarius tenet aliqd recōpenſar mutuāri ſibi p grā ip̄ius mutui.
 unusq̄ſq̄. n. ut dicit Ag. i. 5. ethi. tenet ex quodā hōeſtatis debito recōpē-
 ſar ei q̄ ſibi grāſ fecit. & i p̄allegato c. q̄ſuluit dicit. glo. q̄ mutuatarius p grā
 mutui ē nālī obligatus mutuāti ad aridota ergo ip̄e mutuās licite p̄t ultra
 for. mutui aliqd exigē a mutuatario p r̄cōpēſa talis grē & q̄nē uideſ q̄ lici-
 te poſſit ab illo exigē ſigulū dēariū &c. 8. Idē pbat aucto ritate cāoniſtaz
 quoz plurimi p tali mutuo q̄le ē. a cōſuluerūt q̄bō (ut d̄r) maxie i hoc credē
 dū ē cū ſit mā canoa & n̄ theoa. 9. Idē pbat aucto ritate Theo. & p̄cipue. S.
 Tho. i 2a 2e. q. 79. i n̄ ſiōe ad primū ar. dicētis: ille q̄ mutuū dat p̄t ducē i pa-
 ctū cū eo q̄ mutuū accipit r̄cōpēſam dāni p qd̄ ſubtrahit aliqd qd̄ debet h̄re
 hoc. n. n̄ ē uſū pecu. uēdeſ ſz dānū uitare hec ille ad uerbū cui cōcordāt alii
 theo. i. 4. d. 15. go & mutuāti. a. mutuo l̄ i pactū ducē cū mutuatario ſuo p re-
 cōpēſatiōe dāni ſui ultra for. ip̄ius mutui ſigulū dēariū &c. 10. Idē pbat au-
 ctoritate Inno. 8. & quozdā alioz. pon. q̄ mutua cōſilia Perufii Parme Mā-
 tue Mutie Rauēne & Ceſene ap̄ pbauerūt: ex quoz ap̄ pbatōe iſerūt qdā.
 a. mutuū ēe licitū & q̄ plus ē p̄dicat excoīca tos here. atq̄ ſciſma. oēs p̄tiacif
 cōndicētes ip̄i. a. excoīca. qdē qa ip̄e Inno. i bulla mōtis p̄me excoīcat oēs cō-
 tradicētes pfato. a. mutuo: Heſticos. uō qa tales p̄tiacif aſſerūt id q̄ ē cōtra
 determinatiōem pōti. Scifmaticos at qa ſcidūt populos adpfatū mutuū uni-

toſul q̄a ip̄i ſciſſi ſē ab unitate ſūmox pōti. a. mutuū ap̄pbatiū. ūi q̄dā maḡ
 in p̄alegata n̄ra diſputatiōe p̄ ip̄ius Primo cōtra me argu. ut ſaltē me terrore
 ſuparet aſſūpſit q̄ ego eſſe de heresi ſuſpectus pp̄ q̄ ip̄e ut pote uicarius iſſi
 toris decernebat me ibi i r̄gio palatio detieri. & cōtra me ip̄m p̄ officio ip̄o
 p̄cedere. & q̄ eē ex cōicatus tenore p̄allegate bulle montis Parme. ¶ ii. Idē
 p̄bat auctori tate fr̄um m̄ior. & p̄cipue de obſer. q̄bō (ut d̄r nō p̄ua fides:
 i hoc :ymo & i oībō aliis ad cōſciām p̄tinetibō exhibēda ē: tū pp̄ ip̄ox mul-
 titudinem: tū pp̄ ip̄ox nō parua doctrinā: tū i primis pp̄ ip̄ox ſingularē ſc̄i ita-
 tē. Nō. n. (ut d̄r ē ueriliſimile ip̄os uelle tā p̄nitioſe mētiri pp̄ aliq̄d terrenū
 cōmodū qui oīa terrena pp̄ deū & celeſtē uitā adeo ſingulariter cōtenſerūt
 ut nō ſolū oē peculiū i p̄ticulari & i cōi abdicauerūt: ſed abiectis corrigia &
 calciāmētis: & loco ip̄ius corrigie fune accepta ēt i rigida hyeme nudis pedi-
 buſ icēdāt. ¶ i. Idē probat fr̄ Ber. de felt ro ex p̄dictis m̄ioribō ex x̄pi reue-
 latiōe: dicit. n. ac predicat (ut audiui) q̄ ip̄e d̄ns n̄r reuelauit cuidā fr̄i Che-
 rubino p̄fati ordiſ quē ip̄e fr̄ Ber. ſc̄m predicat ip̄m. a. mutuū nō modo li-
 citū: ſed piū eē. A d cuius ēt iuſtificationē ac pietatē ip̄e fr̄ Ber. quaſdā uete-
 teris & noui teſtamēti auctoritates ſolet adducere ut illd̄ i ueteri. Mōs coa-
 gulatus mōs piguis: ut qd ſuſpicāini mōtes coagulatos: & illd̄. Mōs i quo b̄i
 placitū ē deo h̄itare i ip̄o. Ex quox primo iſerre ſolet ut audiui q̄ nō ē ſuſpicā-
 dū de iuſticia. A. mutui: & ex. z. q̄ ip̄m ē piū: ſc̄m ac d̄nū. Et illd̄ Diſp̄it de
 dit paup̄ibō iuſtitia eius manet i ſeculū ſeculi. Et illd̄ Iocūduſ hō q̄ miſereſ
 & cōmodat. Et i nouo illd̄ Io. ult. Paſce oues meas. ¶ 13. Arg. q̄dā alius ſic. Ne
 utra pars queſtionis propoſite poteſt demonſtrari. ergo neutra debet tan-
 quam errōea. aut periculofa damnari: aut iudicari humane ſaluti contraria
 Hec ſunt argumenta que a deſenſoribō. A. mutui pro ip̄ius iuſtificationē
 ſolēt adduci: & iam cōtra me adducta ſunt. Sed huiſ addo ego alia quattuor
 non minoris apparentie. Et primo arguo ſic. Si. A. non poſſet licite exerce-
 ri: hoc eſſet quia foret diuine legi contrarium: ac per hoc p̄ ſe malū ut infra
 patebit: ſed hoc non uidetur ſufficere: quia certū ē q̄ homicidium eſt d̄ine
 legi cōtrariū: q̄ dic̄ Exo. 20. Nō occideſ: & tñ pōt licite fieri: ymo & merito-
 rie: ludex. n. q̄ nō occidit reū cōtēptor ē legis. 23. q. z. c. miles. & ca. iudex. &
 c. ſe. & cōſequiter cū reū occidit mer̄t q̄a legē obſernat. Similiter certū ē q̄
 diffamatio proximi ē d̄ine & nālī legi cōtraria: utraq̄. n. iubet unūquēq̄ dili-
 gere px̄ium ſuū ſicut ſeip̄m: ac p̄ hoc alteri n̄ facer̄ q̄ ſibi fieri nolet. Math.
 7. & d. p̄a. decretor. c. i. & tñ qñq̄ licitū ē: ymo meritotiū ad bonū finē ip̄m
 proximū diffamare ad hoc ut. ſ. corrigat̄ ubi alias corrigi nollit: iūx illud ſal-
 uatoris q̄ ſi nec illos audierit: dic̄ eccle. Math. 18. i. ap̄d multitudinē ip̄m pu-
 blica: denūtia ac diffama ergo a ſimili eſto q̄. a. ſit d̄ine legi cōriū & de ſe ma-
 lū p̄t tñ licite ad bonū finē exerceri q̄hſ ē ſubuetio paup̄ū & exclusio grauiſ-
 ſiaꝝ uſuraz iudei. ¶ 2. arguo ſic. a. mutuū nō ē imēdiate cōtradeū aut imē cō-
 tra px̄imū ergo nō ē pec̄m. aut illicitū. 9. a. nota q̄a oē pec̄m ē imē cōdeū aut

immediate cōtra p̄ximū. p̄bo añs quo ad primā ptē q̄a nō ē cōtra aliqd̄ triū
 p̄ceptoꝝ primē tabule: quo at̄ ad sc̄d̄am ptē p̄bo sic: nā ut dicit Boni. octa.
 .i. 6. de re iu. i. regu. sciētī Sciētī & cōsentiētī nō fit iniuria neq̄ dolus: ipe at̄
 mutuarius scit q̄ mutuās. a. mutuo. mutuatur sibi ad. 5. p. 100. & cōsētit tali
 mutuo uel pacto: ergo nō facit illi iniuriā aut dolum ipe mutuās & cōsequē
 ter nō facit illi iniustitiā: Dñ. n. iniuria ab in qd̄ ē cōtra & iura q̄i cōtra iura
 uel cōtra iustitiā: si ergo nō facit illi iniuriā: nō facit illi iniustitiā: ergo non
 peccat i ip̄m mutuariū sic illi mutuando: & cōsequēter nec i aliquē aliū p̄
 ximū peccat: cū nō uideat̄ i quē aliū peccare possit: ergo mutuās. a. mu
 tuo nō peccat i p̄ximum & cōsequēter nullo mō peccat cum nec i deū ime
 diate peccet. ergo. a. nō ē peccatū: & cōsequēter nō ē illicitum. Tercio. a. nō
 ē peccatum auaritiæ: ergo nō ē usura: & cōsequēter nō ē peccatū: cōsequen
 tia nota est ex dictis. p̄bo añs: q̄a oīs auaritia ē appetitus inordinatus ag
 gregādi peccuniā. a. nō ē appetitus iordiatu aggregādi peccuniā cum per
 ip̄m nulla peccunia aggreget̄ aut aggregari itēdat̄ ut patet ex. iii. ar. prin.
 ergo. a. nō ē auaritia. ¶ 4. Licitū ē priuate p̄sone mutuare cōitati ad. 5. p. 100.
 ergo. a. ē licitū 9^a. nota: q̄a nō minus uidet̄ illicitū priuate p̄sone mutuare
 cōitati q̄ ecōtra cōitati mutuare p̄uate p̄sone ut accidit i. a. mutuo: p̄bo añs
 q̄a ciues Veneti mutuāt dñio siue cōitati ip̄oꝝ ad. 5. p. 100. q̄ mutua uocāt̄
 ab ip̄is imp̄statiē: & similiter ciues Ianuēses q̄ uocāt̄ huiusmōi mutua loca
 et ciues florētini q̄ talia mutua uel lucra taliū mutuoz̄ denarios mōtis nū
 cupe solēt: & tñ cōiter tenet̄ q̄ huius mōi mutua Venetoz̄ Ianuēsiū & flo
 rētinoz̄ sūt licita ut satis diffuse p̄bat Laurētius de lādulsis i quodā sp̄ali
 & satis app̄bato tractatu de illis denariis mōtis florētia. ergo &c. ¶ Sed in
 cōtrariū ē sūia dñi n̄ri yhu xpi q̄ oībus rōibus ac auctoritatibus hūanis: &
 angelicis merito & icōpabilit̄ ē p̄ferēda. Ipe. n. ē uerus deus: ac p̄ hoc sū
 ma ueritas & sapiā q̄ falli non pōt: & sūma bonitas q̄ nullomō fallere uult.
 Audiamus ergo sūma cū p̄a. ac deuotione qd̄ ipe ad p̄positā qōnem dicat
 Ait. n. Luce. 6. Mutuū date nihil in sp̄ates: mutuātes at̄. a. mutuo nō solum
 sp̄at sed exigūt aliqd̄ q̄a. 5. p. 100. singulo āno ex ip̄o mutuo. aliqd̄ at̄ ex mu
 tuo sp̄are. & nihil ex mutuo sp̄are sūt nō modo oppo. sed cōtra^a. q̄ nullus
 hō sane mētis negare pōt. ergo ip̄m. a. ē diuine legi cōtrariū siue oppo^m: ac
 p̄ hoc illicitū & peccatū: ergo nō est licitū.

Pro solutione huius qōis dei p̄cedēte gr̄a. 3^a. uidēda sūt. Primo qd̄ sit p̄
 se p̄ctm q̄a h̄ t̄gūt Pri^m & 2^m arg^a. / 2^m qd̄ sit usura qd̄ i. 3. t̄gūt arg. / 3^m. de
 p̄ncipali quesito an. f. a. mutuum sit licitum.

Vātū ad P^m arti. dico q̄ p̄ se p̄ctm ē hūana opatio trāsiēs sup̄ idebi
 tā materiā. Pro cuius euidē^a Primo notan^m ē q̄ hūana opatio du
 pliciter accipit̄. f. cōiter & p̄prie hūana opatio cōiter accepto uocabulo ē
 opatio ab hoīe facta: siue sit deliberata: siue nō: ita q̄ oīs opatio ab hoīe fa

ista ē hūana opatio: & ecōuerso oīs hūana opatio ē opatio ab hoīe facta cōi-
ter accepto uocabulo. Hūana uero opatio pprie accepto uocabulo ē opa-
tio ab hoīe cū deliberatiōe facta: q̄ iō pprie dicitur hūana q̄a nō solū ab hoīe
sed ab ip̄o hoīe ī q̄ntū hō ē. i. ī q̄ntū ab aliis aīalibus distīguī: nullū. n. aīal
p̄ter hoīem deliberate opat sc̄ d̄m p̄m ī. 3. de aīa. Et ī lib. iz. de aīalibz. Et
Ihem dama. ī suis sūtīs q̄ & expiētia satis declarat. Hāc distī. pōit. d. Egi. ī
z. d. 40^a. q. z^a. ar. pri. & sctus Tho. ī. pa. z^e. q. 18^a. & cōiter pōit a Theo. ī. z. di-
alegata q̄ ēt si a nullo pōeret satis rōabiliter ac distīcte pōit & magrāli locu-
tiōi ualde accomodata est: nō. n. pōt dici aliq̄ opatio pprie hūana si ēt bru-
to aliqua illi similis cōueniat sicut fricatio barbe: & eleuatio pedis quā fa-
cit uel exercet hō sine aliqua p̄meditatione & deliberatiōe. 2^a. notādū ē q̄
materia hūane opatiōis ē obiectū ip̄ius hoc at ē illd̄ circa qd̄ fit hūana op-
atio: d̄r. n. obiectū ip̄ius hūane opatiōis id q̄ ip̄i hūane opationi obicitur Vñ
obiectū hūane fructiōis ē deus quo solo fruēdū ē ac p̄ hoc quo soli boni fru-
unt: aut res terrena puta diuitie honores & huius mōdi potētia: dignitas:
terrena uoluptas q̄bus solū mali fruūt: uñ sicut obiectū uel materia amo-
ris ē id qd̄ amat: ita obiectū spei ē id q̄ sperat: & obiectū fidei est id qd̄ cre-
dit: obiectū blasphemiae quod blasphemat: & obiectū furti id qd̄ quis furat:
& obie. omīdū hō q̄ occidit: & ita de aliis bonis ac malis opatiōibz hūanis
dici pōt. 3^a. notādū ē q̄ sicut debita materia hūane opatiōis ē illa res super
quā rō nō uetat ip̄am opatiōem trāsire: ita īdebita materia ē illa sup̄ quā rō
uetat ip̄am hūanā opatiōem trāsire. Est. n. debitū uel iustū illud q̄ fit iux-
ta rōis dictamē: & īdebitū q̄ fit cōtra ip̄ius dictamē: ita hūane opatiōis de-
bita materia ē illa sup̄ quā rō nō uetat ip̄am trāsire: & īdebita materia est
illa sup̄ quā rō uetat ip̄am trāsire. Per rōem at̄ itelligo sicut itelligi debet le-
gē diuinā de q̄ nulli dubiū est qn sit p̄fectissima rō: & legē naturalē q̄ nihil
aliqd̄ ē qm ip̄a naturalis rō. i. naturaliter hōi īserta: siue qd̄ dā naturale lumē
itellectus q̄ itellectū agētē uocat p̄us. 3. de aīa cū dicit itellectus agēs est hī-
tus ut lumē. Debita igr̄ materia hūane opatiōis ē illa sup̄ quā lex dīna: aut
naturalis nō uetat ip̄am trāsire. īdebita at̄ illa ē sup̄ quā talis rō uetat ip̄am
trāsire. Exemplū de lege dīna res ppria ē debita materia hūani cōtractus
q̄a nulla lex dīna uetat cōtractū hūanū trāsire sup̄ rē ppriā. i. nulla lex dīna
phibet aut uetat hōi cōtractare rē ppriā: res at̄ aliena est īdebita materia
hūani cōtractus quia lex dīna uetat cōtractū hūanū trāsire sup̄ rē alienā. i.
uetat hōi cōtractare rem alienā īuito domino cū dicit: Nō furtū facies: Est
.n. furtū cōtractatio rei alienae īuito dño. Itē debita mate^a carnalis cōcupi-
scētiae ac uenerie ē uxor ppria uel maritus pprius quia nulla lex dīna phi-
bet hōi carnaliter cōcupiscere uxore ppriā: aut maritū suū. īdebita at̄ ma-
teria talis cōcupiscētiae ē uxor aliena: & maritus alienus: quia lex dīna p̄-
hibet talē cōcupiam trāsire ī uxore alienā: & ī maritū alienū cū dicit: Non

concupisces uxorem pximi tui Exo. 20. Itē debita mā spei mutuantis est for
uel q̄ntitas rei mutuate. quia nulla lex phibet mutuātē spare sorte ipsius mu
tui. Indebita uō ē aliqd ultra dictā sorte. q̄a lex dīna phibet mutuātē sperare
aliqd ultra sor. rei mutuate. cū dīc. Mutuū date nihil īde spātes: Exm. de lege
nāli q̄ nō ē lex dīna ueritas uel melius signific. cōplexe uerx ē debita mā affir
matōis hūane. & falsū. negatōis. q̄a nulla lex nālis aut dīna phibet gnāliter
affirmationē hūanā transire sup tale uerx. aut negationē sup tale falsū: Inde
bita at mā talis affirma tōis ē significabile cōplexe falsū & negatōis uerx. q̄a
lex nālis uetat hūanā affirmationē trāsire sup tale falsū. & negationē sup
uerx cōsimiliter dici p̄t q̄ significabile cōplexe utile aīe uel corpori ē debita
mā hūane locutōis & iutile īdebita: Dixi notāter lex nālis q̄ nō ē dīna. q̄dā
n. ē lex nālis q̄ ē dīna. i. i. sacra & dīna scriptura ānotata ut lex decalogi: & si
militer q̄dā ē lex dīna q̄ nō ē nālis ut lex p̄ceptoꝝ cerionialium & iudicialiū
q̄ i testamēto ueteri & nouo scripta sūt. q̄dā ē lex nālis q̄ nō ē dīna. i. i. dīna
scripta ānotata ut lex phibēs gnāliter mēdatiū. 9 stat. n. q̄ oē gēus mēdati
ē gnāliter lege nāli phibitū ut uolūt theoi i 3. sūt iagx & tñ nulla lex dīna gnā
liter phibet mēdatiū. cōsimiliter forte dici p̄t de lege phibēte gnāliter oē
uerbū ociosū. s. q̄ sit nālis & nō dīna. q̄a nullibi uidet i lege dīna phiberi gnā
liter oē uerbū ociosū. nisi forte dicāus q̄ xps tūc gnālī phibuit uerbū ocio
sū cū dixit. De oī uerbo ocioso reddet hō rōnē deo i die iuditiū: 4. Prīcipat
nota q̄ sic p̄fata diffiō ē de mēte theologoꝝ ita ē de mēte cāonistag & mo
raliū phoꝝ. Pri^m declaraf. Nā Aug. q̄ ē dux & auriga theologoꝝ i lib. cōtra
mēdatiū dīc opa p se p̄fā sūt supra furta blasfemie. cōstat at q̄ sic stuprū ē
hūana opatio cadēs sup īdebitā mām. i. actus uenericus cadēs sup uirginē i
nuptā. nel īnuptū. Ita & furtū ut patuit ex 3. notato. & blasfemia q̄a oīs mā
ē īdebita respectu actus blasfemie. nec. n. deū neq̄ aliq̄s creaturas blasfēare
l3. & Mr sūt iagx p se iqt peccā sūt q̄ sic p̄uaricatōe fieri neq̄unt. Cōstat at q̄
talia sūt illa opa hūana q̄ cadūt sup īdebitā mās. 9 īdebita mā hūae opatōis
sit illa sup quā lex dīna aut nālis uetat illā trāsire q̄ nihil aliud ē q̄ legē dīnā
aut nālē phiber tale opus i se ip̄o. i. nō rōne finis aut modi aut loci aut t̄pis
ip̄ius. s. rōe ipsius actus i se ut magis patebit i seq̄nti notato: 2^m. s. q̄ p̄fata dif
finitio sit de mēte canoni. p̄bat. nā de regulis iuris i. c. estote dīc uenerabi
lis Beda q̄. n. dictū ē a fructibz eoꝝ cognoscetis eos de māifestis dictū ē q̄ n
p̄nt bono aīo fieri. s. licite ut supra blasfemie furtū & similia. Vbi glō. sup
uerbo stupꝝ hec iqt sūt sui nā mala. sup de iure iur. c. si xps in fine uersiculi.
q̄dā: & sup de elec. p̄uēit. c. p^o. h glo. illa. cōstat at q̄ ea q̄ sūt de sui nā mala & q̄
nō p̄nt bono aīo uel bōa i tētiōe. i. bono fine fieri sūt p se p̄fā ut magis īfra
patebit. P3 ē ex dictis q̄ supra: furta blasfemie. s. p se p̄fā: & q̄ sūt opa hūa
na trāsēntia sup īdebitas mās. 3^m uō nūc p̄bo. s. q̄ p̄fata diffiō sit de mente
phoꝝ moraliū. Nā Ag. i 2. ethi. c. 6. Nō oīs iqd actio mediocritatē recipit

nā qdā statī ut noiata sūt prauitātē cōnexā hāt ut maliuolētia. ipudētia. & i a-
 ctibus furtū hoīcidiū. nā cūcta hec & huiusmōi dicūt qī mala ipa sint nō qī ex-
 cessus aut defectus iporū suple mala sint nunq̄ ergo ī illis recte facere dāt sed
 sēp deliq̄t nec ī illis ē qñq̄ ut oī & qñq̄ nō & ut oī. sed simpliciter ī quolibet illo
 rū deliq̄t. eodē mō dicēdū ē de iniuria & ignauia & luxuria Nā si alif dicere-
 mus ēē excessus & defectus mediocritatis. & excessus excessus & defectus de-
 fectus. qī dicat si nō essēt aliq̄ opa q̄ essēt de se mala. & aliq̄ q̄ essent de se bona
 tūc mediocritatis. i. opatōis uirtuose q̄ ī medio cōsistit & iō mediocritas dī: ef
 se excessus & defectus. i. posset dari excessus & defectus quo talis opatio uirtuo-
 sa fieret uitiosa. qā oīs excessus & oīs defectus hūane opatois ē uitiosus. cū oīs
 opatio uirtuosa ī solo medio cōsistat & sic pcedere ī īfinitū ī excessibz defe-
 ctibz. qā ēt cuiusq̄ excessus posset dari excessus & cuiusq̄ defectus defe. Vñ sta-
 tim subiūgit sī qmādmōm tēpātē & fortitudī ī ē excessus nec defectus quōiā
 ipē medie sūt & sup̄ me. sic nec illaz q̄s sup̄ dixiūs mediocritas ē nō excessus nō
 defectus sed utcūq̄ illa faciēs deliq̄t. Excessus. n. defectus nulla oīo ē mediocri-
 tas. nō mediocritatis ipius excessus ē aut defectus qī dixerit si actus tēpātē uel
 fortitudis nō ē aliq̄s excessus aut defectus quo talis actus possit fieri. malus qā
 ē p se & de nā sua bonus. ita nec illaz opationū q̄s dixiūs. s. adulteri furti & hoī-
 cidii &c. est mediocritas aliq̄ aut excessus aut defectus q̄b alī bī uel iuste aut
 uirtuose & sine pēto fieri possit. qā sicut ille sē de se bone ac p hoc nō pūt ma-
 le aut iniuste fieri. ita illa sūt p se mala & nō pūt aliquo bono mō aut fine lici-
 te & bī fieri uñ comētator sup̄ allegatis ue rbis phi. qdā iqt accñtiū mala sē p
 nām suā nō scd̄ m' additionē aut diminutionē ut detractio ī uerecōdia iuidia
 & qdā actionū ut hoīcidiū furtū adulteriū. hec. n. sūt ī se ipis mala ī oī hora &
 oīs res q̄ ex ipis ē mala. & similiter nō in extrēitatibz uitupabilibz. i. in uitiosis
 opationibus mediocritas neq̄ additio neq̄ dīnutio ut iniustitia timiditas
 incontinentia & si non sit uerūq̄ dīctū est erit additionis & diminutiōis me-
 diocritas & additiōis additio & diminutiōis diminutio & sicut castitatis &
 fortitudinis nō ē supfluitas neq̄ indigētia eo q̄ sint mediocritates: medietas at
 est extremitas & finis: mō aliquo quo est indiuisibilis scd̄ m' magis & minus
 sed se habēt in extremitatibz. hec comētator p q̄ ultimate ex snia Ag. intendit
 q̄ si cut qlibet uirtus & qlibet actus uirtuosus est ita indiuisibilis q̄ nō p̄t fieri
 nō uirtuosus p aliquē excessū aut defectū ipius. ita qlibet excessus & qlibet de-
 fectus. i. qlibet actus de se malus ac uitiosus ē ita indiuisibilis q̄ nō p̄t fieri uir-
 tuosus p aliquē excessū aut defectū ipius. i. p aliqm bonū finē aut bonū mōm.
 Cōstat at q̄ qlibet talis mala opatio. q. s. scd̄ m' suā mām & rōnē mala ē nūq̄ re-
 cte & sine pēto fieri p̄t sed sēp ī ea deliq̄t & peccat ut dicit Ag. & ē mala ī oī
 hora ut dicit comētator & ē hūana opatio trāsīēs sup̄ īdebitā mām ut de adul-
 terio furto & stupro de q̄b exēplificat Ag. & comētator. q̄ ēt faciūt differē-
 tiā īter actus p se malos & hītus p se & scd̄ m' nām suā malos nā sicut adulteriū

& furtū sē opatiōes hūane p se male. Ita ⁊ hūitus generati ex talibz opatiōibz sē
 hūitus p se mali ut auaritia q̄ generat ex frēqntato furto & luxuria q̄ ex iterato
 sepius adulterio generat. Sed dicēs forte q̄ sicut unus actus uirtuosus ē alio ma
 gis uirtuosus q̄a cū maiori affectu sit. Ita & unus actus uitiosus est alio magis
 uitiosus eadē uel cōsimili rōe gō sic ī actibz uirtuosis est excessus & defectus &
 mediocritas. Ita & ī actibz uitiosis & p se malis. Breuiter dico q̄ sicut in actibz
 uirtuosis p̄t esse excessus & defectus nō uitiosus nō aut uitiosus: ita & ī actibz
 uitiosis & p se malis pōt esse excessus & defectus non uirtuosus. nō aut uirtuo
 sus & licitus. Primū declarat. Nam q̄ in actu uirtuoso & p se bono possit esse
 excessus & defectus nō uitiosus. i. non faciēs ipm actū uitiosum hoc satis pro
 bat ar. dubii: q̄ uero nō possit in tali actu p se bono & uirtuoso esse defectus
 uitiosus. i. faciēs ipm uitiosū declaro. Si. n. ī actu Iusticie sit defectus uel exces
 sus faciēs ipm uitiosū tūc ip̄e erit actus uitiosus & cōseqnt nō erit uirtuosus
 ergo nō est actus Iustitie. Cū. n. Iustitia sit uirtus: oīs actus Iusticie est uirtuosus
 & nullus uitiosus. Implicat ergo cōtradictionē in aliquo actu uirtuoso esse ali
 quē excessum uel defectū uitiosū. q̄a ex hoc seq̄ eūdem actū esse uirtuosū &
 nō esse uirtuosum quod est expressa cōtradictio. cōsimiliter pbari pōt q̄ im
 plicat cōtradictionē in aliquo actu p se malo esse aliq̄ mediocritatē uel aliq̄
 excessū aut defectū facientē ipm esse nō uitiosū uel uirtuosū. q̄a ex illo sequit̄
 eūdem actū esse uitiosum & nō uitiosū q̄ est cōtradictio: q̄ aut in aliquo actu
 p se malo possit ēē aliq̄s excessus uel aliq̄s defectus uel aliqua mediocritas nō
 faciēs ipm uirtuosū satis pbat argumentū p dubio & sic patet 2^m. hoc tamē
 magis ex sequenti notato patebit: 1° principaliter notādū est q̄ licet omnis
 hūana opatio trāsciens sup debitā materiā sit p se. i. ex suo genere bona. ad hoc
 tamē q̄ aliqua hūana opatio sit moraliter bona. i. licita hoc nō sufficit. f. q̄ trā
 sseat sup debitā materiā. Primū declarat nam sicut ad opus p se malū sufficit
 q̄ trāseat sup indebitā materiā ut pbatū est. Ita ad hoc q̄ aliq̄ hūana opatio sit
 p se. i. ex suo genere bona sufficit q̄ transeat super debitā materiā ut patuit
 ex 3° notato. 2^m etiā declaratur. Nam ad hoc q̄ aliqua humana opatio sit mora
 liter bona sit & licita requirunt quinq̄ circūstantie siue bonitates. 1ª est bōi
 tas mae. f. q̄ cadat sup debitā mām alias. n. nō esset ex suo genere bōa & gñter
 nec moraliter bona. hec dicit̄ pā bonitas moralis actus & dī bōitas ex genere
 ita q̄ oīs hūana opatio habens talē bonitatem est bona ex genere suo. dī etiā
 bonitas nālis. q̄. f. cōpetit illi ex natura ipsius opationis itaq̄ oīs hūana opatio
 habens talē bonitatē est bona ex natura sua & oīs cui deficit talis bonitas est
 mala ex natura sua ut patet ex dictis Philosophi. & comen. in precedenti no
 tato allegatis: dī etiā bonitas ex gñe ipsius opationis accipiēdo li genus pro
 li species eo dicendi mō quo dicere solemus humanū genus. i. humana species.
 Item dicitur etiam bonitas ex obiecto. q̄a materia humane opationis est eius
 obiectū ut supra notato 2°. patuit de his nominibus huius bōitatis humane

opatōis uide si placet. S. Tho. i p^a 2^e. q. 18 articulo. 2°. & dñm Egidii i 20. d. 40.
 q. 2ª arti. 2. Scd^a a bōitas uel circūstātia q̄ requir^t ad hoc u t aliqua hūana opatio
 sit licita uel moraliter bona est bonitas finis. s. ut fiat bono fine: & a bōi tas mōi
 ut bono mō fiat. 4^a. loci. 5^a. tēpor is ut. s. loco & tempore congruo fiat. Sic. n.
 requirunt oēs p̄fate bonitates & circūstantie ad hoc q̄ aliqua humana opatio
 sit moraliter bona & licita q̄ cuiuslibet illaz opposita data i aliqua humana
 opatione ip̄a foret moraliter mala. i. illicita. Cōstat. n. q̄ q̄libet opatio hūana
 cui deficit prima bonitas ac p̄ hoc q̄ transit super indebitam materiā est mo-
 raliter mala cum ex sua natura mala sit Similiter q̄libet hūana opatio cui iest
 oppositū. 2^e. bonitatis. i. q̄ fit malo fine est moraliter mala. i. illicita q̄ tūcūq̄
 cadat sup̄ debitā materiā & bono mō ac loco & tpe cōgruo fiat: & ita de alijs
 tribus mō suo dica^t. hec est sententia domini Egidii. S. Bonauenture. Gerardi
 Señ. Gregorii Arrimiñ. & Thomed e Argentina i 2ª dis. 40. & Sco. in primo
 dis. 17. Ad 2^{am} questionem §. oppositum. & in 2. dis. 40. q. unica. & in 3. dis. 15. q.
 2^a. & in 4°. dis. 14. q. 2^a. articulo 2°. & in quolibetis. q. 18a. articulo primo. per to-
 tum. & S. Thome p^a 2^e. q. 18 articulo. 2°. & Dionisii in libro de di. no. c. 4. di-
 centis. Bonū est ex causa integra: malū autem ex particularibus defectibus. i.
 opus bonū moraliter cōsistit in integritate predictaz. s. bōitatū malū at mo-
 raliter in particulari defectu unius illaz. Ita q̄ ad .h. ut sit malum moraliter. i.
 illicitū sufficit defectus unius illaz. sic. n. prefata uerba. S. Dionisii predicti ma-
 gñi exponūt & breuiter hec est oīum Theologoz & moraliū Phoz sentētia
 quā si oēs tacuissent rō ip̄a cui nō p̄t iure cōtradici dictat & clamat: Cōstat. n.
 q̄ ad bonitatē moralis actus requir^t p^a bōitas. s. materie uel obiecti eo q̄ adulte-
 riū cui inest eius oppositū nō p̄t ēe licitū siue moraliter bonū q̄ tūcūq̄ debitis
 fine: mō: loco: & tpe fiat ut i. 5°. art. huius tractatus cōclusiōe p^a aptissie declara-
 bis: Itē alere esuriētē ē opus ex suo gñe bonū si tñ fiat malo fine puta pp̄ stupre
 finaliter. aut malo mō uel tpe aut loco īdebito erit malū moraliter & illicitū:
 Similiter fraterna corectio est bonū opus ex suo genere q̄ tñ si fiat malo mō
 i. uerbis nimīū asp̄is iniusta erit: cōsimiliter dicendū est si ad malū finem pu-
 ta ad cōfūdendū ip̄m fr̄em & si i loco & tpe nō cōgruis: Itē mercātia est opus
 ex suo genere bonū. i. licitū. & tamen si fiat i loco īdebito puta i tēplo dei red-
 def ex hoc i iusta q̄ tūcūq̄ alias bono tñe & bono mō ac tpe cōgruo fiat: qd̄ pa-
 tenter oñdit dñs n̄r qñ expulit uendentes & ementes de tēplo: cōsimiliter si fiat
 tpe īdebito puta diebō dñicis. aut malo mō. q̄. s. uilius emat uel carius uēdat
 res ip̄a q̄ ualeat notabilis & sciēter mala & illicita erit Ex p̄dictis seq̄ p̄rio q̄
 licet oē p̄ se peccatū sit actus moraliter malus nō tñ ego. P^m patet q̄ oīs hūana
 opa^o moralis bōa & licita hēt oēs p̄dictas. s. bōitates uel saltē nō hēt oppositū
 alicui^o illaz & qñt hēt p̄ria q̄ ē bōitas ex m̄a uel ex obiecto siue ex gñe uel bōi-
 tas p̄ se uel ex nā sua & rōe. Ita q̄ si ē bōa tali bōitate. rō talis bōitatis ē rō talis
 opatōis. si mala. rō talis malitie ē rō ip̄us opatiōis male. oīs ergo hūana opatio

moraliter bōa ē bōa ex gñe & obiecto suo ac p hoc ex sua rōe bōa. 2^m. uō notū ē ex dcis qā nulla opatio hūana malo fie aut malo mō aut ī debito loco uel tpe scā ē moralit̃ bōa q̃tūcūq; sit ex suo gñe p se bōa: 7^z. seq̃ q̃ licet oē p se peccatū sit actus moralit̃ malus nō tñ e⁹. Primū patet qā oē p se p̃ctm ē hūana opatio cadēs sup īdebitā mām ac p hoc & cui deficit p^a bōitas actus moralit̃ bōi oē g^o p se peccatū ē hūana opa⁹ moralit̃ mala ac p hoc illicita: scd^m uō notū ē qā elemosia uel r̃fectio esuriētis fialit̃ facta pp stupr̃ & sili⁹ f̃r̃na cor̃ctio malo mō scā & mercātia ī loco uel tpe ī debito scā ē opatio moralit̃ mala & nullū illo⁹ ē p se peccatū: 3°. seq̃ q̃ oīs hūana opatio ī seip̃a dīne uel nāli legi cōtraria ē p se peccatū. Declarat̃ nā qdā ē hūana opatio ī seip̃a. i. ex nā & rōe p̃pria. dīne aut nāli legi cōtraria ut illa q̃ ī se ip̃a dīna aut nāli lege phibet̃. ut fur tū blasfemia adul̃ iū mēdatiū. & cōstat q̃ oīs talis ē p se peccatū qdā at ē dīne uel nāli legi cōtraria n̄ ī seip̃a uel ī sua nā sed ī aliq̃ circūstātia finis aut mōi aut loci aut t̃pis. ut illa q̃ nō ē dīna aut nāli lege ī seip̃a sed ī aliq̃ dictar̃ circūstātiar̃ phibita. puta alitio paupis nō ē ī seip̃a phibita lege nāli aut dīna sed ī aliquo eius fine. qā. s. aliq; eius finis ē ī se phibitus ut illa q̃ sit pp stupr̃ fialit̃. cōsiliū merchātia nō ē ī seip̃a dīna aut nāli lege phibita. qā sic nūq̃ foret licita. sed ī suo mō & ī aliquo tpe aut loco aut et ī suo fine. phibitū ē. n. lege dīna ne dieb⁹ dñicis aut ī locis sacris mercātia fiat. phibet et lex nālis. ymo & dīna saltē īpl̃cite ne mercātia malo mō fiat. i. ne r̃s uilius aut carius notabilit̃ & sciēt̃ uēdat̃ aut emat̃ q̃ ualeat. licet ergo nō oīs hūana opatio phibita lege nāli aut dīna ī aliq̃ dictar̃ circūstātiar̃. s. finis mōi loci & t̃pis sit p se p̃ctm tñ oīs hūana opatio ī seip̃a dīna aut nāli lege phibita est p se p̃ctm: 4°. seq̃ q̃. A. mutuū ē p se peccatū tū qā ē dīne legi ī se cōtrariū ut p̃ ex ar. p pte affirmatiua. q. tū qā includit hūana opationē trāseūtē sup īdebitā mām. s. illā sp̃e recipiēdi ultra for. mutui s̃gulū denariū & c. q̃qd. n. ultra for. mutui sp̃at̃ ē īdebita mā spei ip̃ius mutuātis q̃ solū sortē ip̃am sp̃are ex mutuo debet uel p̃t licite. ut p̃ ex. 3. notato tū qā ē usurariū mutuū ut ī seq̃nti articulo patebit. & oē tale mutuū ē p se peccatū: 5°. seq̃ q̃ opinio tenētū. A. mutuū ē licitū ē cōtra eor̃ p̃cipuos magistros ymo cōtra oēs theo. & p̃hos morales. qā tales asserūt & tenēt hūana opationē cui deficit p^a bōitas moralis auctus uel actus moralit̃ bōi q̃le ē. a. ēē licitā ac p hoc moralit̃ bonā. qd̃ ē cōtra sc̃m bona. & Scotū. ut q̃ ex. 5. notato q̃ s̃ eor̃ p̃cipui mag̃i. nā p̃dicātes. A. mutuū ē licitū ut plurimū s̃ t̃res m̃iores ex quorū ordīe suēx̃t bōa. & Io. Sco. p̃ et q̃ hec opp̃io ē cōtra oēs theo & morales p̃hos. qā oēs theo. & morales p̃hi tenēt q̃ ad hoc ut hūana opatio sit moralit̃ mala & illicita sufficit defectus uel oppositū unius illar̃ qnq; bōitatū ut p̃ ex allegato. 5. notato: Arguat̃ g^o sic formalit̃. a. ē licitū g^o ē hūana opa⁹. moralit̃ bōa. sed. a. ē p se p̃ctm. g^o aliqd̃ p se peccatū ē licitū. ar. bonū. & cōclusio ē cōtra oēs theo. & morales p̃hos. qā ex ip̃a seq̃ q̃ aliq̃ opatio cui inest oppositū p bōitatis moralis sit licita g^o aliq̃ p̃missar̃ ē cōtra eosdē. nō m̃ior ut p̃ ex dictis

i illo. s. notato. g^o maior. s. ista. a. e. aliq^o opa^o hūana moralit^r bōa. i. licita. & hec
 maior ē opinio illoz. g^o p^rfatā opinio ē nō solū cō p^rcipuos mag. auctoz. ipius
 sed cōtra oēs theo. & morales p^rhos: Cōtra p^rfatā diffionē. s. p^r se p^rcti ut clarior
 fiat multiplici^r ar. P^o sic. Nulla hūana opa^o ē mala. g^o nulla ē p^r se mala & cōse
 quē nullū ē p^r se p^rctm utraq^o 9^a n^a p^rbo a^ris. q^a oīs hūana opa^o ē ens. g^o oīs hūa
 na opa^o ē bonū & 9° n^a ē bōa. g^o nulla mala. a^ris primū ē māifestū & p^ria 9^a p^r
 q^a ens. & bonū cōuertū. & za uidef^r na sic ista. mulier ē aliq^o bonū g^o mulier ē
 bōa 3^a uero p^r ab affir^rua unius dispati ad negatiuā alterius uel breuius p^r ex lo
 gica: 2^a Nulla hūana opa^o hēt mām cū oīs hūana opa^o uideat^r ēē q^dā forma
 s^rplex. g^o nulla hūana opa^o ē trāsies sup^r idebitā mām aut debitā. & 9° n^a nulla
 opa^o hūana ē p^r se bōa aut mala: 3. Omissio q^d q^s omittit q^d lex dīna aut nālis
 dictat ē p^r se p^rctm. q^a ē p^r se trāsgr^rssio dīne uel nālis legis & tñ nō ē hūana opa^o
 & c. cū omissio purā negationē uideat^r īportare. ac p^r hoc uidef^r q^d oīs omissio
 nihil sit: 4. Opa^o q^d hō ī sacris cōstitutus cōtrahit matrioniū ē hūana opa^o cadēs
 uel trāsies sup^r idebitā ma. q^a cadit sup^r ma. sup^r quā rō. i. lex positiua uel can^a q^d
 rō ēē uidef^r p^rhibet eā trāsire. & tñ nō ē p^r se p^rctm q^a oē p^r se p^rctm ē & fuit & erit
 sēp p^rctm qⁿcūq^o p^rpetrata fuit aut p^rpetrabif^r ut patet ex auctoritate. p^rbi & cō
 mētatoris ī 4. notato adductis q^d nō cōuēit p^rfato cōtractui matrioni q^a talis
 actus fuit ī lege atiq^o licitus. ymo & ī noua adhuc ē licitus alicubi. s. ap^r grācos g^o
 & c. Ad p^m dico q^d q^ddruplex ē bōitas hūane opatōis. s. nālis gnālis moralis &
 meritoria. p^a ē entitas siue nā uel ēentia ipius hūane opatōis siue melius enti
 tas uel nā uel ēentia q^d ē ipsa hūana opa^o. q^libet. n. res ī seipā cōsideratā ē ens uel
 entitas q^dā. ut cōpat^r ad ītellectū ē uera uel ueritas q^dā. ut at ad appetitū cōpat^r
 ē bonū uel bōitas q^dā. sic. n. oīs res mūdi ē ab aliquo appetibilis ita & oīs res
 ē bōa. q^a oē bonū ē appetit^r & e^o p^o ethi. c. p^o. uⁱ oīs res mūdi ē bōa tali bōi
 tate. s. nāli ac p^r hoc nulla ē mala malitia opposita huic uel nāli bōitate ut p^rbat
 p^m ar: bōitas uō gnālis hūane opatōis ē bōitas ex g^rie uel ex obiecto aut mā ip
 sius de q^d sup^r dictū ē: bōitas at moralis ē bōitas illaz. s. circūstātiar^o uel bōitatū
 i. aggregatū ex iis: bōitas uō meritoria ē i^a q^d ultra moralē bōitatē exigit bōita
 tē p^ricipii a quo p^ricipalit^r elicif^r. i. bōitatē uolūtatis q^d ē p^ricipalis cā hūanaz
 opationū. ad hoc. n. q^d aliq^o hūana opa^o sit meri^r bōa f^rgrif^r q^d sit bōa mora^r ac
 p^r hoc q^d sit bōa ex g^rie & bōa nātr uel ētitatiue. & ulf^r hoc q^d elicif^r uel p^rcedat
 a uolūtate bōa. i. grā & chari. īfōrata: Ad ar. g^o p^r q^d ipm cōcludit nullā ēē opa^o
 nē moralit^r malā. i. malā malitia oppo. entitati uel bōitati ētitatiue cū quo stat
 q^d aliq^o sit mala ex g^rie suo & moralit^r mala. p^rt ēt negari i^a 9^a. oīs opa^o hūana ē
 bonū g^o oīs hūana opa^o ē bōa. & cōp^rbat a cōuertibili ad uer^r negat^r q^d sit a cōuer
 tibili. ad uer^r q^a lⁱ li. bonū substātiue sūptū sit uer^r cū li ens. tñ nec li bōus nec
 li bōa cōuertif^r cū li bonū aut cū li ēs sic substātiue sūptū cū hui^o. adiectiua adie
 ctive sūpta in masculīo & femīno g^rie p^r se sūpta nō hēant p^rpria significata &
 9° n^a nullū tale cōuertif^r cū aliq^o terminō cathe. q^lia s^r li ens & li bonū trāscedēf^r

ſūpta ut ſumūſ i ar. ymo cū nullo terio alio a ſe ſuertiſ aliqđ tale adiectiuū cū
 de nullo terio uerificet affir. & pſoaliſ ut ſatis dixiſ i cōmētariis ſup logica
 Pauli ueneti: Ad 2^m qđ t plex ē mā. ſ. ex qđ ut illa qđ ē alf a ps ppoſiti i qđ ut oē ſb
 ē mā ſue forme: & circa quā ut obm qđ dī hoc. 3°. mō mā ſui actus ſicut diciſ
 qđ color ē obiectū & mā circa quā uifiōiſ & ſouſ audiciōiſ: & qđ libet obm ſcie
 dī mā circa qđ. ſ. uerſat ipa ſcia. cōcedo g^o qđ nulla hūana opa^o p̄cipue de qđ eſt
 ſermo hē māz ex qđ ppoſat ut pbat ar. aliqđ tñ hūana opa^o hē māz i qđ ut itellecō
 & uolitiō & qđ hē māz circa quā de qđ ſola ex ſermo i pñtiar. Ad 3^m nego ma
 iorē. ſ. qđ actus quo exiſ i ſacris cōtrahit matrioniū ſit p ſe pec. 9 p ſe pec. opa^o ſit
 cui oīſ ſimilis ſp fuit & ſp erit pec. qñ 9 qđ ppe^m. fuit uel erit ut dic. Arg. & cōr.
 Et cū dī qđ oīſ trāſgſſio dīne legis ē p ſe pec. hoc negari p̄t. qā nō accipit. hly
 p ſe pec. p eo cui p ſe ppetit diffiō p̄cti tūc. n. oē pec. ēet p ſe pec. ſz p eo ſolo qđ i
 ſeipō ē dīna uel nāli lege phibitū & 9ñt p eo ſolo qđ ē trāſgſſio p̄cepti nega
 tiui i ſeipō qđle nulla omiſſio ē. Cū. n. pec. omiſſiōiſ ſit oppo^m. p̄cepto affirma^m
 qđ nō ad ſep obligat ſic negatiui cui oppo^m. pec. 9 omiſſiōiſ. ſeqđ qđ nulla omiſ
 ſio ē ſep pec. qñ 9 qđ fuit uel erit ſz. n. ſep tenearis nō piuraſ nō blaſſeare & 9ñt
 ſep pecces cū piuras aut blaſſemas. n. tñ ſep teneris adoraſ deū & 9ñt nō ſep
 peccaſ qñ nō adoraſ ipſum deū: uel dic breuius & forte melius qđ oīſ talis omiſ
 ſio ē p ſe pec. qñ ē omiſſio dīni p̄c. & nega qđ talis omiſſio nō ſit hūana opa^o &
 9ñt negñ ē qđ ſit pura neg^o uel pri^o hūani actus. omiſſio. n. qđ ē pec. icludit ppo^o
 & uol. omittēdi. ymo uideſ qđ ipa uolūtas. uel delibatio omittēdi id qđ dīſ p
 cipit fieri debē ſit ſoaliſ ipz omiſſiōiſ pec. 9 ſie delibatioe nullū oīo mōtale pec.
 ēe poſſit: ſtat at qđ talis deliba^o & talis uoli^o ē qđ poſi^o. & ē qđā hūana opa^o ca
 dēs ſup idebitā mā. qđ ē omiſſio ipa. iō oē pec. omiſſiōiſ ē p ſe pec. accipien^o g^o li
 omiſſio p pecc^o omiſſiōiſ diceñ ē oēz omiſſioez ēe p ſe pec. ſi tñ accipit ſoaliſ
 nō ē p ſe pec. ſz mā p ſe p̄cti uñ ſic uolūtas omittēdi qđ dīa lex mādat fieri debē
 ē tñſgſſio dīne legis ſolū p tpe qđ p̄cep^m affir. obligat. ita p oī t ſolo tali tpe
 ipa omiſſio uel omittēdi uolūtas ē pec. Ad 4. nego miorē cceſſa maior. ad p
 bationē nego qđ hui^o cōtractuſ ſic hūana opa^o cadēs ſup māz ſup quā rō ue tat
 ipaz cadē uel trāiſ qā nulla lex poſi^o ē rō. p cui^o euidētia ſciēñ ē qđ duplex ē lex
 ſ. nāliſ & poſia: lex nāliſ ē euidēs rō dictās qđ agēñ uela qđ abſtēñ ſit uel qđā
 lex i hui^o euidēti rōe fūdata: Ex^m p̄e ut i^o oīo. oē bonū ē diligen^o. ē rō uel oīo
 euidēti di. al qđ agēñ. i. qđ diligen^o ſit euidēti i qđ ex tñiſ ſuſ. cognito. n. qđ ipius
 tñiſ ipōtaſ ſtati itellecūſ aſſētiti illi. ex^m 2° i^o oīo. quolz hoīe deus ē magis dili
 gēduſ i ē rō euidēs ex p̄priis tñiſ ſz i rōe euidēti fūdata. ſ. ip̄fata euidēti rōe p
 quā h ſic ſit euidēti. oē bonū ē diligēduſ. g^o oē magiſ bonū ē magiſ diligen^o. deus
 ē oī hoīe magiſ bonū g^o ē oī hoīe magiſ diligēduſ talis g^o oīo ē lex nāliſ nō qā
 ſit rō euidēs dictās. & c. ſz qā ē rō uel oīo i euidēti rōe fūdata dictās: qđ agēñ aut
 a qđ abſtēduſ ſit qđ at talis rō uel oīo dī lex nāliſ qđ uel ē nāliſ rō. i. rō nāliſ
 hoī iſerta uel oīo nāliſ hoī n^o aut oīo ipa euidēti & nāliſ rōe p̄bata uel p̄bada

aut manifestada: Lex at posita. e lex q nec e talis ro euides nec tali euideti roe pba
da q io dr lex posita. qa sic aliq rois euidetia posita e uel qa posita qda e. na posita
scdm Phm i p^a poste. e oro qua no e. i. no atigit mostre. i. nali roe pba uel eui
deti facei nec e neccé quelz docen hre. i. no e neccé quelz hnté usi rois ei stat
notis finis eius asseiti. p hoc. n. q dic qua no atigit mostre inuit q nulla posi
tio. pt nali roe fieri euides. p hoc uo q dic. nec e neccé & c. oñ dit q nulla posita. e
euides ro: lex g^o posita q e qda posita e lex illa q no e euides ro nec i euideti roe
fudata: talis e lex mere ciuilis. pu q iubet fure suspedio puri: & lex caonica q
phibet ne i sacris ostitutus matrimoniū otrahat. qa neutra illaz e ro euides uel i
euideti roe fudata ut possit euideti roe pbari. ymo ois lex mere ciuilis aut me
re caonica e lex positiua ac p hoc nulla talis e ro euides. uel i euideti roe fuda
ta & gñf nulla talis pot dici ro. Notater dixi mere ciuilis aut mere canonica.
qa & i corpore iuris ciuilis: & i uolumibus uel copillatiōibz iuris canonici sūt
aliq pcepta iuris nalis ut satis pz aliqlit expto i illis iuribz bñ g^o negatū e q lex
ca. phibēs i sacris ostituto matri. otrahē sit ro qa ipa e mē cano. ac p hoc posita:
& nulla posita lex e ro q nulla talis sit euides ro uel euideti roe pbabilis. z. ar.

q Vātū ad. z. pposito: ar. Panor. i sūma de usuris. pt iqt usura sic diffiri
Vfura e lucrū mutui ex pacto debitū uel exactū. & Inno. eo ti. c. p^o: usu
ra iqt e lucrū ex mutuo pacto debitū uel exactū. s3 hec diffio cū p^a oio cō icidit
cū idē sit oio lucrū mutui & lu. ex mutuo: s3 hosti. alit diffinit pstatū uoca. dicēs
Vfura e qcqd solutiōi rei mutuate accedit ipius usus rei grā pactiōe it po^a. uel
itētiōe hita ex otractu. Cōtra has diffi. arguo & pri^o sic: Nullū lucrū e pec. ois
usura est pec. g^o nulla usura e lucrū. g^a n^a ex log^a. maior uō declarat. qa oē lucrū
e bonū corpale aut spūale aut ef nū: nullū uō pec. e tale bonū. cū oē pec. sit malū
culpe. g^o nullū pec. e lucrū. & gñf nullū lucrū e pec. cōfirmat qa ois hūana opa^a
e illd^a q^o lucrū aut dānū acqrit. & nullū tale e lucrū. maxie lucrū usura. de quo so
lo ipūtiag^a e sermo. unde sic adulf iū pprie loqndo nō ē ples ex adulfio susce
pta uel acqfita. s3 potius e hūana opa^a q talis ples acqrit uel suscipit. Ita usura
nō e lucrū usurariū s3 potius hūana opa^a q tale lucrū acqrit. go nec pa. nec z^a. dif
finitio bene posita e. qa ut q dic usura ē lucrū. ymo nec. 3. qa et oē qd accedit
sorti rei mutuate e lucrū ipius mutui pcpue qd accedit tali sorti ipius usus rei
grā: mutuū. n. nihil aliud e q cōcessio usus rei q mutuaf: z. arguo spēalit otra
duas. Primaf qa neutra illaz cōpetit usure mē tali q sine pacto tacito uel expfso
qf mutuaf spē i lucro pūcipalit posita ita q sic tali spē mutuaf q alias. i. sine ta
li spē non mutuaret. utraq. n. pdictaz diffinitionū dicit usura esse lucrum ex
pacto debitū uel exactū. ergo utraq. illaz e mius bene posita. 3°: Sicut omne
lucrū mutuati ex pacto ipius debitū e ab illo intētū. qa nemo facit pactū de ha
bēdo illo qd nō itēdit habere. Ita & oē lucrū ab eodē. i. mutuaf exactū est ab
eodē itētū qa nēo exigit id qd hre nō itēdit. g^o p utroq. illog^a f miorz. i. pacto
debitū ut exactū sufficiebat pōer li itētū. & gñf ut q dictaz diffitōū e supflua

ac p hoc n̄ bñ posita. q̄a i diffiōe nihil supflūū pōi d̄; scđ m Phū. 6. to. c. z. imo &
 3^a. supflua ē & nugat^a i q̄ ponūt isti t̄ mī pactōe iť po^a uel itētiōe hīta ex cōctu
 ubicūq̄. n. ē pac^o de accessiōe aut lucro ibi & itētiō de eodē: Cōfirmat nā dicit
 Arx. i eo. li. 6. to. q̄ posito p̄ticulari. i. mīus coi i diffiōe si pōat postea magis cōe
 nugatio ē. cōstat at q̄ li pactiōe iť posita ē mīus cōe q̄ li itētiōe hīta. q̄a oīs q̄ fa
 cit pactū de aliq^o hīdo itēdit illd̄ hīe & n̄ e^o. g^o posī. i dicta diffiōe li pactiōe
 itētpōita. frustra uel nugatorie pōit li itētiōe hīta: 4 cōtra eādē diffiōe. 3. ar.
 sic. Posito q̄ ego mutue tibi. io. hac itētiōe ut i fine āni rddas mihi. ii. sic tñ q̄
 ēt si nō sparē uel itēderē hīe illd̄. ii. oīo tibi mutuarē ex carita. uel bēiuo^a & q̄
 nullū pactū taciū uel exp̄sū faciā tecū de r̄cipiē illo. ii. & q̄ i hīe āni ex mera
 libtate rddas mihi ulť sor. illogz. io. illd̄. ii. p grā mutui q̄ spabā. hoc dato q̄stat
 q̄ illd̄ ii. accedit sor. rei mutuate ip̄ius usus rei grā & itētiōe hīta ex cōctu. i.
 ex mutuo & tñ illd̄ ii. n̄ ē usura aut lucz usurariū ut ifra patebit ergo diffiō
 ip̄a cōpetit altē i a cōtēto sub diffiōe uel a signi. diffiōi ergo nō ē bñ posita. 5.
 usura n̄ ē diffinibile g^a q̄l̄ dictaz diffiōnū ē male posita 9^a. n^a q̄a eius qd̄ n̄ ē
 diffini^c nulla diffiō assignari. d̄; g^o oīs diffiō assignata alicui i diffini. q̄le d̄r hoc
 uoca^m. usura ē i debite assigna. p̄bo añs. si usura ē diffini. a theo. aut a iurista ē dif
 fini. nō a theo. ut d̄r. q̄a nō ē mā theo. s̄; can^a uel iurista. nec a can^a. q̄a ut d̄r ab
 aliis nō ē mā cano. s̄; theo. g^o. a nullo diffini. ē p̄fatū uoca^m: p̄p̄ ista ar. q̄ meo
 qd̄ iuditio nō s̄; pui pōderis ut ifra patebit sit hec p^a 9^a l̄ p̄fati doc. i. p̄p̄rie ac
 cepit ac diffin. hoc uoca^m usura. tñ hui^o i p̄p̄rietas n̄ ē ap̄ ip̄os. ymo nec ap̄ ali
 os culpabilis. P^m. declaraf uel poti^o iā declaratū ē ex p^o ar. cū ei^o cōfirmatiōe p̄ q̄
 declaratū ē q̄ usura n̄ ē lucz p̄p̄rie loq̄ndo. s̄; hūana opa^o. q̄ lucz ip̄m acq̄rīf
 ac p hoc q̄ hoc uocabulū usura n̄ significat p̄p̄rie lucz aliqd̄. s̄; potius opatio
 nē ip̄am q̄ lucz ip̄m acq̄rīf. Cōstat at q̄ p̄fati doctores accipiūt p̄fatū. uoca. n̄
 p̄ dicta opatiōe s̄; p̄ ip̄o lu. ergo ip̄i nō p̄p̄rie s̄; i p̄p̄rie accipiūt ac diffiniūt p̄
 fatū uo. z^m. uō nūc declaraf q̄a huius acceptio l̄; i p̄p̄ria tñ cōi usui loq̄ndi ē plu
 rimū acomodata quo dicē solēus rē furto acq̄sita ēē furtū & usuras ēē r̄stituē
 das: cōstat. n. q̄ hūana opatio q̄ p̄p̄rie d̄r usura & pecca. nō ē r̄stituēda. ymo nec
 r̄stitui p̄t. s̄; ip̄m usurariū lucz r̄stitui d̄; Ad iuristas at maxie p̄riet suas discri
 ptiōes accomodare cōi loq̄ndi usui cū ad ip̄os p̄treat de uulgarū sermōibz q̄
 bñ hūani cōtractus & obligatiōes fieri solēt iudicare. uñ & ap̄ ip̄os ut iqr p̄aor.
 Ip̄e cōi usui loq̄ndi p̄p̄rie uerboz significatiōi p̄ponēdus ē. nō ē ergo talis i p̄
 prietas ap̄ ip̄os iuristas rēphēibilis. ymo nec ap̄ alios ut p̄dixius. & p̄cipue ap̄
 theo. ap̄ quos p̄p̄ria uer. significatio ē maxie pōderāda tū q̄a & eoz plurimi ac
 p̄cipui p̄fatas diffiōes ap̄bant p̄serti quo ad illā p̄ticularā usura est lucz. ut Gre.
 Arim. i tractatu. de imp̄stātis Vene. & Gera. de senis in suo tractatu de usuris
 & alii maḡi i 4. dis. i. s̄. tū q̄a ēt theo. autēfici p̄fato mō ip̄o uocabulo usi s̄; nā
 Hie. i. 4. q. 3. c. putāt dicit. Putāt qd̄a usuras tātū ēē i pec. q̄ puidēs dīna scrip̄a
 oīs rei autert supabū dātā & ut plus nō accipias q̄ dedisti. Itē aliq̄ p pec. fenera

ta solēt mūscula diuersi generis accipe & nō itelligūt scripturā usurā apellat
 sup abūdātiā q̄cqd ē illd' si ab eo qd' dederis plus accipias. h. 1. & Amb. i. l. de da
 uid & f' n' sūptiue eisdē cā & q. c. pleriq̄ esca iqt usura ē & uestis usura ē & q̄cūq̄
 acce. sor. usu. ē q̄uis noc̄z ei ip̄oas & i. c. usu. i. f'ie diē Gra. ymo ex p̄dcis aucto. ac
 ēt ex uer. oculi agat cludit dicēs. ecce euidēt oīdīf q̄ q̄cqd ulf' sor. exig' usu. ē.
 2^a. 9^a proprie recipiendo hoc uocabulum usura possumus nouam ipsius
 diffinitionem assignē sic. V'sura ē pmutatio usus rei q̄ mutuat. accip^r. li pmuta^r
 ut ēt se extēdi t ad itētioalē pmuta^r. ita q̄ p ip̄as diffiōez itelligat q̄ oīs pmuta^r
 usus rei q̄ mutuat siue sit realis siue itētioalis tātū sit usura & p hoc extendat di
 fiōe ad mētalē usurā q̄ nō raliē s̄ tātū itētioalis uēdit' uel pmut. usus rei q̄ mu
 tuat. ut cū tibi mutuo. 100. ut i f'ie āni rddas mihi. 110. ita q̄ nō mutuarē tibi nisi
 illd' deci^m sp̄are de q^o tñ nullū pactū tac^m. uel exp̄ssū facio tecū: Dixi g^o p̄rio p/
 muta^r q̄ nō sp̄ lucz usu. est pecu^a. s̄ q̄nq̄ res q̄ nō ē pecu^a utz ex auctoritatibz
 Hyerol. & Amb. q̄n. n. lucz usura. est pecu^a tūc usu^a ē uēditio usus rei q̄ mutuat
 q̄ oīs pmuta^r rei q̄ nō ē pecu^a i pecu. est uēditio p̄prie loq̄ndo. & e^o. oīs mu
 ta^r pecu^a i rē q̄ nō ē pecūia ē ēptio. q̄n uō lucz usu. nō est pecu^a s̄ alia res q̄cūq̄
 & q̄liscūq̄ sit i^a dūmō possit pecūia extīari usura nō ē uēditio s̄ pmut^r usus rei
 q̄ mutuat i illā rē: 2^a. dixi rei q̄ mutuat & nō dixi pecu^a q̄ mutuat ut p hoc de
 notef q̄ nō solū i mutuo pecu^a cōsistit usura s̄ ēt i cuiusq̄ alē ius rei mutuabilis cōsi
 stē p̄t. q̄ at sit res in q̄bz mutuū ēē p̄t statī dicēf: 3°. dixi q̄ mutuat ut p hoc notef
 q̄ nō ē usura s̄ie mutuo exp̄ssio uel palliato. i mutuo qdē exp̄ssio. ut cū mutuo ti
 bi. 100. ut i f'ie āni accipia a te 105. aut. 110. aut. 115. ut aduersarij n̄ri p̄dicāt ēē lici
 tū. aut. 120. aut. 130. ut iudei & qdā pessim xpiāi facē solēt. In mutuo at oculo
 & palliato ut cū uēdo tibi rē ualētē solū. i o. p. 55. eo q̄ expe^r p̄ciū eius p̄ ānū.
 aut cū emo a te rē ualētē. 55. p. 50. solū eo q̄ do tibi p̄ciū ān q̄ recipiā rē ip̄az p
 ānū. In utroq̄. n. casu ē mu uū palliatū: nā prius tractus p̄ide ē ac si mihi dars
 nūc. 50. q̄ tibi statī mutuarē usz ad ānū ut i f'ie āni recipē. 55. uñ l̄ tractus i^a ex
 forma sua uideat uēditio ē tñ i rei ueritate mutuū l̄ sub forma uel appētia uē
 ditōis palliatū: scd' us at p̄ide ē ac si p̄ ānū ān q̄ r̄cipiā a te rē tuā mutue tibi p̄ciū
 ip̄ius. s̄ 50. ut i f'ie āni r̄cipiā a te. 55. p̄p̄ea l̄ tractus i^a uideat ēptio ē tñ uēf mu
 tuū sub appētia ēptōis palliatū. uñ sic oīs āticipa^r solutōis rei q̄ uidef emi ut ip̄a
 uillius emat ē usu. ex pte emētis. Ita & oīs expecta^r solutōis rei q̄ uēdit' uel uēdi
 uidef ut carius uēdat ē usura ex pte ip̄ius uēdētis ut i c. cōsuluit eo. ti. ubi aduer
 te diligēt q̄ sic usura q̄ fit i mut^r exp̄ssio. aut uō dī usura ex fōma q̄ hē exp̄ssā
 fōmā ip̄ius usure q̄ ē mutuū. Ita i^a q̄ fit i mutuo ocu^r palliato uel ficto aut iter
 p̄tatiuo dī usura ex fraude. q̄ hē formā usure. i. mutuū nō exp̄ssū aut uegē sed
 oculutū aut fraudolentū. Arg^r g^o sic. Oīs usura aut est usura ex forma aut usura
 ex fraude. si ex forma fit i mutuo exp̄ssio. si ex fraude. fit i mutuo oculto aut i f'
 p̄tatiuo. g^o oīs usura in mutuo cōsistit. Cōfirmat hoc ex p̄allegatis diffōibz q̄z
 qlibet i f'ia dicit. usurā ēē lucz ex mutuo & q̄nē oēm usurā i mutuo cōsistere

2^a. aduerte q^d cū dico aliq^d usu. ēē usu. ex fōma & aliq^d ex fraude nō itēdo q^d aliq^d sit usu^s ex fōma tātū ita q^d aliq^d usu. hēat solū for^m. usu^s. & aliq^d nō hēat ipā^m usu formā. oīs. n. usura hē mām & for. usure ut ifra patebit sⁱ itēdo q^d aliq^d ē usu. q^d hē formā usure exp^lsa ut i^a q^d fit i mutuo uō & exp^lso & aliq^d hē for^m nō exp^l. sⁱ oculatā uel nō uerā sⁱ it^r ptatiuā & fraudolētā ut i^a q^d fit i mu^tit^r p^rta. uel fⁱsto uel oc. sub forma uel appētia alⁱ ius tractus pū uēditōis uel emp. uel de positi. aut alⁱ ius liciti tractus. 3^a. aduerte q^d res q^d sole mutuari pūt sⁱ i^a q^d x^u usul sⁱ cōsumptio nes uel distra. ipax. ut dic^t. Tho. i 2^a 2^e. q. 78. ar. p^o. q^d sic itelligi dⁱs. s. q^d res ipā q^d mutuari solet ē i^a cuius usul sic ē ipius cōsumptio uel distra^o q^d nō p^t q^d uti hui⁹ re nisi illā totalit^r dist^r bat uel cōuet. nā lⁱ dōus & lⁱ hē equus usu cōsuat nō tū sic totalit^r unico usu cōuit q^d post usū rēaneat i ptate ipius utētis. peccūla at sic usu dist^r it^r ut post ipius usū q^d ē muta^o ipius nō rēaneat i ptate eius q^d ea usul ē. Cōstat. n. q^d post q^d mutauit peccūm i panē aut uinū ipā nō ē āplius i mea ptate q^d p talē cōmutatōē fⁱstuli dⁱuū ipius i aliū. usul at pāis uel alⁱ ius esculēti ē esul uel cōe stio q^d ē ita cōsumptio ipius q^d post ipā nō rēaneat ipā esculētū i ptate ipius q^d eo usul ē. Cōsili^r dici p^t de usu uini. uel alicui⁹ alⁱ ius rei pota. q^d talis rei usul ē potio q^d sic dⁱu. ē oīna cōsumptio ipius hui⁹ at res q^d sic totar. usu cōuit uel distra. i nūo cōst^r ut ut peccū. aut i pōdē ut aug^r ar. Carnes Pīces. aut i mēlura ut triticū Vinū Oleū. & hui⁹ testes sⁱ. Pāor. Iohes de anama i sūma de usuris & ali uide ibi si placet. q^d h pauca q^d tū ad huius noue diffiōis expōitiōē mihī sufficē uisa sⁱ. si tū cupis itelligi q^d nā rōe solū i illis tribu reg^r g^r ibo mutuū ipā cōst^r possit uide si potest statu Gerar. Sēns. n^re Augustiane sⁱligōis docto. ar. p^o. q^d satis copiose satis q^d fundamētalit^r doctor ille materiā ipam tractat & elucidat quare &c.

3^a. 9°. h noua diffiō ē de mēte atiquox^r theo. & cāoni. ymo & de mēte. D. n^ri Ie. xpī. f^m declaraf. Nā. S. Tho. 2^a 2^e. q. 78. ar. 2°. i rⁱsiōe ad p^m ar. Ille iqt q^d mutuū dat p^t sic pec. i pactū ducē cū eo q^d mutuū accipit reopēsatiōē dāni p q^d lⁱ bi subfⁱ hit q^d dⁱ h^re. hoc. n. nō ē usū pecc^e uēdē sⁱ dānū uitare. h^r p q^d ipē itēdit pbare q^d facē tale pa. nō ē face usū. utz diligēt cōsiderāti locū illū. cōstat at q^d i lⁱ lis uer. ipē inuit talē 9^{am}. tale pactū facē nō ē usū peccū uēdere. g^o nō ē facē usurā. q^d cālis i^a quā ipē pōit ibi cū dic^t. hoc. n. nō ē usū peccū uēdē &c. ifert p^r fatā 9^{am}. alⁱ p^r ipā cālē ipē Th. nihil pbaret. p^r fata at 9^a nō p^t ad tōmā sillogisti cā rēduci nisi p istā uniuersalē. oīs faciēs usu. uēdit usū pecc^e uel rei mutuate. sⁱ i^a q^d facē tale pactū nō uēdit. usū &c. g^o ipē nō ē faciēs usurā. Intēdit g^o. S. Th. p^r fatā uⁱ uersalē ēē uerā. tūc ar^o. sic. Oīs faciēs usurā uēdit usū rⁱ q^d mutuat. g^o. oīs usura ē uēditio usul rⁱ q^d mutuat. 9^a n^a p locū a iugatis q^d ueritate ifallibilis hē i p^rpoi bō p^rse. q^d bñ seq^r. oē albū ē coloratū. g^o oīs albedo ē color. h at p^rpositio. oīs hō faciēs usu. uēdit usū rei q^d mutuat ē p^rse. q^d nō alia rōe d^r aliq^s facē usurā nisi q^d usū rⁱ mutuate pmutat. 9^a g^o. i^a ē bōa. tūc q^dro q^d mō accipit. S. Tho. i ante dicte 9^a lⁱ uēdit. aut. n. p^rprie p sola pmutatiōē rei q^d nō ē pecc^a i pecc^{am}. aut idifferēt put ouertit cū li pmutat. p^m dici h p^t q^d tūc illnd aīs fōit falsū ut ex expōitiōe

pfate diffiōis: dicen̄ ē g^o z^m. s. q^d accipit li uēdit p li pmutat & qñf ipe itēdit q^d
 oīs hō faciēs usurā pmutat usū rei q^d mutuat. ex q^o seq^t q^d oīs usu rē pmutat^o usu
 rei q^d mutuat. tūc ulf seq^t. g^o aliq^d pmutat^o usus rei q^d mutuat ē usura. & nō ē ma
 ior rō de ūa tali pmutatōe q^d sit usura q^d de alia. g^o oīs usura ē pmutat^o usus rei q^d
 mutuat & e^o. oīs pmutat^o usus rei q^d mutuat ē usu. & ita a p^o ad ultiū ualet g^o.
 oīs faciēs usurā uēdit usū rei q^d mutuat. g^o oīs usura ē pmutat^o usus rei q^d mutuat
 & e^o. & aīs ē de mēte ipius scf i Tho ut pbatū ē g^o & qñs d^z iudi. ēē de mēte
 eiusdē. & qñf iudican̄ ē ēē de mēte. S. Tho. q^d diffiō a nob assignata ouertat cū
 suo diffiō eo q^d ipz cōseqⁿs ē talis ouersio ac p hoc iudican̄ ē diffiōe^z n^{ra} ēē assi
 gnata de mēte ipius. S. Tho. cū ulf hoc ipa expriat qd iportat noīe ipius diffiōi.
 z^o Idē. S. Tho. eo. l. q. 79. i pri^o. dic. Deide cōsideratū ē de pec. usuc qd^d omittit in
 mutuis & cir. hoc qñf p^o utq^d sit pec. accipe peccu. i p^ociū p peccunia mutuata
 q^d est accipe usurā. hec ille. ex qbo satis maīse. inuit q^d oīs reci. p^ociū p peccunia
 uel re mutuata accipit usurā. i. luc^z usu. s^z oīs pmutas rē mutuata accipit p^ocium
 ipius. ergo oīs pmutans rem mutuata accipit usurā. i. luc^z. usurariū. tūc sic. oīs
 hō pmutas rem mutua. & c. g^o uel oīs hō pmutas rē mutuata. quo ad ipam ac
 cipit. usurā. uel oīs hō pmutas rē mutuata. quo ad usum ipius. p^o dici non p^t
 qa oīs talif pmutas licite opat ac p hoc non accipit lucrū usurariū. dic edū est
 g^o z^m. s. q^d oīs pmutas usū rei mutue acci. lu. usu. si tñ seor. ab ipa re mutua^a pmutat
 illū & qñf oīs pmutat^o usus rei q^d mutuat ē usura & e^o ut i pa rōe: dedu. ē &
 primū aīs ē de mēte ipi^o. S. Th. g^o & ultiū qñs iudicā. ēē de mēte eius. qd^d ē p
 po. n^{rm}. s^o deducit sic ppositū. Idē. S. Th. eis. li. & q. ar. p^o. Si qs q^d uellit seorsū
 uēdē usū rei mutuate ab ipa re uēdit eadē rē bis & uēdit q^d n̄ ē. qa usus talls rei
 est ipius cōsumptio inseparabilis ab ipa. hec Tho. ex qbus arguit sic. oīs uenditio
 usus rei que mutuat seorsū a uēditione ipsius rei facta est usura. ergo omnis
 pmutatio usus rei q^d mutuat seorsū a pmutatione ipsius rei facta est usura &
 econuerso. consequentia nota ex priā deductione. & antecedēs est de mente
 ipsius sancti Tho. ergo & cōsequens est iudican̄ de mente eiusdē q^d est ppositū
 n^{rm}. Probo etiā. q^d pfata diffiō est de mente alio^z theo. p^ocipue Greg. de Ari
 mino & Gerardi de senis. Nā ipe Gre. sic diffinit hoc uocabulū usura i pprie.
 s. p lucro usurario: usura est luc^z ex mutuo intentū: q^d diffiō restringi debet cū
 li p^ociū principaliter ut infra patebit ut sic formet^r: usura est luc^z ex mutuo p^ociū
 paliter intentū: ex q^o diffiōne sic arguo. Usura est lucrū ex mutuo & c. ergo oīs
 usurarius inq^tū usurarius mutuatur principaliter p lucro. ergo oīs usurarius uel
 usurā faciēs itendit uel spat p^ociū principalit^r ex mutuo lucrū & cōseqⁿs oīs talis p
 mutat mutuū. i illud lucrū qd^d ex ipō spat cū nihil ali^d sit spare p^ociū principalit^r luc^z
 ex mutuo q^d ipm mutuū cōmutare realit^r uel itentiōalit^r i luc^z qd^d spat ex mu
 tuo. g^o oīs usura est pmutat^o usus rei q^d mutuat & ecōuerso cōseqⁿtia. nota ut
 p ex priā deductiōe & antecedēs de mēte p^odicto^z mag^oro^z. s. Greg. & Gerar
 di. g^o & cōseqⁿs cēsendū est de mente eorū. cōsimilit^r p^t pbari q^d est de mente

aliorū theo. 2^a. p̄s̄cōclūsiōis p̄bat̄. s. q̄ p̄fata d̄f̄f̄iō sit de mēte cāonistag. q̄a In
 no. & Pāor. d̄f̄f̄iniūt usurā esse luc̄ ex mutuo pacto debitū uel ex a^m. g^o oē ta-
 le luc̄ ē luc̄ ex mutuo p̄cipalit̄ itētū. sic. n. oīs q̄ mutuāt cū pacto r̄cipiēdi
 luc̄ ex ip̄o mutuo itēdit p̄cipalit̄ luc̄ ex mutuo ip̄o ita q̄ nō mutuatet ni-
 si luc̄ idē sparet uel itēderet. Ita & oīs q̄ exigit luc̄ pacto sibi debitū ex mu-
 tuo p̄cipalit̄ itēdit ip̄m luc̄ ex mutuo. 9^a g^o bōa ē & ex ip̄ius q̄nt̄. seq̄ d̄f̄-
 f̄itionem n̄fam esse b̄n assignatā utz ex priori dedu. g^o & ex ānte eisudē q̄ est
 d̄f̄iō d̄ictōz cāonistag idē seq̄. & q̄nt̄ sic ānt̄ ip̄m ē de mēte d̄ictōz cāonistag
 ita & q̄nt̄ ac p̄ hoc & n̄fam d̄f̄iōez ēē b̄n assignatā de mēte eoz dē iudiciā ē:
 Præf̄ ea host̄ d̄ic q̄ usura ē q̄cqd̄ accedit sor. rei mutuate ip̄ius rei usus ḡra pa-
 ctioē it̄ po^a. & c. g^o oīs usurarius iqtū usurari^o itēdit uel spat̄ illd̄ qd̄ accedit sor-
 ti p̄ ḡra usus ip̄ius rei mutuate & q̄nt̄ oīs usurarius itētōalit̄ saltē cōmutat. i.
 cōmutare itēdit usū rei mutuate i illd̄ qd̄ accedit sor. ip̄ius rei mutuate. g^o oīs
 usura ē realis uel itētōalis p̄mu^o usus rei q̄ mutuāt & e 9^a. 9^a n^a ex p̄ia dedu-
 ctioē & primū āns ē de mēte host̄. g^o & ultimū q̄nt̄ iudiciādū ē de mēte eiusdē
 q̄ ē p̄po. no. cōsiliū p̄bari p̄t q̄ p̄fata d̄f̄iō ē de mēte Laurēti de landul̄is &
 Archiep̄i Flo. q̄ d̄f̄iūt luc̄ usū. ēē luc̄ ex mutuo p̄cipalit̄ itētū. ymo & gnā-
 lit̄ oīz cāonistag. q̄a oēs secūf̄ p̄positas d̄f̄iōes. Ita q̄ q̄l̄z illoz seq̄ aliq̄ d̄ictag
 d̄f̄iōnū & illā iudicat ēē bonā & ex q̄l̄z illaz seq̄ p̄po. no. utp̄ ex dcis: 3^a
 ps 9° is. s. q̄ d̄c̄ a d̄f̄iō n̄ra sit de mēte d̄ni. n. y. x. p̄bat̄ sic. nā ip̄e d̄ns & deus. n̄
 d̄ic luc̄. 6°. Mutuū date n̄ idē sp̄ates p̄ q̄ uer. sc̄d̄ n̄ expositores sacros phibet
 usurā. cū g^o ip̄e d̄ns p̄fatis uer. phibeat solū sp̄are aliqd̄ idē. s. ex mutuo seq̄ q̄
 hoc ip̄z. s. mutuātē sp̄are aliqd̄ ex mutuo. ē ip̄m facē usurā. q̄ itelligi d̄s de spe
 in ip̄o lucro qd̄ spat̄ p̄cipalit̄ posita iuxta glosā cap̄i c̄suluit eo. ti. sup̄ uerbo
 sp̄ates. g^o q̄cūq̄ p̄cipalit̄ mutuāt spe uel itētōē aliqd̄ r̄cipiēdi ex mutuo fac̄
 usurā. Aut ergo usurā facit q̄a sperat sor. rei mutuate. est. aut q̄a sperat aliqd̄
 ulf̄ sor. p̄m d̄ic nō p̄t q̄a id̄ licitū ē ac p̄ hoc nō usurariū. g^o dicendū ē 2^m. q̄ oīs q̄
 mutuāt p̄cipalit̄ itētōē uel spe r̄cipiēdi aliqd̄ ulf̄ sor. ip̄ius mutui p̄ ip̄o mu-
 tuo ē usurarius uel usurā fac̄. s. oīs q̄ p̄cipalit̄ mutuāt itētōē uel spe r̄cipiēdi
 aliqd̄ ulf̄ sor. p̄ ip̄o mutuo cōmutat saltē itētōalit̄ ip̄m mutuū i id̄ qd̄ spat̄ ulf̄
 eius sor. ut p̄ ex dcis. g^o oīs usu. ē p̄muta^o iten. ip̄ius mutui. mutuū at̄ nihil aliqd̄
 ē q̄ usus rei q̄ mutuāt. cū mutuē nihil aliqd̄ sit q̄ usū rei q̄ mutuāt cōcedē. g^o oīs
 usura ē itētōalis p̄mu^o usus rei q̄ mutuāt & e 9^a oēs p̄fate g^o s̄ bōe ut p̄ ex d̄i-
 ctis & p̄riū āns ip̄az ē de mēte ip̄ius d̄ni n̄ri. g^o & ultimū q̄nt̄ ē de mēte eiusdē. q̄
 ē p̄po. no. Ex p̄dictis seq̄ q̄ usura p̄t sic d̄f̄iri de mēte ip̄ius d̄. no. usura ē mu-
 tuū q̄ q̄s mutuāt p̄cipalit̄ spe uel itētōē r̄cipiēdi aliqd̄ ulf̄ sor. ip̄ius mutui
 p̄ ip̄o mutuo: uel sic: usura ē spes q̄ p̄cipalit̄ q̄s mutuāt ut r̄cipiat aliqd̄ ulf̄
 sor. ip̄ius mutui q̄re & c. S̄z ōtra d̄ictū. S. Tho. ex q̄. 3°. deducta ē d̄f̄iō n̄ra uā
 si q̄s seor. uellit usū rei mutuate ab ip̄a re uēdere uēdit eādē rē bis uel uēdit q̄
 n̄ ē. q̄a usus talis rei ē ip̄ius cōsumptio īsepabilis ab ip̄a. Cōtra iqt̄ hoc d̄ictū & q̄nt̄

Contra diffinitionem nostram ex ipso deductam atque quidam magister sic. Contra hoc obicitur per illud ex de
 uerb. figi. exiit quod seminat & erodiet 6° l. q. quidam regis usus ppe^o separat a domino h
 si uer. foralia prefati magistri in 4. dist. is. ar. 2°. nisi ipsio sit corrupta. 2. arguit quidam
 alius dicens quod deest uer. S. Tho. palleg^m quantum ad aliquid uerum est. & quantum ad aliquid falsum: uerum
 est namque quod usus rei mutuate est inseparabilis ab ipsa quia habet omnino eundem ualorem. cum ea nec potest
 cedere aut consumi uel alienari sine ipsa: sed falsum est quantum ad aliud dictum. scilicet quod in tractu usuraⁿ
 uideatur ipse usus rei separati ab ipsa. nam eo ipso quod habent eundem ualorem & inseparabile non potest
 unum illoque alienari uel uendi sine alio. hec 1°. 3. potest sic argui directe contra diffinitionem nostram
 usus ipsius rei mutuate aut est separabilis ab ipsa aut nihil est. 2° non uidetur possedici
 quia coestio quod est usus patris & potus quod est usus uini uidetur esse res aliquid. 3° dicens est per uerbum
 quod talis usus est res inseparabilis ab ipsa re cuius est usus. uel 4° facit compositionem cum ipsa uel
 non primum non uidetur posse dici quia pecunia non uidetur compositior quam expeditur quod ante uel
 post 5° dicendum est 2°. scilicet quod talis usus rei mutue non facit compositionem aliquid cum ipsa & 9° nec
 quod omnis talis usus est idem cum ipsa re cuius est usus. quia omnis res inseparabilis ab aliquid non faciens
 compositionem cum illo est idem cum illo si sit quicquid ratione distinctum ab illo. Arguas 6° sic for
 maliter aliquid permutatio rei quod mutuat non est usura. omnis permutatio rei quod mutuat est permutatio
 usus rei quod mutuat. 7° aliquid permutatio usus rei quod mutuat non est usura. 8° nam in bocar
 do. maior pars quia permutatio rei quod mutuat in re ei equalitate est aliquid permutatio ipsius rei quod
 mutuat. & ipsa non est usura cum sit licita. minor uero nam est. scilicet quod omnis res quod mutuat est usus
 ipsius ut probatum est. tunc uel aliquid permutatio usus rei quod mutuat non est usura. 9° dif
 finitio illa per nos de nouo assignata petit aliter a diffinitione & consequenter non est bene assi
 gnata: 4. ad usuram requiritur principalis intentio uel spes lucri ut infra patebit. & de
 ipsa non fit mentio in dicta diffinitione. 5° ipsa est insufficienter assignata: Sed salua gratia per di
 ctos magistros ego iudico prefatum sancti thome. ymo coe dictum esse uerum & consequenter nostram
 diffinitionem ex illo deductam esse bene assignatam non obstantibus prefatis articulis. ad quod mihi fa
 cilis est responsio: Ad primum. 6° respondeo dupliciter. primo quicquid sit de ueritate ante
 cedentis. scilicet an uerum sit quod quidam regis usus ppe^o separat a domino ipse quod ipsentia non
 discutio. ipsum tamen antecedens non est sufficiens. probatum. nam ego diligenter legi illud cap^m
 exiit quod seminat per quod antecedens ipsum probatur & clare noui quod in ipso nulla mentio sit de
 ipso antecedente. ymo nec in aliquid parte illius tituli. quoniam ideo totum diligenter legi ne forte
 erratum fuisset (ut quandoque fit) in assignatione ipsius cap. unde miror satis quod tantus ma
 gister ipsum cap^m. ad propositum adduxerit cum nihil ad ipsum referat nisi forte defectum ipsum
 scriptoribus attribuamus. 2° excessu ante negotio consequenter. non. nam sequitur quidam regis usus
 separat a domino. 3° prefatum Thome dictum est falsum ut satis notum est et mediocriter in dialecti
 ca exercitato: Ad secundum concedo quod eo ipso quod res quod mutuat & usus ipsius habent
 eundem & inseparabile ualorem non potest unum illoque naturaliter & licite uendi seorsum ab alio. Ita
 quod regis naturaliter non potest unum illoque seorsum ab alio alienari ideo quod intendit
 huius oppositi. non solum intendit quod est contra iusticiam sed etiam quod est contra regis ipsam naturam
 & hic apparet quanta sit ipsius usurarii iniquitas. Cum hoc tamen stat quod aliquis ex iordiato pecunie
 amore utrumque illoque separati ab alio intendat permutare. & defacto per utroque separati

p̄tiū exigit aut p̄cipalit̄ ex mutuo sp̄et & itēdat q̄ ē usurā facei ut patuit sup̄
 sic de facto nō p̄t eadē res ab eodē sic alio cōtractu medio bis uel ter uēdi. ita q̄ si
 q̄s hoc facei tēptet factū ip̄m nō tenet. q̄a facta p̄a uēditiōe nec z̄a nec aliq̄ alia
 seq̄ns erit de facto uēditiō cū nō possit rē nō suā uēdere & res semel uendita
 nō sit āplius ip̄ius q̄ eā uēdidit. p̄t tñ hoc aliq̄s itendere. s. plures eadē rē uēde
 re eisdem. uel etiā plibus. uel ab eodē aut pluribz duplex uel triplex p̄ciū exigē
 uel sp̄are: s̄ nō de iure. q̄a hoc iūssimū p̄culdubio foret sic & illd̄: Ad 3 iux
 ta duas opiniōes duplici r̄spō. P̄o ccedo cū Gre. Ari. q̄ usus rei nihil ē q̄a usus
 rei q̄cūq̄ sit illa ē hoīez re ip̄a uti ut rē ip̄a oē i usu hoīs iō sic ccedit ip̄e Gre.
 gus i p̄o & z̄o s̄ntiaḡ q̄ nec deū ēē nec hoīem esse aīal nec tādē aliq̄d adeq̄tū si
 gnificatū p̄pōis ē aliqd. Ita c̄seq̄nt iuxta ip̄ius oppiōnē cceder̄ possiū q̄ hoīē
 uti aliq̄ re nihil ē & q̄nt q̄ usus rei q̄ ē hoīez uti i nihil ē. ac p̄ hoc q̄ usurarius
 iūstissie agit q̄ magno p̄cio id q̄d nihil ē uēdit. p̄cipue cū ex tali usu ip̄e nullū
 patiat̄ itē esse. z̄a ē oppiō Pauli Vene. q̄ i suo. zo. sophismate dicit q̄ deū esse ē
 deus. & hoīem esse ē hō & s̄līf hoīem ēē aīal ē hō & c̄seq̄nt diceret q̄ usus rei
 q̄ nihil aliqd̄ esse uidet̄ q̄ ip̄a res q̄ ē i usu hoīs uel q̄ ip̄e hō q̄ uti & c̄seq̄nt iuxta
 hāc oppiōnē dicei foret q̄ usarius q̄ usū rei seor. ab ip̄a uēdit exigēdo uel sp̄a
 do duas resp̄satiōes. Vnā rei quā mutuat & aliā ipsius usus iūstissie ac cōtra re
 rū ip̄aḡ nāz agit. uñ scd̄m p̄a oppiōnē diffiō ip̄a nulla idiget glō. s̄ iuxta. zam
 sic d̄s glosari. usura. ē itētiōalis p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄ sepati a p̄mutatione
 ip̄ius rei facta. uel alia ab ip̄ius rei q̄ mutuat̄ p̄muta^o ne. ita q̄ cōtractus usure iclu
 dit duas p̄mutatiōes. p̄ia ē ip̄ius rei q̄ mutuat̄. z̄a usus eius. Et dixi itētiōalis p̄
 muta^o tū q̄a p̄muta^o itētiōalis tñ nō p̄t uē dici p̄muta^o. sic. n. s̄eq̄ itēdo p̄mu
 tare. A. g. p̄mutuo ip̄m. A. Ita nō seq̄ h̄ ē itētiōalis p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄
 demōstra. spe usurarii. g. h̄ ē p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄. tū q̄a oīs usura siue rea
 lis siue itētiōalis uel mēta. ē itētiōalis p̄muta^o talis usus sic. n. ille q̄ actualit̄ exi
 git aliqd̄ ulf̄ sor. mutui p̄ usu ip̄ius rei mutuate uel de tali exactiōe pactū facit
 itēdit p̄mutare p̄fatū usū. ita & ille q̄ mutuat p̄cipalit̄ cū spe recipiēdi aliqd̄
 ulf̄ sor. p̄ usu ip̄ius mutui itēdit ip̄m usū p̄mutare i id q̄d ulf̄ sor. spat. ymo sic
 p̄cipalit̄ cōstitit usura i illa itētiōali p̄mutatiōe: q̄ sic illa nō p̄t ēē usura. quīs p̄
 pol^o ip̄o foret realis p̄muta^o ip̄ius usus: Ad formā g^o ar. iuxta primā oppiōē
 nego minōrē. s. q̄ oīs p̄muta^o rei q̄ mutuat̄ sic p̄muta^o usus ipsius q̄a cū res ip̄a
 q̄ mutuat̄ sit aliqd̄ & usus ip̄ius nihil scd̄m hāc opiniōē nō oī ymo nō p̄t ēē q̄
 aliq̄ p̄muta^o rei q̄ mutuat̄ sit p̄muta^o usus ip̄ius. sic. n. ip̄o. ē id q̄d nihil ē ēē aliqd̄
 Ita ip̄o p̄mutatiōez eius q̄ nihil ē ēē p̄mutatiōez eius q̄d ē aliqd̄: s̄ iux. z. opi
 niōez ccedo totū ar. & cū ex c̄clusiōe ip̄ius i ferf̄ q̄ diffiō ip̄ius sit mīus bñ po. ne
 go istā g^o ar. s̄. n. aliq̄ p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄ nō sit usura. s. illa q̄ nō ē alia a p̄
 mutatiōe ip̄ius rei cū talis sit licita ex hoc tñ n̄ seq̄ q̄ diffiō ip̄a cōpetat alfi adif
 fiō. uel q̄ alicui cōpetat diffiō cui nō cōpetat diffitū. q̄a diffiō nō ē ista ofo. itētiōa
 lis p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄. s̄ ista. itētiōalis p̄muta^o usus rei q̄ mutuat̄ alia a

pmutatiōe ipsius rei. constat aut qd hec oīo nō pōt uerificari de aliq pmutatiōe usus
rei q mutuat q nō sit usura qā nō pōt uerificari nisi de pmutatiōe usus rei q mu-
tuat alia a pmutatiōe ipsius rei. oīs at talis pmuta^o p̄suppōit aliā pmutatiōe q ē
ipsius rei q mutuat. iō oīs q facit talē pmutatiōez usus rei q mutuat alia &c. facit
duas pmutatiōes distinctas. Pa ē ipsius rei q mutuat. .z. usus eiusdem. Ita q spat
uel exigit duas respēsationes. unā ipsius rei q mutuat. aliā uero usus eius. & ita
oīs talis usura facit. Ad 4. nego miorē. nā p hoc qd dī pmuta^o us^o rei q mutuat
satis exprīf. q ipse mutuās sic mutuatur cū spe lucri q alias nō mutuet: nā oīs p
mutas dicit saltē corde ei cū q^o pmutat. do ut des nec alias do nisi ut des. i do re
meā ut des mihi re tuā i quā meā pmuto nec alias do tibi re meā nisi ut des mi
hi tuā. hec. n. ē differētia i^o pmutatiōez & dōationē: q dōatio ē libalis datio. eo
q q. dōat nō expectat aliqd a dōatario p grā ipsius dōi. iō ipse donās simplicif & tā
tū dīc do: pmutas at qā ipse ut re i quā suā pmutat q respēsatione dati nō libali^o
dat. iō nō dicit simplicif & absolute do. s. p̄ dicit do ut des. & q nō cū oīs usurarius
iuxta nrāz diffiōez ille pmutat usū rei mutuate seorsū. a re ipā ille sic dat talē usū
uel mutuatur q idē ē ut sibi aliqd ulf sor. p rēpēsā. ipsius usus def q alias nō da
ret usū rei: siue alias nō mutuet & q nō i p̄fata nrā diffiōe satis exprīf p̄cipa
lis spes uel itētio mutuātis uel usurarii eū dī. q. usura est itētōalis pmuta^o &c.
Vñ sic dictū. S. Tho. ex q^o deducta est nrā diffiō uerū est ita & ipā diffiō nrā no
uis data ē bñ & artificiose. assignata nō solū de mēte ipsius. S. Tho. sed et de mēte
oīum theo. & cāoni. & de mēte ipsius. d. n. q est sūma ueritas & uerus deus.

4 9°. Lucr^o usurariū sic pōt diffiniri. Lucr^o usurariū est lucr^o ex mutuo p̄
cipalif itētū. nā ut pbatū ē i p̄ci^o huius ar. cōtra atiqs diffi. huius uocali usura
sicut oē lucr^o ex mutuo pacto debitū ipi mutuātū est ab illo itētū ita & oē lu
cru p̄ ipm exactū. iō illa p̄ticula itētū est cōis ad oē lucr^o ex pacto debitū &
ad omne lucr^o exactū & cōseqnē p̄fata p̄ticula p illis duabz: sufficit immo neu
tra illaz in diffinitione usurarii lucri poni debet qā si altera illaz poneret i ipā
diffinitione illa non cōpeteret omni lucro usurario sicut. n. nō oē lucrum usu
rarium est lucrū pacto debitū ipsi mutuanti ita nec omne tale lucrum est ab
ipō mutuante exactū ut patet de illo lucro quod quis recipit a mutuatario cū
quo nullū pactū tacitū uel expressū fecit & cui in spe lucri ipsius principali
ter posita mutuauit ut probat secundū argumentū cōtra p̄fatas diffiōes.

Sed pro euidētia illius particule principaliter itētū primo notandū est
q intentio accipitur tripliciter. s. logicaliter. naturaliter. & moraliter. p̄iōmō
intentio est conceptus rei uel termini que dicitur intentio quasi intus tentio.
dicitur aut logicalis qā sic accipitur p̄fatu uocabulū a logico dicente q duplex
est intentio. p̄iā q est cōceptus rei distigendo re cōtra ter & 2a q ē cōceptus t̄mi
ni tātūmō. de huiusmōi itētōibz p̄iis & scd̄is satis dictū ē i cōmētariis nrīs i lo
gicā Pauli Vene. tractatu p̄ iten^o uō nālis est appetitus qdā ita q oīs appeti
tus siue naturalis siue sensualis. siue intellectualis est intentio hoc secundūmō. s.

nalis loquendo 2° eo. s. loquendi modo quo phici dicere solent q^d graue puta lapis
 & terra intendit ee deorsu siue q^d nalis intentio grauis e ut sit i loco inferiori & q^d
 ma intendit siue appetit forma & q^d o^e ens intendit pmaere uel hf intentione p-
 maendi. Intentio at moralis & 3° mo accepta est appeti. roalis quo ho appetit
 finem p quem uel gra cuius aliqd fit sic accipit pfatu uoca. Aug. fr ps 31 quu ait
 bonu opus iten^o facit & iten. fides dirigit. sic Magr sntiag & alii Magistri i
 2°. sntiag dis. 4a. ubi qrut an o^e opus sit iudicari bonu uel ma. ex intentione qua
 fit & hoc mo solu accipit i ppo^o quu dr q^d lucx usurariu est lucx ex mu^o pri-
 cipa. itenti. 2° uo diliget q^d sic e duplex iten^o moralis accepto uoca^o. s. pri-
 cipalis & scdaria ita e duplex spes. s. principalis & scdaria primu declarat nam
 quicq sic facio aliqd opus itene^o seqndi aliqd qd si no iteder illud coseq no fa-
 cerem tale opus. quicq uo sic facio aliqd opus cu itentione seqndi aliq bonu qd
 etiā si no iteder illud bonu coseq nihiloius facerem tale opus. Hec dr iten-
 tio scdaria illa uo principalis q facio tale opus uerbigra quu sic facis elemo. iten-
 tiōe cose. hūanā laudem ex ipa elemo. qnisi itenderes seq talē laudē tu nō fa-
 ceres ipa^o elem. tūc illa iten^o qndi hūanā laudē est principalis iten^o q uel pp quā
 facis huiōi elemo. quū uo sic facis elemo. cū itentione qndi hūanā laudem q
 et si nō itenderis talem laudem seq nihiloius faceris elemo. amore seqndi ui-
 tā eternā tūc iten^o seqndi hūanā laudem ē scdaria iten^o pp quā uel q facis ta-
 lem ele. 2° uero. s. q duplex est spes q fit aliqd opus sequit ex prio qaspes q fit
 aliqd opus uel est iten^o q ip^o opus fit uel saltez est isepabilis a tali itene sic. n. de-
 bes facere oia bōa opa tua hac itene ut finalis cosequaris uitā eternā ita debes
 eadem opa facē pp spē uel i spe ipius æf nā uitæ iō sic dup. est iten^o moralis. s.
 principalis et scdaria ita duplex est spes q fit aliq opus. 3° nō q tūc dr qs prici-
 paliter itendere lucrum ex mutuo uel hre itentionem lucri ex mutuo quū sic
 intentione uel spe lucri mutuatur q si nō itenderet uel sparet lucx nō mutua-
 ret siue itendat lucx pp se ipm siue pp aliud uerbigra avarus q finalis itendit ag-
 gregat peccu. sic pp lucx mutuatur q nisi iteteret uel sparet lucx nō mutua-
 ret & ipm lucx itedit & spat pp se ipm lucx ut. s. satisfaciatur suæ cupiditati quā hf
 ad cōgregan pecunias alius uo puta supbo sic mutuatur pp spē & itentionē lucri
 q alias nō mutua-
 ret sed tñ nō spat uel itedit ipm lucx pp se ipm itendit. n. &
 spat lucx ut ex eo possit sibi cōpare honores quos inordinate & ultiate appetit.
 Alius at sic mutuatur i spe & itentione lucri q alias nō mutua-
 ret: s. 3 ipz lucx nō itē-
 dit pp seipm imo illd itedit & spat ut ex eo subueniat sibi & familie sue iux. cō-
 decentiā status sui: uel etiā ut ex eo redimat captiuos aut aliat faciat elemo. qz
 tamē istoz principalis itendit & spat lucx ex mutuo qā qlibet illoz ita mutuatur
 intentione & spe. lucri q alias nō mutua-
 re tunde nō iō dr nō mutua-
 re principali-
 ter i spe & inten. lucri qā lucx ipm nō itene pp se ipm sicut avarus: dicāus g^o q
 lucx pōt ee triplicis iteti ex mutuo. s. scdario. principalis & pp seipm pricipa-
 liter & nō pp seipm ē: lucx est inteti scdario ex mutuo qndo qs sic mutuatur

intentiōe lucri q̄ ēt si non itēderet uel sparet lucr̄ tamē ex charitate mutuaret
& tale lucr̄ nō ē usurariū ac p̄ hoc talis mutuās nō facit usurā q̄a itē^o i^a nō ē prī-
cipalis i lucr̄ pōita: iō nō facit usurā ut hēf i glō cap^o cōsuluit eo. ti. sup̄ uerbo. spā-
tes. ē uō itētū lucr̄ p̄cipalis & p̄ se ex mut^o quū q̄s sic mutuāt itētiōe & spe lu-
cri q̄ alias nō mutuaret & ip̄ lucr̄ p̄ se ip̄ amat itēdit & spat ut avarus & tale
lucr̄ ē usura^m ac p̄ hoc oīs mutuās sic p̄cipalis p̄ lucr̄ usurā facit uñ p̄fata glō
s̄r uerbo spātes. p̄cipalis iqt iten^o uel spes lucri facit mutuū usurariū est tadē
lucr̄ p̄cipalis & nō p̄ se ip̄ itētū uel spatū q̄n q̄s ita mutuāt itētiōe & spe lu-
cri q̄ alias nō mutuaret & tale lucr̄ nō itēdit uel spat uel amat p̄ se ip̄m s̄z ut opet
sibi honores mūdāos ut sup̄bus: uel ut sibi & fāiliae sue z^m cōdecētiā statuf p̄p̄rii
ex ip̄o lucro p̄uideat: uel ēt ut ex ip̄o luc^o paup̄ibz subuēiat uel captiuos rēdiat
& tale ēt lucr̄. s. p̄cipalis itētū ē usurariū ac p̄ hoc q̄cūq̄ sic p̄cipalis p̄ lucr̄
mutuat usurā cōmittit ut p̄z ex. c. sup̄ eo. ti. ubi d̄r q̄ ēt q̄ mutuāt p̄ lucr̄ ita q̄
alias nō mutuaret ut ex ip̄o captiuos redimat usurā facit nec s̄r hoc dispētiā aliq̄
fieri p̄t ē ex p̄dcis seq̄t q̄ diffiō ip̄ius usurarii lucri. sic itelligēda ē. lucr̄ usura-
riū ē lucr̄ ex mutuo p̄cipalis itētū uel spatū siue tale lucr̄ sit p̄ se itētū uel spa-
tū uel amarū siue nō ita q̄ oīs p̄cipalis iten^o uel spes lucri ex mut^o facit ip̄z mu-
tuū usurariū siue sit iten^o uel spes q̄ lucr̄ ip̄m p̄ se ip̄m intēd̄r uel spat siue nō
hoc ēt declaraf auctoritate unius ex n̄ris aduersariis uel defēsoribz ip̄ius. a. mu-
tui. Nā s̄r Ang. de clauasio ex m̄ioribz s̄ribz de obser. i sua sūma eo. ti. § 2°. Ali-
q̄s iqt p̄t mutuari duplicif p̄ sp̄e lucri unomō p̄cipalis ita q̄ nō mutuaret nisi
lucr̄ idē sparet & tūc usurari^o ē ut i c. cōsuluit eo. ti. & 4 q̄ 3 si tēneraf & cōcordāt
cōit. lo. an. Archi. & gof. i. c. p^o eo. ti. & i. c. cōsuluit. & theoi 4 dis. is. h̄ i ad uerbū
q̄ paulo īferi^o subiūgit. Alio^o q̄s spat lucr̄ scd̄ artoiraq̄ ē. si nō creder̄ aliqd̄ f̄cipe
ul̄ for. mutuaret nihilom̄ius p̄p̄ chāi. & talis spes nō facit usum h̄ it̄ u^o ad uerbū

5^a 9° sicut ad theologū & ad moralē Ph̄ p̄z diffire hoc uocabulū usura ita
& ad iuristā p̄z p̄cipalius tñ ad theologū & ad moralē Ph̄ id p̄z q̄ ad iuristā
primū declaraf. q̄a sic i ueteri & nouo testa^o q̄ sūt p̄cipalis textus ip̄ius theo-
logi h̄nt spāles ph̄tiōes & detestatiōes ip̄ius usure. ut sup̄ius arti^o p^o no^o 5. de
claratū ē. ita & i Ph̄ia morali. s. i p^o pollicitorū ubi Ari. detestaf usurā ut īfra ui-
debis s̄l̄f i. 5. ethicorū ph̄ibz gnāl̄t iniusticiā moralibz uirtutibz cōtra^m & p̄ci-
pue morali iusti^o cōl̄f ē & i iur̄ cāo^o. s. i. 4. q. 3. & q. 4. p̄ totū & ex. eo. ti. i. 5. & i 6 &
inclemētiā ex graui h̄nt spāles ph̄tiōes ip̄ius usurae p̄uitatis ad quēl̄z g^o p̄dicto
rū artificū p̄t̄et f̄ctare de usuris & nō p̄t q̄s artificū subn̄l̄r. & distictē f̄ctar de re
aliq̄ nisi prius eius nomē diffierit. ē. n. iqt Ph̄is i p^o & z^o. posteriōr diffiō oīs
dm̄ ratōnis de ip̄o diffiō p̄cipiū q̄a oīs f̄ctatus p̄supponit saltē qd̄ noīs eius
de q̄ f̄ctaf sicut g^o i. Theoi & i morali ph̄ia & i iur̄ cāo^o & ciuili f̄ctaf de usu-
ra ita ad theologū. moralē Ph̄m & iuristā p̄z qd̄ sit usura diffire p̄ iuristā aut̄ i
teligo ū solū doctōrē i iur̄ cano^o s̄z ēt i ciuili i q̄ ēt de usura ip̄a f̄ctaf ut in. C. ti.
4. i autē^o de usu nauti z^m declaraf. s. q̄ p̄cipalius ad theom̄ q̄ ad iuristam p̄ti

d

neat qd sit usura diff. nā bñ seqt ad theo^m ptiet pñcipalibus & subtilius de usu
 ra def minare q ad iuristā .g^o ad ipm theo^m ptis pñcipalibus qd usura sit diffire
 9° n^o ex dcis i p^a pte hui⁹ clusiōis pbo añs qd oēs phitiōes & detestatiōes imo
 diffiōes usu q hñt i iur cāo. ut i locis allegatis patz sūt fūdate i theo^a. i. i nouo
 & ueteri testō. nā i c. osuluit ex eo declaraf qd sit usura ex fūda^o illius dicti salua
 uatoris luce 6°. mutuū date nihil ide spātes & i c. fr eo. dñ ac declaraf q i crine
 usure n pt Papa dispēsar qd utriusq testī pagia illd detestaf. cōsilif illa ca. Aug.
 Amb. Hiero. & alioz scf oiz q hñt i 4. q. 4^a p usu detestatione scf oia i theo^a.
 ipa pbata atq fūda^a ut pz itueti illa diligen nñ uñ iur cāom i diffiōibz & detesta
 tiōibz ipi usure ipi theo^o. subalf naf sic & i aliis pñcipue ad forū aie pñtentiō te
 re oibz pauca. n. uel nulla i iur. cāo^o hñt q nō pbef ibi p aliqd dictū noui aut ue
 teris testī ut satis pz exercitato i eo. Cōfirmat qd ad theo^m ptz ēē bñ instructū
 moral; phia pp morales uirtutes de qbz agit^o 2° sñiaz & aliqlif i 3° ubi agit^o
 de charie oēs uirtutes icludete & p 9° n^o ad ipz ptz de usura n som 2° m fūda^a sacre
 scrip^o s3 et moralis Phie def mīaf qd ad iuristā n ptz cuius doc^a ut plur^m ē posi^a
 & sola autoe nitēs .3° cōsilif declaraf . nā qñ due facultates uel doctrie de eadē
 re def mīaf qz una subalf naf alī i pñcipalibus de illa tractat subalf nās q subalf
 nata qd subalf nās altior subtilior ac resolutioir ē ut pz 2° m Ph3 i p^o posteriorz ac p
 hoc & pñcipalibus def mīaf de his de qbz fctat. s3 ad ph3 morale & ad iuristā ptz
 diffire qd sit usura. ut sup patuit & uis cāonicū acciule subalf naf phie morali uel
 ethice qd idē ē ut pz p glosā primā phemii decretaliū g^o ad ipm morale phm
 pñcipalibus ptz diffire qd sit usura & de ipa def mīaf q ad iuristā. His ita declaraf
 rñdes ad arg^a cōn ātiqs diffiōes. Ad p^m 9 sua cōfīe. ccedo q pfate diffiōes nō
 opetūt huic uoc^o usura pp^e sūpto imo nā illaz pp^e diffit uel accipit pfatū uo
 cabulū s3 qbz illaz diffit dictū uoca. i pp^e p usu luc^o acceptū. Ad 2° m ccedo totū
 qd ueg^o cludit ut pz ex. 4^a. 9° ne & cōsilif dictū ē ad 3° m ut ex eadē 9° ne mīafestū ē
 Ad 4° m ccedo ipius clusiōez .s. q. 3ª diffi^o opetit alī i a diffiōe ac p hoc q sit i suffi
 cient affig^a & 9° n^o q i 1^a d3 pōi hec pñcipali uel alia ei eqles ut sic dicē
 pñcipi itetiōe hīta ex cōtractu qd sñ pñcipi itetiōe lucri n fit mutuū usurariū ut
 pz ex 4° 9° ne & 9° n^o sñ ipa pñcipali itetiōe lucri n ē aliqd lucz ex mut^o usurariū
 Ad 5° dico q usura diffiēda ē a theo^o pho & mōali iurista pñcipalibus tñ ab ipō
 theo^o & morali pho ut pz ex 5ª clusiōe. Sed hic nō imerito qri pt utz usura
 sit p se pcf m & arguit q nō p^o qd n^m p se pcf m licite pt aliq^o cau uel tpe fieri ut
 cōritate pbi & cōentaris ipius i p^o ar. 110^a 4ª declarauis. usura uero pt i aliq^o
 cau licite exerceri g^o ipa nō ē p se pcf m 9^a nō cū ac declaraf mīor nā. i 4. q. 4. c.
 ab i^o dic Amb. ab i^o exige usuras cui merito nocē desideras cui iur ifeg^o arma
 huic legitie aufeg^o usure quē bello uicē nō potes ab hoc usurā exige quē nō ē
 crimē occidē & i sic capituli pfati cludit dicēf g^o ubi ius belli ibi ius usure hec ie
 ex qbz pz q i cau q^o cōtra aliqū foret iustū bellū ab eodē possēt usure licite ex
 gi. 2° usura fuit aliqñ dīna lege pmissa imo & i pmiū repromissa g^o ipe nō ē p

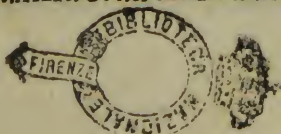
se peccatū 9ª nota ex dictis & añs patet quo ad primā artē p. illud deus no^a.
 24. cap. nō fenereris fratri tuo sed alieno 2° quo ad 2^a p illd^a eiusdē li. fene
 rabris multis gentibus & a n^o fenus accipiēs. 3^a si qs mutuet alicui certe pecuē
 q̄ritatē hac intentione principalit^r ut recipiat ab i^o aliqd ultra for. puta. 100. ut
 in fine añi recipiat. 110. de quo tamē nullū peccatū tacitū uel expressū faciat &
 in fine añi recipiat tantū for. illog. 100. iste cōmittit usurā q̄ q̄tū in seest uen
 dit uel saltē uēdere intēdit usū pecūie mutuate & tñ nō uī q̄ peccet saltē pcf o
 usure quū nō teneat a restitutionē aliq̄ ex q^a i caū nihil h̄s de aliēo. g^o i tali caū
 usura nō uī pcf m & q̄nter nō ē p se pcf m. 4. l3 genero q̄ nō dū cepit a focero
 suo dotē posito qd^r p ipius dotes pignore accepit possessionē aliq̄ & sustineat
 onera m̄rimonii recipe & retiere fructus dicte possessionis & nō cōputare ipos
 i for. ipius dotis ut habet ex. eo. c. salubrit & ff. de excep. l. pī g^o & i tali casu li
 cet ipi genero recipe usuras a focero suo q̄ casus iste pīde ē ac si ipse gener mu
 tuasset dotē m focero suo ut ultra for. ipius dotis reciperet fructus ipius posse
 ssionis quoz sūma ascendit ad. 5. uel. 4. uel. 3. p cen^o. Sed i contrariū arguo q̄
 mutuū ē p se pcf i utp̄ ex. 4. corola^a p ar. & ipi ē usura siue usurariū q̄ mutuā
 a mutuo sic itēdit 5. p. 100. sigulo āno q̄ nisi itēderet & sparet iā 5. p. 100. ex ipo
 mu^a nūq̄ mutualet ut p̄ ex cap. ipius a mutui. g^o usura ē p se pcf & nō ē maior
 rō de una q̄ de alia g^o oī usura ē p se pcf 3. p solutōe igit^r p̄pōitōz argūentoz
 ē p^a nōm q̄ si ē forma usurⁱ ē mutuū cū pīcipali itētiōe uel spe lucri. i. recipiēdi
 aliqd ulf for. p luc^o mutui ita mā eius ē res aliēa primū p̄ ex deis & pīpue ex
 declaratiōe diffōnis usurarii. lucri & noue diffōnis usure a nobis pōite. 2. uero
 notū ē: q̄ nō solū usure ueg^r ēt cuiusl3 iusti tractus res aliēa ē mā uel obiectū
 q̄ ē illd^a sup q̄ īdebitē tñ sit spes usurari ut p̄ ex p^a ar. 2° nō q̄ hoc uocabulū
 usura ē equocū. significat. n. tria. 2m. diuersas rōes. l. forma usure q̄ p̄t dici usura
 ex forma rātū: māz ipius usure q̄ iūit^r dici p̄t usura ex mā rātū & id qd^r h̄z utrūq̄
 l. mām & formā ipius usure. qd^r solū uere p̄t dici usura. nā usura ex forma rātū
 ē tractus q̄ h̄t formā usure & nō materiē. uerbigrā tu debes mihi. 10. q̄ nō pos
 sū alias a te exigē ego tibi mutuo. 100. ad. 10. p 100. sigulo āno. ut in fi añi exigā
 a te si solū ipa. 100. q̄ tibi mutuaui s̄ ēt ipa. 10. q̄ mihi prius debebat i isto casu cō
 star q̄ mutuū q^o tibi mutuaui ē usura ex forma q̄ h̄t formā usure & nō ex mā
 q̄ nō h̄t usure mām nā ipa. 10. sup q̄ cecidit pīcipalis spes uel itētiō ipius mu
 tui q̄ alias tibi nō mutuaui ut cū toto casu p̄suppono nō sunt aliena s̄ de iure
 mea ideo talis intentio uel spes lucri ex mutuo qua mutuaui non cecidit su
 per alienum & consequenter prefatus contractus non habuit mteriam usu
 re usura autem ex materia tantum est cōtractus ille qui habet solam usure ma
 teriam & sic omnis rapina quæ non est usura uere potest dici usura ex mate
 ria tantum quia omnis talis rapina transit super alienū & consequenter habet
 materiā usure & nulla talis habet formā usure q̄ alias esset uera usura sicut. n.
 ille tractus q̄ h̄t solā usure formā pōt dici usura ex forma rātū ita & ille q̄ h̄t

solā mām dici p̄t usura ex mā tātū. usura uō ex mā & forma ē illa q̄ hēt mām & formā usure q̄ sola p̄t uere & s̄plicit̄ dici usura nā sic̄ aīa hūana a corpore sepa-
ta p̄i aīa sc̄ i Petri d̄r equoce & ualde īproprie hō qa ē forma hoīs & cadauer
ēt hoīs s̄līf d̄r equoce & ualde īproprie hō qa ē hoīs mā nec p̄t aliqd̄ illoꝝ uer̄
& s̄plicit̄ dici hō ita & usura ex mā tātū uel ex forma tātū d̄r equoce & ualde
īproprie ac abusiue usura nec p̄t aliq̄s cōtractuū illoꝝ uere & s̄plicit̄ dici usura.

3° P̄ncipalit̄ nō q̄ licet usura ex forma tātū sit q̄nq̄ licita tñ nec usura ex mā
tātū nec usura ex mā & forma est ī aliquo casu uel tēpōr̄ licita. P̄m declaraf nā
Alexāder tertius ī cōcilio turōn ex. eo. c. p^o. qd̄ si iqt post hui⁹ cōstitutū ī clero
q̄q̄ extiterit q̄ detestādīf usurarū lucris īstītat ecclesiasticī bñficii piculū patiaf
nisi forte ecclesie beneficiū fuerit qd̄ redimendū hoc mō ei de manu laici ui-
deaf ubi glosa sup̄ illo uerbo bñficiū hoc iqt ita p̄t ītelligi puta laicus īiuste de-
tiet possessionē aliquā q̄ fuerat clerico ī beneficiū assignata licitū ē de māu lai-
ci taliter eā redimere ut ecclesia uel ip̄e clericus fructus talīf p̄ceptos retineat:
nec est usura quā tātū suū recipiat qa sic forte possessio ad ecclesiam reuertetur
hoc mō qa alias nō poterit recupari hec glosa ip̄a ad līam q̄ ēt infra dicit. Idē
ītelligo de laico. s. q̄ ei licitū sit hoc mō rē suā de māu īiuste detiētis r̄dieē ecce
q̄ textus innuit talē modū redimēdi rē p̄pria ēē usurā: & glō dicit q̄ nō est usu-
ra. Vnde oportet dicere q̄ ciliū ip̄m cuius est textus ītendat p̄fatis uerbis: q̄ li-
ceat clerico exercere usurā: ex forma tātū ad recupandā rē ecclesie q̄ alias nō
p̄t recupari: q̄. s. usura: ī ueritate nō est usura: ut dicit glosa & tñ licet īproprie:
& qdā similitudine forme dicit̄ usura ī ip̄o textu sicut pictura xp̄i dicit̄ xp̄s.
Ad hoc etiā facit capitulū cūquestus eo. ti. Dixi notāter q̄ndoq̄: & nō dixi sc̄p
qa puto: q̄ q̄ndo huiusmōi usura ex forma tantū ēt p̄ recupanda re p̄pria: que
alias recupari nō p̄t: nō posset sine scādalo fieri ip̄a nō foret licita sicut nec scā-
dalū actiuū aliq̄ndo licitū est q̄ q̄s p̄petratur ēt ī opatiōe iusta si tñ hēat spēm
malis: qa nō solū opa p̄ se mala publice facta scādalizant pusillos sed ēt ea q̄ iu-
sta sūt si tñ spēm aliquā mali hēant q̄lē hēt talis usura. Vñ Apo. Non solū inqt
ab hīs q̄ mala sūt: sed & ab hīs q̄ spēs hnt mali abstinere debemus. & alibi. Si
p̄ximū scādalizarē. s. māducādo. carnes: nō māducabo carnes īeternū Et sal-
uator Mathei. 18. Veh mūdo a scādalis & pluriā alia filia dicta habent ī cāone
Biblie q̄ grā breuitas omittit̄. Vex ē tamē q̄ nulla talis usura obligat exercētē
ad restitutionē q̄tūcūq̄ cū scādalo & mortali p̄ccō exerceat: cū nullus talē usu-
rā faciens eo ip̄o exīgat ultra for. aliqd̄ alienū. Scd̄ m uero. s. q̄ nulla usura ex
materia tātū sit aliq̄n̄ licita p̄: qa nūq̄ l̄ rē alienā ī uito dño cōtractare si tñ dñs
rōnabiliter sit ī uirtus qa alias liceret. 3^m cōsiliū p̄: qa oīs usura: ex utroq̄. s. ex
mā & forma: est uere usura: ac p̄ hoc p̄ se p̄ccm & nullū per se p̄ccm ē: aut fuit
aut erit: aliquando licitū ut in 3° articulo conclusionē prima patebit.

Quarto notādū est q̄ nō oīs uera usura obligat exercētē ad restitutionem
nā ille q̄ mutuat p̄xio suo sic spe recipiēdi aliqd̄ ulf̄ sortē: nō facit usurā aliquā

sed misericordiā magnā pximo suo facit: cui gratis mutuatur i. q. mutuatur cū spe
& intentione scd'aria lucri nō facit usurā: qā secundaria intentio lucri non suffi-
cit ad faciendū mutuū usurariū. ut patuit supra. & qñf simutuatarius spōte det
illi aliqd ultra for. p grā mutui sibi facta: p̄t illud licite recipere: & receptū retine-
re hac p hoc ad nulla restitutionē tenet: sic. n. añ mutuū poterat licite a pximo
suo sponte datū: licite acceptare. & acceptatū retinere. Ita & post mutuū: cum
ex hoc nō sit factus deterioris sed melioris cōdictiōis. Ille aut q mutuatur cū pri-
cipali itētiōe & spe lucri sine pacto aliquo tacito uel exp̄sso usurā utiq; cōmit-
tit: qā ip̄a p̄cipalis spes lucri facit ip̄m usurariū. Hoc et dicit Bertolāeus Bri-
xiensis i glosa p̄a qōis 3^e. cause 14^r. & Gof. i suo ti. & alii iurispiti & theol. cōf
dicūt. sed nō tenet ad restitutionē eius q ultra sortē p̄cipaliter itēdebat si ei
spōte: & sine aliq eius requisitiōe tacita uel expressa datū fuerit: licet licite nō po-
tuerit illud exigere aut spare: nā p īgressu ecclesie nō pōt qs pecuniā licite exi-
gere aut principaliter spare sed sponte oblatā suscipe pōt i 4. q. 2a sicut emptā.
Insup tota rō qre usurarius tenet ad restitutionē est qā id qd accepit ultra for.
nō fuit ei libere datū sed p ip̄m fuit pacto tacito: uel exp̄sso a mutuatario exa-
ctū: & p̄p̄ea qñ nulla talis pactio de recipiēdo aliqd p mutuo it̄uēit nō tenet
mutuās ad alicuius sibi p grā mutui dati restitutionē. Vñ Greg. i p̄allegato. c.
Eius iqt oblatio nullā culpe maculā gerit q nō ex abietis petitiōe p̄cessit. Ille
uero p̄cipali itētiōe uel spe lucri mutuatur & huiusmodi itētiōe pacto aliquo
exp̄sso. s. p uerba tacita puta p signa aliq mutuatario notificat & usurā cōmittit
& ad restitutionē oīs p grā mutui dati tenet & de sola itētiōe p̄cipali sic mu-
tuatario notificata debet itelligi illud. C. cōsultuit eo ti. in quo dī q illi q spe lu-
cri mutant alias nō mutuatari inducēdi sūt in iudicio animarū ad restitutiō-
nem: & cōsimiliter intelligēda sūt uerba: Augustini Ambrosii & Ieronimi. i 4
q. 3. & q. 4. dicētiū q mutuās expectās aliqd ulf for. eius qd dedit mutuo: usurā
cōmittit. s. nō obligantē ad restitutionē si itētiō uel expectatio ip̄a sit p̄cipalis
& oīo occulta mutuatario. Hec ē s̄ntia Gerardi de Senis in suo tractatu de usu-
ris articulo p̄o: & meo qdē iudicio uera & rōabilis ē. Quōto notandū ē q usu-
ra est omni bone legi cōtraria: P̄rio nanq; diuine legi cōtraria ē q indubitātē
est optima. Ip̄a nanq; lex diuina leuitici. 35. dicit. Pecuniā nō dabis fratri tuo ad
usurā: frugū suphabūdantiā nō exiges & ps 14. habitabit iqt in tabernaculo
tuo dñe: qui pecuniā nō dedit ad usurā. & Ezechielis. 18. Prohibitio ipsius usure
diuinis preceptis anuatur quū dicit: & uir si fuerit iustus & fecerit iudiciū &
iustitiā & in montibus nō comederit & oculos suos nō leuauerit ad idola do-
mus Israel & uxorem proximi non uiolauerit & infra & ad usuram non acō-
modauerit & amplius non acceperit. & Paulo inferius: q si iqt Propheta uel
ipse dominus per Prophetā genuerit filiū latronē effundentē sanguinē: & fe-
cerit qdē unū existis & hec qdem omnia non facientē sed in montibus come-
dentē: & uxore proximi pollutentē & infra & ad usurā dantem & amplius acci-

pietē nō qd uiuet nō uiuet cū uniuersa hec detestāda fecerit morte moriet. Ecce q ipse dñs dicit uniuersa hec detestāda ēē. q uerba exponēs beatus Ieronimus li. 6. sup Ezechielē ipm putāt iqt qdā usuras tantū esse in pecunia qd puidens diuina scriptura: oīs rei aufert supabūdātiā: ut nō plus recipias quā dediisti. Idē in snia diē Aug. sup ps. 35. & Amb. de nabucho: & ainos 2° ca. Ipe dñs sup tribū iqt sceleribz Israhel & sup q̄ttuor nō cōuertā eū & ita hōz scelegr tū dicit ēē qā sup uestimētis pignoratis accubuerūt: qd ē usurā facē: & i nouo testō dñs nī luce 6°. mutuū iqt date: nihil inde spātes: i qbz uerbis ut cōiter tenet usurā phibet: qd ad nr̄um ppositū sufficere deberet. Secūdo ipa usura legi nālī cōtraria ē Nā Ari. i p^o Polliticorū legē & rōem sequēs nālē diē q usura ipa rōnabilissīe hēt odio: & merito detestāda ē eo qd sit pter nām. i. cōtra regē nālē pprietatē: nā ualde cōtrariū ē regē nālī pprietati ut res infructuosa q̄lis est peccūia ex se fructū ferat: & quo ad mām ipius q ē argētū uel augz uel aliqd eris genus: & quo ad formā q nō ad lucz uel fructū sed ad cōmutatiōes exercēdas inuēta ē: ut. s. hō res q sibi suphabūdāt i pecuniā ipam: & deīde peccūiā ut pōthe ad trāssereudū aptissimā: i alias res qbz hō ipē idiget cōmutare possit. V n cōtra nālē pprietatē materie & forme ipius pecūie nitiū usurarius q ex peccūia mutuata fructū aut lucz sic spat: q alias nō mutuasset: tū qā cōtra pecūie: & aliarū regē mutuabiliū nāz est: ut usus ipage seorsū ab illis uēdi aut pmutari itēdāz qā uel eadē rs bis uēdi si idē sit oīo q suo usu uel certe uēdi qd nihil ē aut ipz tps qd oībus est cōe: ut sup ad 3^m argumentū dubii 3^e cōclusionis ē deductū. Ipa usura iuri canonico repugnat: nā. i. 4. q. 4. Gratianus dicit q nec clericis nec laicis licet usuras exigere: probatur auctoritate Gelasii & aliorum ubi consequenter ipse Gratianus ponit plurimas auctoritates pontificum cōciliorū atq sc̄oz: ad nostrz ppositū: quas uide ibi si placet: & ex. eo. ti. Innocētius tertius i concilio lateranē: qā in omnibus: dicit q usurā ipam utriusq̄ testamēti pagia detestāz & idē diē i c̄ seqnti: iō i dicto. c. qā in oībz p̄cipit ipē Inno. f. tius sacro cōcilio appbāte q māifesti usurarii: nec ad cōunionē admittāz altaris: nec xp̄ia nā si i eo p̄c̄o decesserit: accipiāt sepulturā: s̄ nec oblatiōes eorū qsq̄ accipiat. Bonificius octauus & i concilio lugdu. p̄fatā cōstitutionē sub dīne maledictionis interminatione p̄cipit inuolabiliter obseruari p̄cipitq̄ oībus generalit̄ sub suspensionis uel interdicti uel excōicationis sentētia: ne p̄lona uel uniuersitas usurarios extrāeos ad usuras exercēdas cōducant ex. eo. i. 8. 6°. ca. p^o. ca. 2° ipis usurariis & eorū fauētoribz graues penas infligit & i cle: ex graui eo. ti i cōcilio uenē ulē p̄fatas alie pene ipis usurariis & eorū fauētoribz in ponunt: & in fi: s̄ ipius cle: dicit: si qs i illu errorē iciderit ut p̄tācīz affirmare p̄lūperit exercere usuras nō ēē p̄c̄m decerniū eū ut hereticū puuendū. 4°. est ipa usura lege ciuili phibita uel illi cōtraria. Nam ipator Iustinianus in auc. de ecclesiasticis titulis predictaz iqt q̄ttuor sinodoz. s. uicene cōstātinopolitane ephesine: & calcedonē dogmata sicut s̄ctas scripturas accipiūt: & regulas sic leges obier

namus: ubi glo: sup uerbo regulas notata inquit canones pro legibus obseruā-
dos: ut hic & supra quomodo oportet ep̄os & licet etiā & sit i auctētica de mo-
nachs: fi: & si uero relinquens & supra ut clerici apud proprios ep̄iscopos:
& fi: & propter hoc cū canones dicant prohibere usuras intelligunt p legē p-
hibite: & in hac opinione fuit dñs meus Azo nec obstat: q̄ dicūt qdam alii hic
cōfirmari tantū illos canones q̄ sunt de q̄ttuor cōciliis nā illis etiā cōciliis pro-
hibite sunt usure. 47. dis. quoniā prāterea si nullus canō diceret nec ēt lex ui-
des q̄ nō possit exerceri q̄ sūt cōtra legē dei: & inferior non pōt legē superioris
tollere. ff. de ar. Nā magistratis. & ad trabelianū. ille a quo tēpestinum Item
paulo dictū est durū est tibi cōtra stimulū calcitrare prāterea cū hec lex sit de
ultimis iustiniāi uidet q̄ uersus hoc noluisse hec glō illa ad uerbū ad qd̄ ēt fa-
cit glo. eiusdē accursii. C. de sum tri & fi. ca. sup uerbo apostolice & in. l. fi. C. eo-
ri. glo. fi. cui ēt cōcor. glo. i. ca. q̄ i oibz. eo. ti. S3 cōtra p̄fata glo. dicit p̄or. i. di-
cto c. q̄ i oibz q̄ huiusmodi glo. p̄t tolli q̄ nicēa sinodus dī q̄ glo fac mētionē:
nō loq̄ de laicis s3 de clericis & sic ip̄ator ap p̄bā illā. si odū n̄ uidet p hoc laicis
phibuisse usuras maxie cū ibi & i auc. se i. certis casibz pmittat usurā. S3 p̄t dici
ap̄alio respectu n̄ s̄ p̄misse. s. usure q̄ ip̄ator i auc. de ecce ti. & i auc. ut def mīa
tus sit nūer? i xernētibz aīa3 p̄fitef se uelle seq cāones: hec ip̄e Abbas q̄ utiq̄
quo ad primā ptē bene dicta mihi uidentur eo. q̄ ipsa nicēna sinodus in prin-
cipio dicti cap. quando. dicit quoniā multi sub regula constituti auariciā &c.
& in fine deiiciatur inquit a clero: & aliehus existat a regula uidetur autem q̄
solum clerici sint sub regula cōstituti ac per hoc & ipsi soli possint a clero dei-
ci & regula fieri alieni. Sed quo ad. zm. dictū. s. q̄ alio respectu non sint p̄misse
usure &c. non sufficienter probatum est: tum quia illud auctenticum de eccle-
sia ti. tantummodo regulis uel canonibus ilaz q̄ttuor sinodorum loq̄tur: ut pa-
tet ex dicto ipsius Imperatoris allegato: tum quia ipse Iustinianus fuit tem-
pore Ioannis pape primi: ut patet ex lege inter claras. C. de su. tri. & fi. ca. qui
Ioānes consecratus fuit uel sedit āno dñi. s. 21. quo tpe ut puto nō erāt alii cano-
nes ab illis q̄ i p̄fatīs 4. r. sinodis hēbant uel saltē nō erāt ip̄e usure gnālīs & ex-
plicitē phīte i aliis cāonibz. Duo igit i p̄po mihi dicēda uideat. Primū q̄ sic
in ueteri testa p̄misse erāt usure cōi populo ad maius malū euitādū. Ita & in
primis eccle. Ita q̄ tūc solū clericis expresse erāt i f̄ dicte: nā & in cāonibz Apo-
stolorz solū clericis phīte erāt 47 dis. ca. ep̄us. cōsilis & in nicēa sīodo ut in cō
quōiā eiusdē dis. qd̄ at nō ē phītū cōcessū ēē uidet ut dicit lex. Vñ & ip̄e Iustīa-
nus ip̄ator sequēs huiusmōi cāones. C. eo. l. priā dicit qd̄ ip̄e usure optio iur de
benf. & in. l. quis dicit q̄sdā usuras ēē licitas & in. l. cum alegas q̄sdā usuras legi-
timas esse asserit. Item in auten. de nauticis usuriis & in auten. de ecclesiis ti-
si at distulerit cedit sic pmittit usuras. zm. Diaen. ē qd̄ post illud tpus. & p̄ci-
pue a. Synodo lateran cī: ip̄e usure iudicādē s̄ ēt legeciuli phīte. Nā ip̄e iustīa-
nus i p̄fata lege i f̄ claras cōfitef Rōanā ecclesiā esse oīū3 ecclesiāz orbis caput

& uelle q̄ oēs ip̄ius rōane ecclesiæ cāones ab oībo sub eius Ip̄io digētibo custo-
diant. Vñ si gnāle ociliū & lateran: añ ip̄m uel eius tpe celebratū fuisset nō ē
dubiū qn eius canones sicut & nicene synodi acceptasset & p legibz acūctis
obseruari uoluisset. Cōsiliū de ociliis lugdū & uien qbz usure ip̄e sunt explicite
atq̄ efficacit̄ phibite dicēdū ē. Itē Ip̄atores Graciū Valētiniāus & Theodosi-
us i lege cūctos populos. C. de su tri: & si ca: cūctos populos sub ip̄oz impio de-
gētes i fligōe q̄ diuus Petrus f̄didit Romāis & Damasus p̄p declarauit uersari
p̄cepū t cuius qdē religiōis fūdamēta sūt 4te euāgelia ymo testāctū nouū & ue-
tus q̄ phibēt & detestāt usuras ut patuit supra Itē oēs moderni legiste uel iuri-
ste tenēt ip̄as usuras lege ciuili phibitas ut accursius Azo. Sallice. Ber. Pāor &
Cinus i lege rogasti. ff si certū petat dic q̄ si mutuo tibi. io. ut debeas. ii. potius
caderēt sydera de celo q̄ ad illud. ii. possit oriri obligatio p qd̄ et ostēdit̄ usu-
rā ip̄am iure naturali phibitā. Hiis ita notatis facilis ad arg^a p pte negatiua
dubii respōdes q̄a ps affir^a uerissima ē ut magis ifra patebit. Ad primū oce-
do ip̄m cū sua maiore: s̄ nego mīorē ad pbatōne dico q̄ Ambrosius loq̄t̄ ibi
de usura ex forma tātū q̄ nō est usura nisi ualde ip̄oprie & abusive sūpto uoca-
bulo: iō nō mirū si qūq̄ sit licita qñ. s. sic scādalo fieri p̄t cū quo stat q̄ uera usu-
ra nūq̄ licita sit. Dices forte usura ex forma tātū: ē usura ex forma tātū g^o est
usura: cōseq̄ntia uidet̄ bōa: ab iferiori cū debitis modis ad suū supius: & añ ē ue-
rū p te g^o & cōseq̄ns tūc sic: cōseq̄ns est uex & ip̄m significat q̄ usura ex forma tā-
tū ē usura: g^o hoc uex ē. & qñf usura ex forma: ē uere usura. Ad hoc ccedo añs
primū. & nego primā cōseq̄ntiā: nec est ab iferiori ad suū supius s̄ a scd̄m qd̄ ad
s̄plicit̄: sic illa hoc ē hō mortuus: g^o hoc ē hō demōstrato cadauere hoīs: si ē. n.
cadauer hoīs ē hō solū scd̄m qd̄. i. scd̄m mām & formā accñtalē hoīs sic usura
ex forma tātū ē usura solū scd̄m qd̄. Vñ sicut cadauer uel pictura hoīs nō p̄t di-
ci hō nisi ualde ip̄oprie & abusive accepto hoc uocabulo hō: Ita & usura ex
forma tātū & ex mām tātū nō pōt dici s̄plicit̄ usura nisi ualde ip̄oprie & abusive
sūpto hoc uocabulo usura sicut qūq̄ auctores icidētalit̄ & forte imp̄meditate
facere solent nec mirū qdem q̄a omnia premeditari non est facile scribenti.

Ad 2^m respondet sanctus Tho. 2^a 2^e. q. 97ª articulo. p^o: ad 2^m argum^o & bene
iudicio meo q̄ iudeis phibitū fuit accipe usurā a fr̄ibz suis. s. iudeis p qd̄ dat̄ i-
telligi q̄ accipe usurā a quocūq̄ hoīe est s̄plicit̄ malū. debemus. n. oēm hoīem
habere q̄i. p̄ximū & fr̄em i statu euāgelii ad quos oēs uocant̄. Vñ in ps absolu-
te dicis q̄ pecūiā nō dedit ad usurā: & Eze. 18. q̄ usurā nō accepit. qd̄ at a b extra-
neis acceperūt nō fuit eis cōcessū tāq̄ licitū s̄ pmissū ad maius malū euitādū: ne
sa iudeis deū colētibz usuras accipēt p̄p auariciā cui dediti erāt ut habet̄ Isaie
56. qd̄ at i p̄miū pmittit̄ fenerabis gētibz multis &c. fēus ibi accipit̄ p mutuo
sicut Ezech. 29. d̄ multi nō cā neqtie fenerati sunt. i. nō mutuauerūt: pmittit̄
g^o i p̄miū iudeis habūdantia diuitiaz ex q̄ p̄igit q̄ aliis mutuare possint. hæc
Thomas ad uerbū. Possēt tñ dici q̄ pa ps añcedētis itelligēda ē de usura ex for-

ma tñ. quā dñs pmissit iudeis exercē ad extrāeos ut taliuia possēt recupār qđ
ab aliēis iuste detinebat illis: sic iussit illis debētibus exire de egipto: ut amō uasa
aurea & argētea ab iptiis accipēt & secū delīpa egipto portaret. stat autē ex so-
lutōe primi arg. qđ talis usura ē i se illicita imo nec ē usura. Ad 3^m p3 ex. 4° n^o
qd dicen sit. f. qđ i cau dato r qđ ē usura fa ē uitiātē nō at ad restitutōē obligatē
nec u3 i^a 9^a qđ ibi inuif. f. i. nō tenet ad restitutōē g^o nō fac uel nō fec usura qā i
oīs usura obligat ad restitutōē ipi exercētē utpā ex palleгато no^a. Ad. 4^m. xce
do añs & nego^a 2s. Ad pbatōē quū dī qđ caus pñ ē &c. negat qā ipi fructus
possessōis pputādī sī i sor. dotis uel i sor. if ēē qđ gener ipē patit p p mīmōi. oē
ra ex dilatiōe solutionis ipius dotis nā ipē gener iux. allegatū cap. recipit & ret3
fructus possessōis pp onera mīmōi qđ ipē patit p q onera itelligi deb3 dānū &
iterēē qđ ipē sustinet uel icurrit ex eo qđ uxo. duxit & dotē tpe deb^o nō hūit aut. n.
dol ē sibi pīssa sīplicit. f. i. sī ter^a alicui^o tpris aut cū tali ter^o si 9 ter^a certi tpris tūc
ipi fructus dñt i sor. dotis pputari usq ad pfatū term. aut. n. cōputādī sī in sor. in
terēē aut i sor. dotis. nō pōt dici priu3 qā iterēē nō pōt deberi añ morā q nā ē durā
te ter^a ipō q pfixus ē uolūtate priu pputādī sī g^o i sor. dotis usq ad pfixū t minū
q^o transacto si ipē gener nō recipiat dotē aut certus ē qđ p hui^o dilatiōē icur-
rerit aliqd if ēē aut n. si sic tūc ipi fructus pputādī sī i sor. if ēē & si qđ ipox sup
sit pputari d3 i sor. dotis aut restitui ut statī dicef aut nō ē certus qđ ex pata dila-
tiōe passus sit if ēē & tūc oēs fructus pputādī sī i sor. dotis. uñ dic. d. Ant. de bu-
trio & bñ fr. 1. c. salubr qđ ad hoc qđ ipē gener possit retiere huiusmōi fructus in
dcō cau rgrit. qđ ipē sit certus se fuisse passū onera. i. aliqd if ēē pp huiusmōi dila-
tiōē & sic. f. qñ ē certus nō poterūt ide fructus a gñio frueri ulf idebitā onex qti-
tatē & 9 ter si certus nō ē de aliquo onerib3 d3 oēs fructus uel restituer uel in
sor. dotis pputare si uō dos ē sibi pmissa sīplicit. f. i. sic certo tpris fīo tūr ut prius
aut ē certus ex huiusmōi dilatiōe se ēē passū aliq if ēē aut nō si sic pputet fructus
i sor. if ēē & si qđ eox supē ipi if ēē i sor. dotis pputet si n. tūc oēs fruct^o ut prius
restituēdi sī soc^a uel i sor. ipius dotis pputādī: n. g^o pñ casus ē ac si ipē gener mu-
tuasset dotē soc^a hac itētiōē & ipē pīcipalit ut ulf sor. dotis recipet ab eo fru-
ctus possessōis quā pignore accepit s3 pīde ē ac si ipē gñr uellet pputare fru-
ctus pīdcōs i sor. ipius dotis aut i sor. if ēē qđ certus ē se fuisse passū ex dilatiōe solutiōis
ipius dotis qđ ē usura aliq fac ē s3 potius dānū ppriū uitā ac dotē ipā3 cum sui
foceri comoditate uelle rīpe qđ utiq iustū & piū ēē nulli dubiū ēē d3 qđ at pōera
matrimonii in dicto. cap. debeat itelligi damnum certum uel interesse qđ ge-
ner ipē patitur ducen^o. uxo. sic dote nulli et ā dubiū esse deber quia si non licet
genero exigere usuras i b extran^o et cū dispēsatiōe d. Pape. q nā ēē pōt ut ex c.
sup eo. ti. eo multo mīus s3 eas exigē a soc^a. sibi i p^o affitatis gradu ppiquo.

Ostrēo qđ ad. 3m ppositoꝝ articuloꝝ i q^o pīcipale dubiū soluen. ē. sit h
p^a 9° nullū p se pcf 3 p t a^o bo^o fīe siue a^a bōa itētiōē aut bōa cā licite fieri
qđ p^o sic pbat. n^a hūa opa^a cadē i r idebitā mā3 p t a^o bo^o fīelicitē fieri. sed oēp se

E

pcf est hūa opa^m cadēs s^r idebitā māz g^m nullū p se pcf m p^t a^m bo^m fie licite fie
 ri g^m n^a & mior p^z ex diffōne huius uocabuli p se pcf pōita & declarata i p^m ar^m
 a^m uō declaratur. nā si nō est uera def eius tradic^m. i. q^m aliq^m hūana opa^m cadēs
 & c. possit licite fieri. q^m sit. a. g^m a breuitatis & ar^m sic. a. p^t licite fieri p te pōaf g^m
 i ēē & seq^m q^m a ē opa^m licita & nō licita q^m ē tradic^m pbat^m. nā seq^m a ē hūa opa^m
 cadēs s^r idebitā māz g^m. a. ē opa^m moralit^m māz g^m illicita g^m nō licita & a. ē opa^m li
 cite scf a p te uel p cau^mz tuū g^m. a. ē opa^m licita & i^m licita s^r dices ad hoc q^m aliq^m
 p^o de possibili i sēsu diuiso sit uera nō req^rit q^m pōaf i ēē. i. q^m sua de iēē sit posi
 bilis uerbig^m i^m albū p^t ēē nig^m ē de possibili i sēsu diuiso atq^m uera ut p^z ex logi
 ca & tū sua de iēē. i. i^m albū ē nig^m ē i^m possibilis & q^m nō ad ueritatē i^mius nō req^rit
 q^m possit pōi i ēē. i. q^m sua p iēē sit possibilis stat at q^m ista p^o hūa opa^m cadēs s^r ide
 bitā māz p^t bo^m fie licite fieri de uirtute & de p^rprietate sermōis ē de possibili
 & de sēsu dīso iō ad ueritatē i^mius nō req^rit q^m possit pōi iēē ut p^rsuppōit p^o
 i^mius maioris hec g^m uir stare simul q^m i^mpa de possibili sit uera ac p hoc sua tradi
 ctoria falsa q^m ē maior p^rban^m & sua dī iēē sit i^mpossibilis. Cōn illā r^msiōē ar^m for
 tificādo p^rbatōēz i^mius maioris p^ricipalis ar^m sic nō d^rt sēsus p^rpositus a dīso i
 p^rpositiōē de possibili & i^mis significantib^m res q^m nō p^rnt ēē nisi denoiēnt ab il
 lis i^mis s^r i^mis opa^m hūa cadēs s^r idebitā māz ē sign^m rē q^m nō p^t ēē nisi dēoiēnt ab
 i^mpo g^m i p^rpoib^m de tali ter^m nō d^rt sēsus p^rpositus a dīso q^m t^mq^m sit de possibili. g^m
 n^a & a^m r^m declat. nā i^mis f^m i^mus albū sig^m rē q^m p^t ēē dato q^m nō dēoiēnt. ab i^mis. i. dato q^m nō
 sit alba q^m significat for. lapidē albū q^mq^m p^t ēē nō albū. uir p^rpo^m d^r possibili scf a
 ex hui^m tō & d^r sēsu dīso pluriū d^rt a p^rpo^m d^r sēsu p^rpoito e i cōr^mndēte q^m ad uēita
 tē & falsitatē q^m i^m albū p^t ēē nig^m q^m ē de sēsu dīso ē uā & i^mis possibile ē albū ēē ni
 g^m q^m ē d^r sēsu p^ro cōr^mndēs p^rfate de sēsu dīso ē falsa & i^mpoibilis ut p^z ex log^m s^r q^m
 i^mis f^m i^mus hō sig^m rē q^m nō p^t ēē nisi dēoiēnt ab eo. i. nisi sit hō ut p^z iō p^rpo^m scf a de tali
 tō i sēsu p^ro & de possibili nō d^rt q^m ad ueritatē & falsitatē. a. sua cōr^mndēte de sēsu
 dīso sic. n. h^m ē uē^m possibile ē hoīē ēē aīal ita & i^mis hoīē possibile ē ēē aīal & ita d^r ali
 is sili^m bō i^mis dici p^t: h^m itēdit scf s. Th. i^mpa p^rte. q. 14. ar^m 13^m ad 3^m arg^m ubi dic^m q^m disti
 ctio i^m sēsu p^ro & dīsu p^rpois h^mz locū i fōis sepātib^m a sbo i fōis at sepātib^m nō h^mz lo
 cū. s^r i^mpe iux^m uia^m rālistag^m lucutus ē. ego at iux^m uia^m nōiāliū. q^m secūiō ut pluriū cla
 rior ac sōt^m r^m mī uir b^m r^m uō nō ē q^m r^m i^mis q^m ē hūa opa^m cadēs s^r ide^m māz ēē nō p^t ni
 sit talis res uax^m loq^m d^r hūa opa^m i^m q^m p^ricipalit^m distit pcf d^r q^m sola i^mptiag^m ē ser
 mo tū g^m nal^m dicē aliq^m hūa opa^m cadēs s^r ide^m māz p^t bo^m fie lic^m fieri q^m tū dice^m
 poib^m ē aliq^m hūa opa^m e^mz & c. lic^m fieri bo^m fie s^r ad ueritatē. z. r^m q^m pōaf i ēē
 g^m & ad ueritatē p^r h^m ide^m r^m q^m r^m & q^m nō i^mpa p^r fuit sufficiēnt i^mpb^m ac p hoc & ei^m
 d^r dictōia fuit sufficiēnt p^rba q^m fuit a^m r^m huius p^r ar. p^ricipalis. z^m p^ricipalit^m arg^m
 ad g^m e^m sic n^m p se p^r p^t lic^m fieri ut i^m euāiat bo^m g^m n^m p se pcf p^t lic^m fieri aliq^m
 bo^m fie g^m n^a. a. g^m ad g^m i^mde. n. oīo ē d^rre mā^m siue pcf p^r fieri bo^m fie & dicē pcf
 uel mā^m fieri ut i^m euēiat bo^m q^m q^m itēd^m euēit ex aliq^m ope ē i^mius opis fuis q^m
 uel p^r q^m sit tale opus: a^m s^r at pbat^m p ill^m apostolicū atq^m uulgatiss^m dcf u^mz nō i^m

faciēda ma^a ut in deueniāt bona in quō fūdāf oīa iura aſſerentia q̄ ſub p̄textu
 boni ma^a fieri non debet ut habet. i. q. i. c. nō eſt putana. 23. q. 5. c. nō dicat. 2.
 4. q. 5. c. p. 2. & 3. & c. neq̄ q̄ oīa p̄pōm nīz confirmant. confirmat itē p̄fa
 tum arm. n. m. p̄c̄m ueniale p̄t bōo fine licite fieri nec aliq̄ mortale ergo nullū
 p̄ ſe p̄c̄m pōt aliquo bono fine licite fieri 9^a nota q̄a omne p̄ ſe p̄c̄m eſt pec
 catum mortale aut ueniale p̄bo primā partē aūtis q̄a ſi non eſt uera deſ ipſius
 cōtra dictoriū. ſ. q̄ aliq̄ ueniale p̄t licite bono fine fieri q̄ ſit. a. ut prius & p̄bo
 q̄a non p̄t licite fieri bono ſie tū q̄a hoc dato ſeq̄ q̄a ſit p̄c̄m & nō p̄c̄m q̄
 eſt cōtradictio ut deductū eſt in p^o ar^o tū q̄a ſi a poſſet licite fieri quū non ſit ma
 ior. ratio de. a. ueniali q̄ poſſit bono fine licite fieri q̄ de alio ſeq̄ q̄ 3° uenia
 le poſſit licite bono fine fieri & cōſequent q̄ oē mēdacm officiōſū poſſit licite
 bo^a ſie fieri 9^{ns} at eſt falſū ut p̄z ex c. ſr eo. de uſuris ubi dī q̄ ſacra ſcriptura p̄
 hibz. p̄uita hoīs mētiri g^a & aūs falſū eſt g^a ſuū cōdictoriū ē ueḡ q̄e p̄a p̄s aūtis
 huius. zi. ar. 2^a m. uō p̄t ſic p̄bo n. m. uēiale p̄t bo^a ſie lic. fieri g^a n. m. mor^e 9^a na
 pillā rgulā topicalē. ſi id qd^a magis uī ēē nō ē g^a nec id qd^a miūs. magis at uī q̄
 uēiale poſſit lic. fieri bo^a ſie q̄ mōtale & tū hoc nō p̄t g^a nec mōtale p̄t lic^a bo^a
 ſie fieri. 2^a. p̄baſ q̄a dato eius opp^a aliq̄ hūa opa^a ēet p̄c̄z & nō p̄c̄m morta
 le & nō mōtale ſic d̄ductū ē ex p^o arguēto. 3^a. p̄baſ auctōitate. diē. n. Inno. f. tius
 ex. d. no. op. nū. c. ex. iūcto ſacre ſcrip̄e teſtīo debueras d̄dicīſſe q̄ opa illa q̄ ſie
 mōtali p̄c̄o omitti nō p̄t nō ſc̄ p̄uitādo ſcādalo dimittēda nec et dūt p̄uitā
 do ſcādalo omitti q̄ ſie mōtali p̄c̄o omitti nō p̄nt & ex. de re iu. Re^a q̄s ſcādali
 zauerit dī utilius ſcādalu^a ueri p̄mittit q̄ uitaf ſliq̄ ubi glo. ſr uerbo ueritaf ueri
 taf iqt uite nūq̄ omittena ē p̄p̄ ſcādalu & Aug. 2^a. de. ci. & trāſūpte. 32. q. 2. ca. Ita
 ne potius iqt q̄s q̄l3 mala tolerare decernat q̄ malo cōſetire & Anſel. in li. ſilitu
 dinū dicit q̄ nec p̄uitāda iſternali & aeterna morte cōmittēn ē p̄c̄m mortale.
 3^a. p̄cipaliſ ſic arg^a ad c̄cluſiōez ſi ip̄a nō ē uera & 9^{ns} ſi liceat bōo fine aliq̄
 p̄ ſe p̄c̄m fieri maxie diuine legi c̄trariū quū nō ſit maior rō de uno q̄ de alio
 tūc oē tale p̄c̄m licebit bono ſie cōmitti uerbiḡa licebit alicui p̄corporali ſa
 lute idola colere piurare dīn blaſſemare uiolare dies feſtos furari p̄elemoſina
 ex furto faciēda. p̄ḡnanda p̄le adulterari & ad finē cōrectiōis p̄entibz in iu
 rias inferre & tādē oēm dīnā atq̄ hūanā & nālē legē bo^a ſie trālgredi & cōſū
 dē licebit qd^a oīo abſurdiſſimū ēē nēo dubitat. hec tādē 9^a p̄baſ auctōitate ſiul
 & rōe Aug. q̄ i li. q̄ cōtramēdaciū pōit i ſōia hāc. 3. rōnē ad n̄ra3 c̄cluſiōnē dicēs
 q̄ p̄ſtat ēē p̄c̄a n^o bōe cāe obtētū n^o q̄i bo^a ſie n^o uelut bōa itētōe faciēda ſc̄ &
 iſtra ſubiūgit. Quū opa ip̄a p̄ ſe p̄c̄a ſc̄ ut furta ſupra blaſſemie q̄s dicat illa cāis
 bōis ēē faciēda uel p̄c̄a nō ēē uel q̄ abſurdius i iuſta p̄c̄a ēē: q̄s dicat furemur
 diuitibz ut hēamus qd^a demus paupibz aut falſa teſtimōia p̄ferāus nō ut inde
 innocentes ledantur ſed potius ſaluentur duo hec bōa ſūt q̄ inopes alantur &
 innocentes non ledant^r aut q̄s dicat adulterium eſſe faciēn ut per illam cum q̄
 ſit homo de morte liberetur. Teſtamenta etiam uera cur non ſurripiamus &

falsa supponāus ne hereditates hēant q̄ nihil bōi agūt sed potius ii q̄ idigētes adiuvāt cur nō ab imūdis mentibz q̄ ditāt stupratores rapiat diuitias uir bōus ut intelligētibz largiat quū nullū malum sit si p̄ bono fiat. q̄s hoc dicat nisi q̄ res hūanas mores q̄ ac leges conat euertere hec Aug. ad uerbū hec 9° ē de mēte magistri i. 2° dis. 40^a. & coīter oīus theologoz q̄ ēt pbat auctoritate cāoni staz nā extra de re. iu. c. estote dicit uenerabilis beda qd^r. n. dictū ē a fructibz eoz cognoscētis eos de māifestis dictū ē q̄ nō pnt bono aīo fieri ut stup̄ blasse mīe ebrietates & sīlia cōstat at q̄ea de q̄bz hic exēplificat sunt p se p̄ctā g^o scd^r hūc canonē p se p̄ctā nō pnt bō aīo fieri aut g^o nō pnt de scd^r o bō aīo fieri aut nō pnt licite uel de iure fieri primū nō p̄t dici q̄a ē māifeste falsū g^o diceñ ē. 2^m. in ten^o g^o uenerabilis be. imo Greg. noni q̄ decretalē cōpillari fecit ē q̄ p se p̄ctā nō pnt licite fieri bō aīo uel bō. fie uel bōa itētiōe q̄ oīa idē sonāt i sīnia & hec ē 9° nra uñ glo. sup illo uerbo stupr̄ hec iqt sūt sui nā mala sup̄ de iu. iu. c. si xps i fie uer. qdā & sup̄ de electiōe. ca. puēit. c. p^r hec glo. Itē pbat 9° ip̄a auctoritate Phi & cōmētatoris. 2°. ethicor. c. 6. diē. n. Phs ibi q̄ i iis q̄ sūt ex nā sua mala. i. q̄ sūt p se & ex sua rōne p̄ctā nūq̄ dat recte agere sed sc̄p delinqt nec i illis est qn̄ opz & qn̄ nō & ut opz s̄z sīplicit̄ i quolz illoz delinqt & cōmētator diē q̄ sūt mala i oī hora & cōseq̄ntē q̄ nūq̄ bōa uel licita sūt quozq̄ bōo uel ma^o fie scd^r a sc^r.

Cōtra istā cōclusiōe l̄z uerissīa sit & fortissīe ac demōstratiue p̄bata arguo p̄ maior̄ ip̄ius euidentia ac fortificatiōe Aliq̄ opus p se bonū p̄t aliquo ma^o fie illicite fieri g^o aliq̄ p se malū uel p̄ctā p̄t aliq̄ bō. fie licite fieri q̄a nā q̄a nē maioris uirtutis malus finis ad reddēdū opus malū q̄ bōus finis ad reddēdū bonū aīus uō p̄z ex p^o arti^o. Ad hoc breuif nego cōsequētiā ad p̄batiōē cōcedo q̄ bonus finis nō est mīoris uirtutis uel potētie ad faciēdū bonū q̄ malus ad faciēdū malū opus & nego 9° q̄ i nnuif p li q̄a uidz istā ergo sic bōus opus p se fit malū ex malo fie ita malū p se fit bōus & licitū ex bō. fie nā sic nō seq̄t nō ē maioris uirtutis nel potētie puer ad frāgenū q̄ gigas & puer p̄t frāger stipulam g^o gigas p̄t frāger colūnyā ereā q̄a lōge facilius ē frāgere stipulā q̄ ereā colūnā ita i p̄pō nō seq̄t nō maioris potētie ē malus finis ad faciēdū malū opus q̄ bōus ad faciēdū bonū g^o sicut malus finis p̄t facere ut opus p se bonū sit malū & illicitū ita bōus finis p̄t facere ut opus p se malū sit bonū & licitū q̄a lōge facilius ē facere aliq̄ opus de nā sua bonū esse malū q̄ aliq̄ de nā sua malū ēē bonū sicut facilius ē destrue re q̄ cōstruere nā ad faciēdū aliq̄ opus esse bonū & licitū requir̄ q̄libet circūstātiāz bonaz de q̄bus in priō articulo dictū est. s. materie finis mōi loci & t̄p̄is ad faciēdū aut aliq̄ opus esse malū & illicitū sufficit defectus unius illaz circūstantiāz ue l saltē oppositū unius illaz unde p hāc solutionē cōfirmat 9° sic ip̄o sibile ē aliq̄ hūanā opationē hntē oppositū alicuius illaz qnq̄ circūstātiāz ēē licitā uel licite fieri s̄z oē p se p̄ctā m qd^r fit bono fine est humana opatio habēs oppositū alicuius illarum circūstantiāz q̄a habet oppositū quū cadat super indebitā materiā g^o impossibile est aliq̄ p se peccatum bono fine licite fieri.

2°. 9°. ois realis ueditio usus rei q̄ mutuat^r ē usura qcqd de p̄cio ip̄ius siue bo
 nū siue malū fiat p̄bo cōclusionē sic. ois pmuta^r usus rei q̄ mutuat^r ē usura qcqd
 de re inq̄ pmutat^r ip̄e usus fiat siue bonū siue malū s̄z ois realis ueditio usus rei q̄
 mutuat^r ē pmuta^r talis usus g^o ois realis ueditio rei q̄ mutuat^r ē usura qcqd fiat
 de p̄cio eius siue bonū siue malū 9^a nā ex loga maior p̄z ex diffōne usu. i. 2°. ar^o
 a nobis nouiter pōita ac p̄bata. a^o. uero. nō ē q̄a pmuta^r ē sup̄ius ad li. uedēdi.
 2° & ē cōfirmatio primi. Nullus cōtractus uariat^r ex eo q̄ ei sup̄addit^r aliud siue ie
 q̄ sup̄addit^r sit iustus siue iniustus s̄z ois realis ueditio usus rei q̄ mutuat^r ē usura
 ut p̄bat primū argumētū g^o facta tali ueditiōe q̄cūq̄ cōtractus fiat de p̄cio ip̄ius
 siue bonus siue malus nō tollit^r q̄ m̄ius illa ueditio usus rei & c. fuerit usura 9^a
 nota cū minore p̄bo maiore. nā si dono tibi decē dato q̄ ex illis emas equū no
 ex hoc tollit^r quo minus prius cōtractus illoz decē fuerit dona^r ac p̄ hoc licitus
 cōsimilit^r dato q̄ illa decē mutues ad usurā nō ex hoc uariat^r nā prioris dōtiōis
 cōsimiliter dicen^r ē dato q̄ illa decē p̄das ludo aut cōsumas ip̄ios aut i ip̄ios usus
 Itē si acqras centū p̄ usurā mutuū siue ex illis emas domū siue illa dones alī i si
 ue q̄s illa tibi furef^r siue illa p̄das ludo siū cōsumas i p̄ios aut in ip̄ios usus siue ēt
 nullū cōtractū aliū ex illis facias s̄z tñ cōserues n^o hōz tollit^r quo m̄ius prius cōtra
 ctus fuerit usurarius & malus. 3° & est cōfir^o. 2°. si q̄ talis ueditio non sit usura
 sit illa a gratia breuitatis & quero qd fiat uel factum sit de p̄cio ip̄ius aut. n. ip̄e
 uenditor retinet illud aut p̄dit aut. de ip̄o fac cōtractū iustū uel ēt piū aut iniustū
 si retinet illud nō p̄p hoc tollit^r quo minus ueditio illa fuerit usuraria. si tñ fuit
 usuraria ut p̄batū ē & ut p̄z de eo q̄ eo solo usurā facit ac p̄ hoc usū pecūie mu
 tuate uedit ut lucz uel precium ip̄m cōseruañ siue cupiditati & auaricie satis
 faciat. si p̄dit ip̄m dicen^r est q̄a ēt talis tenet^r ad r̄stitutionē talis lucri licet ab eo
 p̄diti qd nō est nisi q̄a illud illicite & usuraria prauitate acq̄siuit g^o nō tollit^r ex
 hoc & c. Cōsimiliter dicen^r si de ip̄o faciat iustū uel iniustū cōtractū puta si illd
 restituat q̄a nullū aliū cōtractū iustū pōt ex eo facere. Cōsimilit^r dicen^r si ex ip̄o
 faciat ex suo ḡne piū cōtractū nō p̄p hoc tollit^r quo minus prior cōtractus fue
 rit usurarius q̄a Alexan. 3°. in. ca. sup̄ eo. ti. eo diē phibeñ. ē ne q̄s p̄ redimēda uita
 captiui usurario crimine inuoluat^r est g^o possibile q̄ q̄s faciat usurā ac p̄ hoc uē
 dat usū pecunie mutuata^r uel alias pmutet & dēp̄rio ip̄ius redimat captiuos q̄a
 fatuū esset phibere id qd est impossibile quo pōito in esse p̄z q̄ aliq̄ fuit usura
 de cuius p̄cio uel lucro redēptus ē captiuus & cōsequēnt^r ip̄a redēptio uite captiui
 nō tollit^r quo m̄ius talis ueditio uel pmuta^r fuerit usuraria ac p̄ hoc p̄t cōfirma
 ri ip̄a 9^a sic: per cōtractū sequentem & piissimū nō tollit^r quo minus ueditio
 usus rei que mutuatur sit aut fuerit usura. ergo per nullum alium cōtractum
 sequente hoc tollitur consequētia nota q̄a magis uir hoc tolli per cōtractum
 piissimū q̄ per aliquē alium ergo si per piissimum non tollitur per nullum aliū
 tolli pōt consequētia nota per illam. regulam topicam in ip̄ima cōclusiōe
 allegatam. s. a maiori negatiue & antecedēs est uerum ergo & consequens qd

est 9° n^{ra}. Ex illa 9^{ne} seq^r p^o q^d p^o hoc q^d sūma illius denarii q^d exig^r p^o figu
 la libra pecūie mutuate a mu^o sigulo mēse dā^r o^gruū salariū opariis & residuū
 restituit aut dā^r p^o dote paupū scia^r nō tollit qⁿ a mutuū sit usurariū ut putāt
 defēsores & p^odicatores ipius. a. q^a & datio illius o^gruū salarii. & rest^o & dotatio
 femine est d^octus sequēs a mutuū & 9^{ne} nō p^oit essetia ipius a uariare quū nul
 lus o^otractus posterior uariare possit prioris o^otractus essetia uñ si a mutuū foret
 usurariū sine illis o^otractib^o sequētib^o ipm ē^t cū illis ē uel fuit usurariū q^a p^o illos
 nō uariat nā ipius. a. 2°. seq^r q^d frustra & puerilis q^rit tā lōgo p^ocessu ut q^dā
 iuriste faciūt q^d nā facien^t est de residuo sūme p^ofati denarii q^d si p^oest o^gruo sa
 lario ip^o o^opario^o tū q^a siue bonū siue malū fiat de illo nō p^o hoc tollit qⁿ a
 fuerit usura aut quomius q^d l^o mutuū simile a sit usurariū tū q^a dato ē^t q^a a ē^t
 usurariū posset licite addi Mōti Pietatis pōito q^d ē^t mōs uere pietatis q^a p^ofati
 residuū esset male ablatū icētū ex quo ut p^osuppōit nō inuenit cui sit restituen
 dū & o^o tale p^ot licite imo d^o i^o pias cās dispēfari ut coīter tenēt oēs theologi &
 iuriste uñ p^ot sic argui aut a mutuū est usurariū aut nō si sic p^ot illd^o residuū dari
 in q^lz p^oia cāz & 9^{ne} in cām ipius mōtis si pia est ut tenēt defēsores ipius. a. Si
 uero nō ē usurariū p^ofati residuū licite acq^ositū est p^o mutua o^osimilia ipi. a. quorū
 nullū est illicitū si nō sit usurariū & q^lz licite acq^ositū p^ot licite dari in q^lz p^oia & li
 citā cām: uel sit illud residuū. b. & arguat^r sic. aut. b. est licite acq^ositū aut nō si sic.
 sic dubio frustra q^rit q^d de illo facien^t ē & 9^{ne} falsū est q^d nō possit licite addi
 ipi mōti ut dicūt defēsores ipius. a. si nō. cū nō sic acq^ositū nisi p^o a mutuū & p^o si
 milia ipi. a. seq^r q^d nec. a. nec aliq^o mutuū simile ei est licitū q^d ē p^opoitū & 9^{ne}
 q^a & q^libet mutuū simile a sit usurariū q^a a nō est illicitū nisi q^a usurariū uñ
 q^d dicūt. a. esse licitū & b. nō posse licite addi ipi mōti sibi ipis māifeste d^o dicūt
 asserētes. a. esse usurariū & ipm nō esse usurariū: uñ mix^o ē q^d ipi. p^osupponāt. a.
 ē^t licitū & tā lōgo p^ocessu q^rāt q^d d. b. facien^t ē. 3°. seq^r q^d o^o luc^o ex mu^o p^ori
 cipalis itētū ē usurariū q^oq^d ex i^o fiat siue bonū siue malū p^obat^r sic oīs uēditio
 imo oīs p^omu^o usus rei q^d mutuat^r est usura q^oq^d fiat d^o p^ocio ipius siue bonū siue
 malū g^o o^o tale p^ocius ē usurariū q^oq^d d^o illo fiat & c. & 9^{ne} o^o luc^o usurariū est
 usurariū q^oq^d de illo fiat & c. P^oria 9^a nō ē de se & scd^a p^o a uertibili ad uer
 tibile q^a o^o p^ociu^o usurariū ē usurariū luc^o & e^o ex hoc ultimo 9^{ne}te p^oeadē re
 gulā seq^r q^d o^o luc^o ex mutuo p^oricipalis itētū ē usurariū q^oq^d fiat d^o i^o & c. sic.
 n. diffi^o luc^o usurariū ut ex. z. 9°. e. z. l. ar. p^oz & oīs diffi^o cōuertit^r cū suo diffi^oto
 & ita a p^o ad ulteriū seq^r oīs realis uel itētio^oalis uedi^o usus rei q^d mutuat^r ē usu
 ra q^oq^d fiat & c. g^o o^o luc^o ex mu^o p^oricipalis itētū ē luc^o usurariū q^oq^d de illo
 postea fiat siue bonū siue malū & a^ois ē ipsa ecōclusio. z. & uera. g^o o^o seq^r nō so
 lū ē ue^oz s^o ē^t seq^r ex ipa cōclusiōe. za. ut eius cōrolariū. Cōfirmat^r q^a si nō ē ue
 rū ipm cōrolariū de ē ipius d^o dictū. s. q^d aliq^o tale luc^o nō sit usurariū q^oq^d & c. &
 sit illd^o florenus g^ora ex. & q^oro q^d faciat uel fecerit mutuās de ip^o aut. n. p^odidit
 illd^o aut cōseruauit aut ex illo fecit d^octū iustū uel piū aut iustū & q^oq^o hō^o dede

ris per illud non tollitur quin florenus ipse fuerit acquisitus per contractum
usurarium quia nullus contractus posterior uariat priorem ut patuit ex pro-
batione conclusionis & per consequens quicquid illorum dixeris per illud non
tollitur quin florenus ille sit lucrum ex usura acquisitum uel usurarium. 4.
sequitur quod summa illius denarii que exigitur ultra sor. pro singula libra &c. per
a mutuum & similia est lucrum usurarium tum quia est precium usus rei que mu-
tuatur uel mutuata est tum quia est lucrum ex mutuo principaliter inten-
tum sic. n. mutuantes a mutuo mutantur pro talis summe spe & intentione quod
alias non mutuarent ut patet ex capitulis a mutui tunc quia si non esset lucrum usu-
rarium hoc idem foret quia ex ipsa datur congrua merces uel congruum salarii operariis ipsius
a. & quod superest tali salario ex dicta summa restituitur uel datur in dotes pauperum
feminarum ut dicunt defensores ipsius. a. sed hoc non tollit quin prefata summa sit
usurario mutuo acquisita ut patet ex dictis. ergo ipsa summa est lucrum usurarium. 5.
se-
quens quod a mutuum est usurarium nam bene sequitur. a. est mutuum per quod acquiritur lucrum
usurarium g. a. est mutuum usurarium & alius est uerum ut patet ex dictis g. & consequens quod re-
&c. Ad hec. 2. ultra cor. solent aduersarii nostri respondere per interpretationem. scilicet interimen-
siue negando illa dicunt. n. quod prefata summa non est precium aut lucrum usurarium eo quod non est precium
usus rei quod mutuatur sed potius precium operum ipsorum mutuantium. a. mutuo quia ta-
les mutuantes non recipiunt aut intendunt uel sperare prefatam summam pro precio
usus rei que mutuatur sed pro suorum operum condigna mercede & per consequens
nec ipsa summa est lucrum usurarium ut dicit. 4. cor. nec a est mutuum usurarium ut
dicit. 5. cor. Contra illam responsionem arguo sic omne precium commensuratur suo ap-
preciato quia omne precium est alicuius appreciati precium & e converso omne appre-
ciatum est aliquo precio appreciatum ac per hoc non dicitur aliquod precium magis uni-
us appreciati quam alterius nisi quia uni & non alteri commensuratur si. n. dares
mihi decem solidos pro decem libris carum fatuum esset dicere quod illi. 10. solidi
essent mihi dati pro precio unius panis cum non sint commensurati uni pani sed
10. libras carum sed certum est quod prefata summa non est ab ipso mutuante
commensurata operis ipsius sed potius pecunie mutuate & usui ipsius siue ipsi
mutuo quod per eodem habeo quum in diuersis & inequalibus mutuis opere &
pericula sint equalia & summe ualde inequales ut statim patebit non commen-
tur ergo prefata summa operis & periculis mutantium sed ipsi mutuo quia
iuxta quantitatem pecunie mutuate & usus ipsius exigitur illa summa quum ip-
sa sit summa singuli denarii pro singula libra pecunie mutuate & sic commen-
suratur ipsi pecunie mutuate & singulo mense & sic commensuratur usui ipsius
mutuate pecunie in quibus duobus principaliter consistit mutuum immo ui-
detur quod mutuum nihil aliud sit quam usus uel concessio usus certe quantitatis pecunie uel
alterius rei mutuabilis. e. g. summa illa precium mutui uel usus pecunie mutuate quia
pro tali precio in ueritate exigitur & spatium & non pro opere & periculis mutuan-
tium precio Confirmatur sic. pono. quod Petrus accipiat mutuo a mutuatis

a mutuo. 1000. florenos. Paulus autem uiginti & quatuor det pro pignore gemam ualentem pro
 se. 1010. florenos uterque in fine anni reddat pecuniam sibi mutuata ipsi mutuatis cum
 eo quod ultra for. iuxta cap. a mutui constat quod in casu si Petrus dabit mutuati ultra for.
 50. florenos Paulus autem soli unum tunc argo sic ipse mutuans in casu 10. exigit a Petro
 50. & a Paulo unum florenum ultra for. aut ergo prefatas pecunie sumas exigit a Petro
 & a Paulo pro nihilo aut pro precio operis & periculi quibus utriusque mutuauit & pigno
 rat conseruauit aut pro precii usu ipsius operis pecunie uel pro precii mutuo quod pro eodem
 habeo. si deus primus sequitur quod ipse mutuans iniustissimam rapinam uel iniustissimas ra
 pinas committit nam sicut omnis datio sine aliquo respectu recepti uel recipiendi est do
 natio ex parte ipsius dantis ita & omnis acceptio sine aliquo respectu dati uel dandi
 est rapina ex parte recipientis nisi sit ei libere datum & igitur si ipse mutuans exigit a Pe
 tro & Paulo prefatas pecunias sumas pro nihilo ipse iniustissimam rapinam uel iniusti
 ssimas rapinas exercet ac pro hoc magis peccat quam si illas pro gratia mutui uel usus pecu
 nie exigeret quia & rapina proprie dicta de qua hic est sermo iniustior est usura. nec potest
 dici. 2^m. quia ipse mutuans non exigit prefatas pecunias sumas iuxta mensuram
 & quantitatem operis & periculi quibus utriusque mutuauit quum prefate ope & pericula paria
 sit utrumque ex casu & summe ipse ualde impares operis ergo dici. 3^m. tum quia non potest dici
 primum aut. 2^m. & necessario oporteat dici unum illoque trium tum quia ipse summe exigit
 iuxta quantitatem & mensuram pecunie mutuatae & usu ipsius operis utrumque ex casu ipso
 potest ergo respondens fugere quoniam concedat prefatum mutuum esse iniustum. Dices forte
 quod inaequales sunt ope quibus mutuatur huic & inde plus. n. laborat mutuando. 1000.
 quam numerando. 20. florenos. Contra pono cum toto casu precedenti quod ipse mutuans
 mutuet Petro illos. 1000. florenos in auro sibi ualde pro tunc commo & Paulo. 20.
 in minutis et sibi. s. mutuati tum ualde commo quia forte non habeat aliud genus pe
 cunie sicut tempore mutui Petri non habuit ut presuppono nisi florenos in auro & tunc
 constat quod omnia equalia sunt ope & pericula hinc & inde uel saltem non minora in mutuo
 Pauli quam in mutuo Petri imo uideatur quod maius periculum sit in mutuo Pauli quasi prefatas
 gemas pro huiusmodi mutuis pignoras perderet plus teneretur restituere Paulo quam Pe
 tro quia Paulo. 1000. Petro autem solum 20. Nec dicitur non est ut quidam uulgares dicere so
 lent quod casus ille sit imprudens proposito eo quod mutuum istius montis nunquam ascendet
 ad tantam quantitatem quam pro ipso mutuentur simul. 1000. floreni ut in prefato casu accipit cum
 prefatum mutuum pro solis pauperibus institutum sit: non potest inquam sic rationabiliter dici quia
 magis & minus non uariant speciem. testis est Aristoteles in 3° politico & in ple
 risque aliis locis ergo a fortiori nec maius & minus speciem uariant eo namque quod
 unus homo est maior reliquo non tollit quoniam amb. s. magnus & paruus homo sint eiusdem
 speciei nam magnus homo est homo ac pro hoc & humane speciei suppositum. & paruus similiter
 & consequenter si minor homo non est homo uel non est humane speciei indiuiduum nec
 maior similiter constat autem quod in proposito mutuum motus de quo agitur principaliter
 & mutuum causae nostrae non differunt nihil secundum magis & minus quia tamen hoc quod illud
 est ad. 1. pro. 100. singulo anno uel ad singulum denarium pro singula libra singulo men

se si hoc sit maius illo uñ si mut^m caus⁹ ē usur^m & ipm⁹ mōtis mut^m usurariū ē
necio ymo nō mius usurariū q̄ mut^m caus⁹ q̄ q̄lis ē pp^o pecūie mut⁹ mut⁹ mōtis
ad id q̄ exigit ul⁹ sor. iūpo talis ē i mut⁹ caus⁹ utrobique n. ē pportio uigecupla. i.
z^o. ad unū q̄ si hoc nō satisfacit uulgarib⁹ pōat⁹ caus⁹ de tot solidis uel tot miutis
quot sūt florēi d⁹ q̄b⁹ ē prior caus⁹ & loco duar⁹ gēmag⁹ ponat⁹ due lamine argēti
q̄q⁹ ut q̄ ualeat. ioio. solidos uel minutos & reliq⁹ ipius caus⁹ remaneat paria &
tunc non habebunt uulgares quid respondeant quare &c.

D hoc forte rñderet imo rñdē deberet aduersari iuxta eor⁹ fūdamenta
conceden⁹ q̄ sūma illius dēariū q̄ exigit i. a. mut⁹ p⁹ sigula li^a &c. ē p⁹ciū usus pe
cūie mutuate ac p hoc luc⁹ ex mut⁹ uel usu pecūie mutuate p⁹ciūlis itētū &
cū arguit⁹ g⁹ ē usurariū possēt imo dēret⁹ q̄nt rñden⁹ negare q̄ntam & quū d⁹
q̄ arguit⁹ a diffōe ad diff^m negare deberet q̄ sic arguit⁹ & dicer⁹ q̄ p⁹fata diffō d⁹
sic glosari⁹ luc⁹ usurariū ē luc⁹ ex m⁹ p⁹ciūlis itētū qd⁹ nō itēd⁹ p⁹ mercede
mutuatiū & cōsili⁹ glosari d⁹ illd⁹ dictū saluatoris luce. 6^a. mutuū date nihil m⁹
spātes q̄. s. nō spēs p⁹ mercede mutuātis uel ipor⁹ mutuatiū ac p hoc diceret⁹ q̄
p⁹fata sūa nō ē luc⁹ usur^m q̄ l⁹ itēdat⁹ p⁹ciūlis ex m⁹ itēd⁹ tñ ē p⁹ mēcede ipi
us mutuātis uel ipor⁹ mutuatiū hāc rñsiōe ego colligo ex q⁹ dā dco qd⁹ p⁹dicauit
prius ex mag⁹is iuitatis ad disputationē n⁹az fauētie ut p⁹dixius celebratā. dixit
n. q̄ p⁹fatū mut^m nō ē usur^m q̄a q̄cqd exigit aut spāt uel itēdif exigitur uel & ex
p⁹ mercede mutuan^m nec aliā rōnē i dca p⁹dicatiōe ut audiui assignauit ad ppo
sitū cōstat at q̄ iuxta p⁹fata uerba op⁹ ipm⁹ & alios aduersarios n⁹os sic glosat⁹ p⁹
fatā diffōnē & p⁹dicta xpi uerba & p⁹hui⁹ glosas rñdere ad illationes p⁹dictor⁹
corrolarior⁹ n⁹or⁹. Cōi. istā rñsiōnē arg⁹ sic i^a rñsiō n⁹ acceptāda ē imo nec
aba⁹ docto & pbo uiro dāda p cui silē p⁹t maxius error facile defendi p⁹ q̄a p⁹
cluden⁹ ē oī errori uia & q̄nt n⁹ sūt acceptāde uel dāde rñsiōes q̄b⁹ errores &
p⁹ciue maximi defēdi pñt tū q̄a & redit i idē ars rñdēdi iuēta est ad ueritatē n⁹
āt ad falsitatē sustinēdā ac defensādā tū q̄a mā iā p⁹t ad aīaz salutē & dānatiōez
iō p⁹ciue i pp⁹ maxime p⁹cludēda ē oī errori uia tū q̄a Aris. i p⁹ post⁹ dicit &
pbat⁹ nō ēē dādā dīfatiōez. circurem⁹ p hoc q̄ sic facile oīa ēt falsa & iposibilia
dēm⁹rari possēt ex q̄b⁹ p⁹ q̄ Ari. reputat illud argūētū ēē iualidissimū p q̄ faci
le p⁹tōe falsū p⁹bari & q̄nt illa rñsiō iualidissia iudicāda ē p cuius silē p⁹tōe falsū
defēfari q̄a nō mius dāt rñsiō p ueritate q̄ argūēta⁹ tñ q̄a sic doctores & i p⁹bia
& i theo⁹. & i dialectica re p⁹bare cōsueuerūt rñsiōnē dicen⁹ si hoc rñsiō ualeret
p ipam tale aut tale falsū cōsili facilitate sustieri possēt & defēdi n⁹ g⁹ acceptā
da ē imo n⁹ soluit argm⁹ rñ⁹ p q̄ uel ei silē possit māifestus aut maxius error
saluari. s. oīs talis rñsiō ē puerilis imo & pteruor⁹ detestāda fuga. Sed p datā rñ
siōnē uel ei silē possūt maxius error eadē facilitate substieri q̄ isti p hāc sustinēt
a. ēē licitū uel nō ēē usur^m g⁹ ipa & nec a⁹ acceptāda ē nec ab a⁹ docto⁹ & pbo
uiro ac ueritatis āatore dan⁹ nec aliquo⁹ soluit arm⁹. 9ª noa cī ar⁹ pbo b⁹ rē q̄a
p silē glo. poss⁹ q̄l⁹ p⁹libitio excusare dē p⁹ct m iuxta suā cupiditatē & q̄nt totā
f

dinā legē imo & oēm bonā legē ac oēs bōos mores cōfūdē & ānullā q̄ a deo
absurdū ē q̄ eo nihil absurdius possit excogitari p̄bo q̄ p̄ filē uel siles. glo. pos-
set & c. posset. n. q̄s d̄re licm̄. ē colē idola p̄ corporali uita aut p̄ a^o f̄ rēo bō^o l̄z
idola^a. n^o sit licita. q̄a diffō idolatrie q̄ dic̄ q̄ idola^a ē cultus idoli aut sūmus ho-
nor creature exhibitus. d̄z sic glosari. Idola^a ē sūmus honor creature exhibitus q̄
p̄ uita corporali uela^a bō^o f̄ eno nō ē creature exhibitus & q̄nt q̄ q̄ sumū hōrē
exhibz creature uel idolo p̄ seruā^a corporali uita^a uel p̄ honorē uel aliquouis
f̄ rēo cōmō n̄ fac̄ ydola^a. Itē d̄re q̄s posset q̄ diffō p̄iuri assertiui d̄z sic glosari p̄
iur^m ē mēdaciū iura^a firmatū q̄ mēdac^m nō dic̄ p̄ aliq̄ f̄ rēo cōmō & q̄nt q̄
unicuiq̄ l̄z salm̄ iura^a p̄ f̄ rēo bōo cōseqn^a uel cōseruādo q̄a p̄ talē glo. n^a talis iur^a
ē p̄iur^m. Itē possz q̄s d̄re q̄ blasfēie diffō sic d̄z glo. blasfēia uel blasfēar d̄m ē ip̄i
deo attribue q̄ ei nō d̄uēit uel creature q̄ soli deo d̄uēit q̄ attribu^a nō fit p̄p̄ irā
uel aliq̄ t̄pale bōm̄ & sic de festoz diez uiolatōe p̄tū iura hoīcⁱ furto adult^a
uitio idicibili atq̄ aliis p̄c̄t̄ is & sceleribz possz q̄s eaz diffōnes iuxta eius cōcupiāz
cōsili glo. restrigē & p̄lit^a illa sibi lic^a facē s̄ue iudicā ac p̄ hoc totā leḡ dinā &
nālē imo & p̄itiuā hūāz oēs q̄ bōos mōes puertē atq̄ frustra^a q̄ sic du^a absur-
dissimū ē & oīuz fideiū auribz itol^e. g^o p̄fata glo. s̄ue r̄nsio ex q̄ seq̄ tāta absur-
ditas ē absurdissia & n^o acceptāda. Pref̄ ea ubi lex d̄ina & p̄cip̄e euāgelica p̄t
de uirtute sermōis obseruari facile n^o ē glosāda dēmus. n. max^m hōrē ip̄i d̄ine
legi d̄ferre q̄a p̄r et n̄s illā sct̄ ificauit & misit ī mūdū & iō nō p̄t solui lohis. iō
sed maior illi d̄ferē hōor q̄n ad l̄rāz obseruā. s̄ie aliq̄ glo. illā restrigēte q̄ ubi p̄
aliq̄ glo. restrigē si t̄n̄ sine mag^a difficultate sic ad l̄rām obseruari p̄t g^o q̄n fa-
cile s̄ie tali glo. obseruari p̄t n^o ē glosāda s̄z s̄ie duo facillimū ē ill^d dictū saluatōis
mut^m date nihil ī sp̄ates ad l̄rām ip̄az de uirtute ac p̄prietate sermōis obser-
uari cū facill^m sit uel nō mutuar^a uel gratis. mut^a dar^a g^o n^o glosandū ē ip̄z salua-
tōis dictū & q̄nt nec diffō usurari lucri nec diffō usure p̄ nos uel alios f̄cte assi-
gnata q̄ ī ip̄o d̄cō f̄idate s̄f̄ glosari d̄nt & p̄cipue glo. p̄fata q̄ ip̄m dictū saluatōis
s̄ie aliq̄ necessitate imo cū magna absurditate restrigit g^o n^o mō dan^a uel accepa^a
ē talis glo. Preterea & cōfirmatio. 21. Aug ī li. 3^a. de doctrīa xp̄iana ca. p^o dicit
illa distictōis ābiguitas neutra ex pte f̄sistit fidei & iō ex textu ip̄o sermōis di iu-
dicāda ē p̄ q̄ uerba s̄ine du^a innuit talem g^o talis ābiguitas: nulla ex pte f̄sistit
fidei g^o textu ip̄o sermōis di iudicāda ē q̄a ly iō ē nota illatiōis sicut li. itaq̄ & ly
si & ly g^o uel saltē nō uel dictio cālīscludit notā illatiōis. Ita q̄ q̄l̄z cālīs p̄positio
infert aliquā cōseqntiā de cōsilibz teris: ut ī obiectiōibz n̄ris ī logicā Pauli ueneti
tractatu p^o declarauiscōstat at q̄ p̄fata q̄a nō tenet nisi uirtute huius uniuersa-
lis: oē dictū sacre scrip̄e. q̄ nulla ex pte repugnat fidei textu ip̄o sermōis di iudi-
cādū ē: q̄a ip̄e Aug. ibi loq̄ de illa distictiōe euāgelica In p̄ncipio erat uerbū: &
uerbū erat ap̄ deū: & deus erat uerbū uel saltē ut melius dicāus q̄ p̄fata cōseqn^a
tenet uirtute huius adictiōalis: si aliq̄ dictū sacre scrip̄e. nulla ex pte repugnat
fidei ip̄o textu p̄p̄rii sermōis di iudicāsi ē g^o uel p̄dicta uniuersalis uel ip̄a cōdi-

ctioalis ē de mēte Aug. sicut & p̄fata cōtia ymo & uniuersalis & dīctōalis ē de
mēte ip̄ius Aug. si utraq; recte pōderet: sed p̄fatū saluatoris dictū nulla ex pte
repugnat fidei ut notū ē: Nemo. n. iudicādu ē hereticus aut infidelis eo q̄ firmi
sime asserat aut credat nō ēē mutuan^m nisi gratis: uel nihil dīe sp̄ari uel intēdi
uel p̄cipalit̄ exigi ex mutuo ul̄ sor. rei mutuate ymo hoc piū & xp̄iāe miseri
cordie: & oīūz legū iusticie ualde cōtaneū ē g^o p̄fatū saluatoris dictū textu ip̄o
pprii sermōis: ac p̄ hoc sic aliq̄ glo. ip̄m restringēte aut āpliāte diiudicādū ē q. n.
glosat aliqd̄ dictū ip̄m āpliāt ul̄ pprioz uerboz significatiōē uel citra illā re
stringit & cōf̄ q̄cūq; glosat aliqd̄ dictū ip̄m nō iudicat ex t̄textu pprii sermōis.

Cōsili rōe p̄bati p̄t q̄ diffōnes ātiq; usurarii mutui & ip̄ius usure nō sūt p̄fato
mō restringēde sed ex t̄textu pprii sermōis utraq; illaz iudicāda ē tū q̄a ut q̄ il
laz ex p̄fato saluatoris dīcō īfer̄ tū q̄a illd̄ dictū Aug. sup̄ allegatū ḡnālīf de oī
dictō itelligēdū ē nisi ex p̄cedētibz aut seq̄ntibz ip̄m uerbis aliis q̄ pprioz uer
boz t̄textus expr̄iat ip̄z debē itelligi cūcāc uñ cū nō pōssius de mēte auctoz
nisi ex ip̄oz uerbis iudicare satis pōssitiuū siue ad placitū: ac p̄ hoc & ualde pue
rile uel proteruum est dicere: Auctor iste uel ille aliter uoluit itelligi dictū su
um q̄ uerba ip̄ius sonent nisi ex p̄cedētibz uel sequētibz uerbis id cūcāc q̄a so
let ut iqt̄ ip̄e Aug. cō epistolā fūdāenti circūstātia scripturaz illuminare sūtiam

Preterea q̄ro ab illo Mḡro q^o nā mouet̄ ad sic glosādū p̄fatū saluatoris dictū
cū diffionibz ab illo deductis aut. n. mouet̄ aliq̄ euidenti rōe p̄bante. f. q̄ p̄fatū
dictū nō debeat ad litterā itelligi uel obseruari aut aliq̄ auctoritate quā negare
non liceat: Aut certe. a. beneplacito sue uoluntatis ita q̄ pro aliquo honore. aut
comodo sui uel proximi sui placeat sibi per talem glosam p̄fatū mutuum iu
stificare nec p^m nec. z^m. dici pōt ymo potius euidenti rōe & sacra auctoritate
moueri deberet ad accipiendum p̄fatum dictum sine aliqua glosa & de uir
tute ac proprietate sermonis ut infra conclusiōe sequenti patebit. Oportet
g^o dici. 3^m. quod utiq; nephandum ac nequissimum est glosandi genus. Vñ
de Ieronimus in prologo Bible contra tali & ad placitum glosantes ip̄sam
sacram scripturam cum indignatiōe & stomacho sic pulchre & quidem op
portune loquitur quasi grande sit & non potius uiciosissimum uiciosissimum
dicendi genus deprauare sententiā & ad suam uoluntatem sacram scriptu
ram trahere repugnantem. Preterea in hiis que ad aīarum salutē ptinent
debet id quod magis est sacre scripture cōsonū iudicari: q̄a in ip̄a sola est uia fa
lutis eterne sufficienter exp̄ssa maxie q̄n id qd̄ ei magis consonū est nec euide
ti rōi: nec alicui alteri ip̄ius dictō expresso repugnare dignoscif. Sed magis
consonū est diuine scripture ut p̄fatū euāgelicū dictū sine glosa & ad litterā: iu
dicetur: q̄ q̄ aliqua glosa restringatur aut ampliatur: quis. n. dubitat sententi
am illam magis consonari diuine scripture que ex propriis & precissis ip̄ius
uerbis assumitur: quam illa quæ ex extraneis dictionibus pro libito signi
ficatur: & ipsum euangelicum dictum nulli euidenti rationi nulli qui fa

cre auctoritati reppugnat: g^o d^z ip^z dictū accipi in sua pprietate & qñt n^a glo.
 ip^z a tali pprietate distrahendū ē. Preterea ista ppo^o:ōe luc^z ex mu^o p^oncipalif itē
 tū ē usurm: ē i plurib^o eius singularib^o nō est: & nullā debitā istātia hf: g^o d^z i sua
 pprietate ccedi p^a ps aūtis p^z de lucro muⁱ iudei & dⁱ aliis mutuis publicozusu
 rariog^z. 2^a. nō ē q^a n^a istātia ad dictā ppo^oitionē nisi dⁱ. a. mu^o adduci p^t ab ad
 uersariis s^z ip^a nō ē debita istātia: q^a ē i ppo^o. s. i. eo q^d itē dⁱat i pbari uel pbari
 ēē usurariū luc^z p ip^am uniuersalē ppo^oitionē & n^a talis istātia. s. sic i ppo^o est
 debita uel debite lata: q^a n^a istātia ctra aliquā uniuersalē sic i plurib^o notā dēt
 i ppo^o feri: ut dic^t exp^ose p^hs i 8° topi. pte p^a. c. 6^a. qd^t et notū ē rōe q^a alias pos
 set q^lz ad libitū sustieq^llib^z ppo^oitiōem et ipossibilem pū ill ā hic hō ē lapis ctra
 quā si arguat sic nullus hō ē lap. Ille hō ē hō: g^o & c. ubi liceat i ferre istātia i ppo^o
 poterit rñdēs negare illā maiorē ferrēdo c^t illā istātia de i^o hoīe de q^o arguē
 & sic piret oīs fōma syllogistica ita q^d nihil ualeret ad aliqd pbadū ymo tota lo
 gica nā ēet qd^t absurdū ē dice^r. pbo nūc qñtiā ip^am p^oncipalē: q^a oīs ppo^o uni
 uersalis i plurib^o eius singularib^o nō uel p^obata: cui istātia nō repit cōcedēda ē
 qñcūq^z ppo^oit tū q^a alias i ductio nullius ualoris arguētū foret cū nō possit aliq^z
 uniuersalis cuius s^z h^z plura supposita & cōruptibilia p oīa ipⁱus singularia idu
 ctue pbari & qñt piret oīs ars demonstrādi q^a p^omissē demonstrationis nō nisi
 i ductōe pbat ut dic^t p^hs i p^o posterior^z c. 3^z. tū q^a hoc dic^t exp^ose Arg. i. 2^a. topi
 cog^z. c. 4^a. i fie & c. 5ª eiufdē li. & in li. 8°. pte p^a. c. 6^a. i fie ubi dic^t oēm talē pposi
 tionē ēē dialecticā & cōcedēdam. & i. pte. 2^a. eiufdē li. c. 5^a. dic^t q^d nō ccedēs talē
 ppositionē ē p^ouus: & i p^o li. de celo tex. io. z. p^hs & cōmētator eo cōento dicūt
 exp^ose oēm talē ppo^oitionē ēē ccedēdā q^d utiq^z uer^z ē gñalif ubi talis ppo^o nō ē
 alicui sacre auctoritati c^t ria. Præterea p^ofata rñsio negat illā uniuersalē & nō
 assignat euidētē negatōis uel falsitatis ipⁱus rōnē g^o nō soluit arguētū quo p
 p^obatur ā. mutuum uel luc^z ipⁱus ēē usurm: aūt notū. pbo 9^a nā p^hs. 8° topi
 cog^z pte 2^a. c. 5ª dic^t: iē nō soluit q^d ppo^oitiōez i^o imit & pp qd ip^a i^o imit nō oñdit:
 & i. 2^a. Elēcog^z. c. 3^a. p totū dic^t: recta qdē solu^o est falsi syllogismi māifesta^o Ita q^d
 si ip^e syllogismus sit falsus i fōma: assignāda ē rō talis falsitatis si i mā silif pbr et
 cōseqntia p rōe q^a sic arguē^o d^z fieri p notiora q^a sit grā notificādi scd^z 3 p^hz i
 6. topi. c. 4^a. Ita & rñsio q^d nō mius dⁱat notificādi grā. i. notificādi. falsitat^z. arguē
 ti i mā aut i fōma. P^a ps aūtis. s. q^d ip^a rñsio neget ip^az uniuersalē ppo^oitiōē: nō
 ē: si. s. ccederet ip^az oportēt ut et a mum usurm ēē ccedēt: qd^t ē ppm n^ou^z p^onci
 pale pbr. 2^a. ps ipⁱus aūtis. s. q^d nō assignat aliquā euidētiā negatōis uel falsitatis
 dicte uniuersalis rōe 3 q^a solu assignat in stātia de. a. mu^o q^d nō sit usurm q^a mu
 tuas ip^e itēdit luc^z non rōe muⁱ: s^z rōe mēcedis opaz & piculog^z ipⁱo mutuātis
 cōstat at q^d h rō nō euidēs aut sufficiēs ē: tū q^a falsū ē q^d tale luc^z nō exigat rōe mu
 tui cū exigat iuxta q^utitatē & mēsurā ipⁱus mutui ut sup^o declaratū ē: & ip^z mum
 fiat p^oncipalif pp tale luc^z qd^t negari nō p^t a sciēte. capi^a ipⁱus. a. tū q^a quū dicit
 rñdē^o q^d p mercede opariog^z ipⁱus mutui s^z exigē aliqd luc^z mutui & qñt

q̄ tales ope merēf adignā mercedē. Hoc non ē euidēs nā tales ope si merēf ad
gnā mēcedē aut hoc ē iqtū ope s̄f aut iqtū ope iuste & licitū p̄m dici nō p̄t q̄a cōsili
rōe & sicarius & fur dicē posset q̄ licitū possidet ea q̄ furto & sicariatu acq̄siuit
q̄a nō acq̄siuit aut possidet ea rōe sicariatus aut furti s̄z rōe adigne mēcedis &
suorū piculorū & oparū q̄s cōsūpsit q̄b̄ se exposuit furtū & sicariatū exercēdo
q̄ uti q̄ nō modica s̄f hoc at̄ nephas ē dicē ḡo & illd̄ p̄m dicere nephas ē: nec. z̄m
dici p̄t q̄a tūc ipsa r̄nsio p̄suppōēt ipsū m̄m. cē licitū & ex hoc p̄bāt lucrū ipsius
nō ēē usurū & sic r̄nsio ipsa nā foret tū q̄a petēt p̄cipitū tū q̄a declararet igno
tū p̄ eq̄ ignotū. Vñ p̄fata r̄nsio nō assignat euidētē rōnē falsitatis ipsius uniuers
salis quā negat ac p̄ hoc nec logice: nec Theor̄ nec rōnabilē: ymo icueniētissie
& absurdissie data ē utp̄z ex rōib̄ cōf ipsā adductis: & ualde mirā ē q̄ p̄fatus
Mgr̄ q̄ ex primis sue religiōis reputat talē dederit. glo. aut r̄nsionē nisi ueḡ ēēt
qd̄ dic̄ Ph̄s i p̄o phisicorū uno. s̄cōueniēti dato plura sequūt & hoc uidet̄ nō ē
difficile & i p̄o decelo: puus error i p̄cipio ē maxius īf̄ie hic. n. Mgr̄ nescio q̄
spū ductus cōatus ē p̄bāt & deffēsare l̄z frustra a m̄m qd̄ ē usurū nō ēē usurū
aut illicitū q̄ nō solū puus s̄z magnus error est iō nil m̄x si adp̄fatā respōsionē
nō mō puerilē. s̄z p̄f uā irrōabile & absurdissia ex tali error̄ cōseq̄nt sit deductus
falso. n. & absurdo: nō nisi falsū ac absurdū cōsentaneū ē. Pref̄ ea q̄r solis theo
Ingis Mgr̄is data sit auctoritas glo. cano. sacre i. sacra scrip. nisi q̄a ipsi soli iudi
cati sūt distincte nouisse totū canonē ipsū. s̄. uetus & nouū testāentū q̄ sūt p̄ci
palis textus ipsius Theor̄ ac p̄ hoc & ipsi soli iudicant̄ posse uel scire ex uno ip
sius cāonis exp̄sso dcō glosare aliqd̄ m̄ius clare uel exp̄ssū: alias. n. cuius īdifferē
data sūt talis auctoritas: nō d̄z ḡo aliqd̄ dictū sacre scrip. nisi palid̄ exp̄ssū nel̄ exp̄
sus glo. & q̄nt̄ p̄fata r̄nsio nec Theor̄ ē nec rōabilis cū n̄ sacre scrip. dcō fulcita
sit. Ipsa ḡo ut pote icueniētissie data nō obstāte uera & firmissia sūt cōrolaria
n̄ra cōn. quorū illationē data ē. s̄. q̄ lucrū a mutui est usurariū & qd̄ ipsum. a. est
mutū usurū. Ex p̄dictis seq̄t p̄o q̄ip̄z dictū saluatoris Lu. 6. Mutuū date & c.
& diffō lucri usurarii iuxta mēte antiquorum doctorū. p̄ nos assignata i p̄cedē
ti articulo cōclusiōē. 4. a. sufficient̄ p̄bāt dē lucrū mutui p̄fati mōtis esse usurū
tū q̄a oīs hō mutuās tali mutū p̄cipalit̄ aliqd̄ ulf̄ sor. inde. s̄. ex mutū spat̄ & itē
dit ymo & exigit cū fors ipsa a mutuatario reddit̄ & sic dē tale lucrū est usurū
p̄ illd̄ dictū saluatoris nil inde spantes tū q̄a sūma illius denarii q̄ p̄cipali intē
dit̄ uel exigit̄ a mutuāte a mutuo est lucrū ex mutuo p̄cipalit̄ itentū ac p̄ hoc
usurū iuxta p̄fatā diffionē tū q̄a oīs mutuās tali mutū uēdit usū pecūie aut rei
mutuate & cōseq̄nt̄ usurā cōmittit q̄a oīs talis uēditio est usura utz̄ ex diffōne p̄
nos nouit̄ assignata & p̄bata. qd̄ l̄z ḡo hox̄ triū sufficient̄ n̄m p̄positū p̄bat
utz̄ & ēēt ex dictis corolariis. z̄. seq̄t q̄ nō excusat̄ p̄fatū mutuū siue nō iustifi
cat̄ ut putat̄ eius deffēsiores si dicat̄ q̄ id qd̄ exigit̄ ulf̄ sor. nō exigit̄ rōe mu
tui s̄z rōe mercedis & c. tū q̄a ipsū mutuū est ex suo ḡne malū utp̄z ex. 4. a. correla
tio primi articuli & cōseq̄nt̄ nō p̄t aliq̄ alia circūstātia iustificari sic licitū fieri

uel aliquo bono alio uel aliquo bona intentione licite exerceri ut patet ex patet 9° ne huius est tunc.
 articuli: tunc quia quilibet priuata persona consili ratione posset licite mutare ad .5. p. 100. singulo
 anno & suum mutuum ab usura excusare dicendo quod 1° .5. p. 100. non spat uel exigit per mutuum
 sed per odigna mercede sua uel filiorum suorum mutuatum quod falsum est & ualde inconueniens
 ut in sequenti 9° ne probabitur: tunc quia & illi qui mutuatur ad .20. uel et ad .30. p. 100. consili ab
 usura mutuum suum iustificare possunt dicen^o .f. quod non exigit aut spatia .20. aut .30. p. mu^o
 ipso sed per mercede 13. n. hoc mutuum .f. ad .20. uel ad .30. p. 100. foret iniustius a mu^o
 tunc si hoc est usurum & illud usurum est quia magis & minus ut dictum est non uariatur spiritum &
 contra ad destructionem contris: Ad destructionem autem si illud non est usum nec hoc .f. ad .20.
 uel ad .30. p. 100. est usurarium tunc quia falsum est id quod presupponitur in ipsa excusatione .f. quod non
 exigit a mutuo aliquod uel for. ratione mutui ut super omni est: tunc finaliter quia si hoc modo pos
 set excusari a mutuo ab iniusticia uel usura uel peccato consili modo posset quod coitum cum
 alia uisore ab adulterio excusare dicen^o quod non exercet tale coitum: gratia delectationis
 uel iniurie sed gratia precrede plis & fur dicere non aufert alienum gratia lucri sed
 ratione proprie persone & proprie familie sustentande & ita de aliis sceleribus dici potest modo suo.
 3° sequitur quod omnis mutuans a mutuo qui audiuit de ipso contrarias predicationes & disputatio
 nes mortaliter peccat quia omnis talis aut credit firmiter a mutuo esse usum aut credit
 firmiter oppositum aut dubitat de utroque: si dicatur per certum est quod mortaliter peccat quia
 facit deliberate id quod firmiter credit esse mortale peccatum per me presuppono .n. quod sciat de
 mutuo usum esse mortale peccatum. Si dicatur 2° .f. quod non credat firmiter a non esse usum
 ac per hoc nec illicitum aut taliter credens est doctus: aut illiteratus si doctus non uideo
 quomodo possit a presumptioe danabili excusari tenendo firmiter sine euidenti ratione id quod
 est expresse contra textum scripturalis sacre scrip. & contra uidetur mihi dicendum saluo meliori
 iudicio quod talis non excusetur a mortali peccato. Si uero est illiteratus consi
 militer uidetur quod non excusetur a presumptione damnabili & mortali pre
 sumendo firmiter & pro certo iudicare quod nouit inter uiros doctos in du
 bium uerti ex eo quod audiuit uiros doctos contraria predicantes in proposito.
 Si autem talis mutuans dubitat an a sit usurarium uel illicitum tenetur par
 tem tutiorem talis dubii eligere nam extra de sponsa. capitulo iuuenis di
 citur in dubiis tutior pars est eligenda: & de pe. dis. capitulo si quis allegantur
 uerba Augustini in sermone .45. ad eremitas dicentis tene certum & re
 linque dubium constat autem quod pars que dicit & tenet a esse usurarium & il
 licitum: tutior est illa que tenet oppositum quia si quis tenendo quod a sit usura
 rium abstineat omnino a tali mutuo: ita quod aut non mutuet aut gratis mutuet
 precipue extra casum extreme necessitatis. Nullo modo peccabit etiam dato quod
 pars quam eligit sit falsa si uero teneat oppositam partem .f. quod non sit illicitum
 ac per hoc mutuet a mutuo se exponet periculo mortalis peccati quia
 posito quod falsa sit opinio quam sequitur: sicut de facto est faciet contra diuinam
 legem & id quod ex suo genere est malum uel saltem exponet se deliberate pe
 culum mortalis peccati quod secundum doctores est mortale peccatum .f. negligere

tie quo quis anime sue negligit salutem. 4^a. sequitur q^d omnis consentiens huiusmodi. mutuo consimiliter & a. mortali peccato non eximitur. quia agentes & consentientes par pena ac per hoc & par culpa constringit. de len. exco. facientis unde Apostolus ad Romanos capitulo. 2°. Non solum inquit qui faciunt. sed & qui facientibus consentiunt digni sunt morte quod de omni mortali peccato & de eterna morte intelligendum est scdm omnes expositores:

5°. sequitur q^d omnes pdicantes huiusmodi mutuum esse licitum errore damnabili inuoluuntur. q^d n. inuoluantur errore patet ex dictis & amplius in sequenti cōclusionē patebit. q^d uero talis error sit damnabilis notum est tum quia est diuine. ymo omni bone legi contrarius ut supra tractatu. 2°. declaratū est tum quia iam damnatus est in Clemen. ex graui eo. titulo ut infra patebit. nec ualeat si dicatur q^d tales non errore sed malitia hoc predicant; tum quia hoc longe peius est. tum quia q^d n. p. ignorantiam sed per malitiam id predicat. de liberate iudicat esse predican quod non est predican. alias. n. non deliberate pdicaret. & consequenter false iudicat. omne autem falsum iudiciū est; erroneū ac per hoc errantis atq^{ue} ignorantis. Vnde philosophus in. 3°. ethicorū capi. 3°. infine. Aliud inquit uidet p. ignorantia facere & aliud ignorantem esse. ebrius quidem aut iratus non uidetur per ignorantiam facere sed p. aliquod ex dictis. s. per ebrietatem uel per iram non sciens. sed ignorans: ignorat. n. omnis flagitiosus que facere. a. quibus ue abstinere oporteat. hec ille est. insuper dāna bilis error q^d ad ef. nā dānationē dductiu⁹ ē. cū sit ad mōtale pcc³ & dirretiuus.

3^a. conclusio nullum. a. est licitum. sit. a. nomen comune omni mutuo prelati montis. istam conclusionem multipliciter probo. Primo sic. si non sit uera detur eius contradictorium. s. q^d a. sit licitum. & arguo sic. a. est per se peccatum ergo non est licitum. consequentia nota. q^d nullum per se peccatum est licitum. & a^{ns} patet ex. 4°. corrolario primia⁹ articuli. 2°. arguo sic. a. est licitum g^o est licitum q^d ac bonum finem factum consequentia nota saltem ad hominem. quia tali ratione dicunt aduersarii. a. esse licitum. quia. s. ad subuentionē pauperum est ordinatum. aut quia. per. a. exigitur aliquid ultra sortem ut ex eius summa detur congrua merces operariis ipsius montis sed consequens est impossibile nam sequitur. a. est licitum quia ad bonū finem factum. g^o si aliquod opus fiat bono fine illud est licitum quia est una conditionalis falsa ac per hoc & impossibilis g^o & antecedens est impossibile. s. q^d a. sit licitum q^d autem prefata cōditionalis sit falsa p³ ex p³ ar hoc argūetū satis pbat ad hoīes l³ nō ad rē q^d i rei ueritate p³ a. ipius n³ ē l³ ccedat ab aduersariis ut infra patebit. 3^a. a. ē mutuu⁹ usurū g^o nō ē licitū. q^d nō. q^d n. usurū mutū ē licitū sic nec aliq^{ue} usura licita ē ut p³ ex p³ allegata clemē. ex graui. eo. ti. a^{ns} uero p³ ex p³ cedēti q^d ne cōsiliū p³ argui de quol³ alio cōsiliū mut⁹. 4°. n. m. m. nō gratuitū ē licitū de. a. ē m. m. gratuitū g^o n. a. ē licitū. q^d nō ex logica mior uero p³ ex capitulis ipius montis in qbus dicit q^d nō debēt ipsi opariū mutuare nisi ad l³ singulū denariū p. singula

lia pecunie mutuate. & sepius non morica efficacia p singuli ymo & necio fudaeo.
 A. mutui id predicat defensores ipsius. A. subiugates q nisi exigat a mutuatariis singu
 lus dearius & c. mutuū ipm durat non pot it. a. uo pbat auctoitate simul & rōe
 Bar. Bri. 3. q. 4. i. c. prio. ubi dic & bn q dētus qdā ex nā sua sēgratuiti ut mutuū
 & accōdatū. certū ē de mut^o q rgrit ut sit gratuitū aliogn ē usurariū. s. posito
 q sit oīst at ex loga. q oīs aditōalis uera ē una 9ª bōa. uñ ista aditōalis pfati do
 ctoris si aliqd mutuū. & ē nō ēgratuitū ipz ē usurariū. equalit huic 9ª aliqd ē mu
 tuū qd nō ēgratuitū. g^o ipm ē usurariū. & ipe Bar. reputat ipam aditōalē ēē ue
 rā g^o reputat ipaz 9^{am} cui equalit ēē bonā q tū nō ē bōa nisi qa ista uniuersalis
 ē uera oē mutuū nō gratuitum ē usurarium. si quod tale est go ipe rputat ipam
 uniuersalē ēē uerā. q nō solū ipe. s. ēt. Bern. glo. i appatu eiusdē tituli ymo & oēs
 cāoiste ac theol. idē iudicat. s. oē mum nō gratm ēē usurm ac p hoc nūm nū
 gratm ēē licm q ē aīs nre 9c. .s. pono q sūma deariogz q exigunt ulf. sor. p. a
 mutm excedat notabili cgruū salm opariogz ipius mōtis. pū i uno florēo q nō
 possit restitui. pū qa nō repiūt hū qbō restituēdus ē sic satis pot ē & qro qd fa
 cien ē de ipo florēo. Aut. n. pt licite addi ipi mōti. aut nō priuz nō pt dici ab ipis
 aduersariis. tū qa i capitulis pfati mōtis expsse dicūt oppm ut p ex. 3°. ar. p rī
 cipali. tū ēt qa scd m ipos si addat aliqd accedet sor. pecunie mut^e p ipm mum &
 9nt ipz erit usurm iuxta diffōnē lucri usurarii assignatā ab Hosti. Hiero. Amb.
 & Aug. si g^o ipe florēus addat ipi mōti. mum. a. erit illicm: si dicat. z. cū oē lice ac
 qsitū i piā cāz qlē ipi putāt cāz mōtis licē dari possit seqt i Baro. q ipe florēus nō sit
 licē acqsitus. & cū nō sit acqsit^o n^o p. a. mum uel silia seqt q. a. nō ē licm & 9nt q nō
 A. ē illicm q ē 9^a nra Cōfirmat qa mutua qbō acqsitus ē ille florēus aut fuerit
 licita aut nō si dicat p^m seqt ut prius q ipe florēus possit licite addi ipi mōti. ad
 dat g^o & seqt q mutua qbō fuit acqsi^o fuerit usura. qa p ipa aliqd. accessit sor.
 qa p ipaz. additōē sē usuraria scā. aut g^o aī erāt usuraria aut nō. nō pt dici q nō qa
 p tractū licitū nō pt fieri alius illicitus. g^o si illa additio ē licita p ipa nō sē scā il
 licita pfata mutua. g^o ēt ate pfatā additionē erāt usuraria ac illicita: Si pfata mu
 tua nō fuerit licita hēo itētū. uñ siue dicas i casu isto q pfata mutua fuerit licita
 siue nō seqt q ipa nō fuerit licita s. illicita fuerit ac p hoc usuraria q est p pōm
 Cōfirmat. z^o. qa aut cā montis ē. s. illius masse pecūiaz matuādagz. A. mutuo
 est licita aut nō. si ē licita cū ordiet ad ipm mutuū tāq ad finē suū seqt q. A. ē
 licitū ymo & piū & seqnt q florēus ille sit licite acqsitus cū nō sit acqsitus nisi
 p. A. mutuū pt g^o licite addi mōti. g^o p ipam additionē nō sit illicm. A. mum qa
 ut dēuz ē p nūm actū licm nō sit alius illicitus & tū scā additōē ipm. mutuū ē illicm
 ut sup ē pbatū. g^o aī ipam & seqnt oīz dici q ate ipam additionē pfata mutua
 fuerit licita & nō licita. Si dicas i fuisse licita uel cāz mōtis fuisse licitā si uēo di
 cis q cā mōtis nō ē licita uel hoc erit rōe dānatōis q dānat pecūia ipius mōtis.
 aut rōe aductōis opaz ipoz opariogz aut rōe depositi ipaz pecūiaz aut rōe pi
 gnoratōis. aut rōe ipul mutui. nec p^m. nec. z^m. nec. 3^m. nec. 4^m. dici pt 9 q^o illogz

q̄ttuor dē dū sit ex suo gñe bonū aut iustū. g^o diceñ ē. 5°. & cñt diceñ ē q̄ ipm
mum ē illicm q̄ ē p̄pom: 6°. mum q̄ q̄s mutuāt ad. 30. p. 100. q̄ sit. B. ē ulum
poito ē t̄ q̄ totū ipius lucr̄ dē ī pias cās. g^o & a. ē ulum ac p̄ hoc illicitū. añs p̄
p̄ illd̄ capitulū sup̄ eo. d̄ usuris pluries al legm. p̄bo 9° q̄ a. & . B. nō differunt
nisi scd̄ m̄ magis & mius q̄ differētia nō uariat spēm. scd̄ m̄ p̄m ī plerisq̄ locis
ut sup̄ allegm̄ ē. g^o si. B. ē usurm ut p̄batū ē. & ipm. a. ē usurm ac illicitū: 7°. a.
mutm̄ nō ē licitū alicui priuate p̄sōe g^o nec publice p̄sōe aut coītati licitū ē 9°.
nō q̄a nō ē rō q̄re magis liceat publice q̄ p̄uate p̄sōe. p̄bo añs q̄a si foret licm̄ ali
cui priuate p̄sōe cū nō sit maior rō de una q̄ de alia ēet cuilz p̄sōe priuate licm̄:
& cñt q̄lz talis p̄sōa hñs duo mislia florēox iuxta capia p̄fati mōtis possz̄ licite
illa mutuare ad. 5. p. 100. sigulo āno hñs legibz ut nihil illius lucri adderet ip̄s.
2000. florēis sed tota eius sūma daret p̄ d̄igna mēcede filiox ip̄ius mutuātis
ita q̄ ex ip̄is. 100. florēis quos sigulo āno lucraret ex ip̄o mu^o p̄uidēt sibi & fāi
lie sue iuxta d̄decētiā status. & si qd̄ tali p̄uifioi sup̄cet d̄et ī pias cās. sic. n. mu
tuātes. a mu^o dicūt q̄. a. ē licm̄ tū q̄a p̄ ip̄z nihil accedit sorti. tū q̄a id qd̄ ulf̄ sor.
exigif̄ p̄ sola d̄grua mēcede opariōx exigif̄ ita possz̄ q̄lz priuata p̄sōa d̄ tali suo
mu^o dicē. s̄ h̄ ē falsū. f. q̄ cuilz p̄uate p̄sōe liceat sic mutuar̄. g^o falsū ē. q̄. a. m̄ um̄.
sit li^o. q̄at falsū sit cuilz p̄uate p̄sōe sic licē mutuar̄ p̄z. nā si q̄s dicat & p̄dicet h̄ ē
unicuiq̄ licm̄. q̄s p̄curabit emē uel collez̄ agros cū itroitus huius mutui sit lōge
maiores & securiores atz̄ q̄etiōes q̄ itroitus possessionū rusticaliū. q̄s isup̄mer
cari uolet. 9. lūx huius mutui mul^o securius & q̄eti^o maiusq̄ luc^o mēcane 9. ē. s̄ d̄ d̄
fēsōes huius mul^o liceat p̄f^o mō mutē ad. 10. p. 100. cēte n̄ uel pauci. & sic ut dic̄ ho
sti agricul^o a & mēca^o p̄ibit ac rex̄ uictuam penuria mōdū oppriet q̄ ē ualde
iūuēis. 8. p̄f^o mum ē oī bōe legi d̄ iū g^o ē illicm̄ siue n̄ ē licm̄ 9. nō p̄bo añs q̄a
ip̄us ē usurm ut sup̄ p̄batū ē & oīs usura ē oī bōe legi d̄ ia ut p̄z ex. 2. ar. huius
ctatus. g^o & c. 9° & ē cōfirmatio. 8i. p. a. mum uēdit eadē f̄s b̄is sic īf̄ poītōe al^o i^o
cōf̄ctatū uel uēdit id qd̄ n̄ ē g^o ip̄z ē iustū aut illim̄. 9. nō p̄bo añs q̄a ip̄z. a. ē usu
ra. & p̄ uis mutuas. a. mu^o ē usurarius. & oīs usurario b̄is uēdit p̄f^o mōle adē rē uel
uēdit qd̄ n̄ ē ut sup̄ arti. 2. d̄claratū ē g^o oē. a. ē usurm & illicm̄ q̄ ē 9° n̄ra.

4. a. 9°. p̄cipalis. Nulla noua reuellatio acceptāda ē a fidelibz q̄i dīna & uera
nisi eis cōstet ip̄az fuisse euidēti signo approbatā. p̄bat p̄ q̄a d̄us nō cōsueuit aliq̄
nouā reuellationē facē. qn̄ illā p̄ euidēs signū p̄bauerit ei cui de nouo reuella
uit. nā Gabriel āgelus m̄ri dñi reuellauit d̄ceptū & p̄tū ip̄ius dñi n̄ri & huiusmōi
reuellationē signo euidēti ip̄i m̄ri dñi ap̄ p̄bauerit cū dixit. & ecce Elisabz̄ cogna
ta tua. & ip̄a d̄cepit filiū ī senectute sua qd̄ utiq̄ signū fuit euidēs ip̄i matri dñi
q̄ sic dū nouerat ip̄a cognatā suā. a. iūuētute usq̄ ī senū opprobriū steleritatif̄
passā fuisse & postea oculata fide uidit ip̄a grauidā & pepisse. Idē isup̄ angelus
reuellata d̄ceptione natiuitate & uite gerēde serie Ioh̄is bap. zacharie p̄ri eius
ip̄i zacharie dicēti uñ hoc scia q̄i diceret. q̄ euidēti signo hoc cognosca uerz̄ ēē
q̄ mihi reuelasti q̄ nā signo cognosca hāc reuellationē ēē dīnā. R̄ndit. Ego sū

Gabriel angelus q̄ astro añ deū & missus sū ad te h̄ tibi euāgelizaf. ecce eris tacēs
& nō pos is loq̄ usq̄ i diē q̄ hec fiāt. q̄ oīa ip̄e zacharias postea exptus ē ēē uera.
Iē dñs n̄r req̄situs. a. iudeis d̄ signo a pbāte doctrinā quā ip̄e dñs d̄ nouo reuel/
labat ip̄is iudeis l̄ multa signa ip̄az doctrinā sufficiēt ap pbātia iā ip̄is iudeis oñ
derat iō rephēdit eos dicēs. gnatio p̄ua & aduſa signū q̄rit q̄i dicat nō ei suffi/
ciūt tot signa q̄t a me uidit. tñ euidentissimū signū adhuc eis d̄dit ad ip̄az reuella/
tionē ap pbādā dicēs. & nō dabit ei signū nisi signū Ione p̄ph̄e. sic. n. Iōas stetit
i uētre Ceti tribō diebō & tribō & c. plurima & alia filia repiunt in testō uel i &
i crōicis sc̄r oꝝ. p̄ q̄ euidentissie p̄z q̄ dñs & dñs n̄r nō uult aliq̄ nouā reuella/
tionē a suis fidelibō p̄ certa & dina acceptari nisi illis euidentissio signo sit ap pbata ḡ
nec acceptāda ē. 2ª pbat eadē 9^a q̄a alias nō posset malignoꝝ spūz fraudes
& deceptiōes hūo ḡni admōz piculose ab ip̄is fidelibō euitari. Ip̄i nāq̄ maligni
spūs i lucis āgelos se t̄nformātes falsa p̄ ueris ac saluti hūe d̄ria reuellare solēt
uñ si huiōi reuella/iōes passi & idistincte ac sic aliq̄ euidentī signo qd̄. a. solo deo
fieri possit ab ip̄is fidlibō acceptarēt ip̄i maligni spūs hūe nat̄e crudelissī inīci
atq̄ aduersarii ip̄os fideles falsis reuella/iōibō facillie decipēt & sic deceptos ad
et̄na supplicia secū traherēt. ad qd̄ piculū euitādū apostolus nos admōet dicēs
Nolite oī spūi credē. s̄z pbate an spūs ex deo sit: 3^a. Idē pbat q̄a alias nō pos/
set malignoꝝ & seductoꝝ hoīuz neq̄ssie fraudes euitari. Nā seductor i. pessius
Maumeth. sic falsis reuella/iōibō suā spurcissiaz legē & sectā fūdaui cū. n. aliq̄
sue secte dictū l̄ falsū populo suo suadere uolebat dicebat illd̄ sibi a deo fuisse
reuella/iū p̄ angelū Gabri. ut p̄z i alchorāo suo. uñ seq̄ces ip̄ius huiōi falsas reuel/
latiōes p̄ ueris & dinis sic alicuius euidentis signi ap pbatiōe acceptādo p̄nicio/
fissie ac dānabilis ab ip̄o decepti sūt. Sic antixpus sectā suā i breui ruiturā fūda/
bit. uñ ualde piculosū ē talibō nouis reuella/iōibō absq̄ euidenti signo c̄edere
dico euidentī illis q̄bō p̄dicant. uñ timēdū ē ne illi q̄ huiōi nouas reuella/iōes sic.
euidentī signo p̄dicāt sint discipuli Maumethi aut p̄cursores atixpi. aut certe id
faciāt ut aliq̄ t̄pale bonū puta honores aut diuitias talibō reuella/iōibō uēari
intēdāt & q̄nq̄ i multoꝝ nō mediocrē iacturā & p̄p̄ea n̄o mō credē talis p̄di/
cātibō nouas reuella/iōes & p̄cipue i hiis q̄ ad aiāz salutē & dānationē p̄tinent
q̄lis est mā huius mutui. puta si qs p̄dicaret sibi xpm reuellasse. a. mutuū esse lici/
tū nullo mō ei credēdū ē q̄a hoc ē exp̄sse piculosū & dīne legi d̄ iū. uñ ēt si āgelus
de celo reuelleret nō foret illi credēdū. dicit. n. apostolus ad Gal. p̄^a si qs aliqd̄ uo/
bis euāgelizauerit q̄ a nobis accepistis ēt si āgelus de celo anathema sit. & capi/
tulo. cū ex iniūcto de hereticis dicit. Inno ētius q̄ si qs diceret se iuisibilis a deo
ēē missū ad p̄dicandū possz ei rōnabilis r̄nderi q̄ cū iterior illa missio sit ocul/
ta nō sufficit cuiq̄ nude asserere q̄ ip̄e sit missus a deo cū hoc q̄l̄ hereticus asse/
ueret. sed oꝝ q̄ astruat iuisibilē missionē p̄ opationē miraculi uel scripture testi/
moniū speciale. uñ cū dñs uellet mittere Moysē i egiptū ad filios Israel ut cre/
derēt ei q̄ mitteret ab ip̄o dedit ei signū ut uerteret uirgā i colubrem. & uirgā

iteq; reformaret. Iohes quoq; Baptista spetiale sue missiōis testimoniū ptulit
de scriptura dicens. Ego uox clamantis in deserto hec ibi. Ego uero pp uerbū
apostoli supra allegatū puto q; reuellāti aliqd diuine legi cōtrariū etiā cū pba/
tiōe alicuius euidentis signi nō sit credendū. & cōsequē multo minus p̄dicanti
aliq; tale fuisse illi diuinitus reuellatū deus. n. nō pōt cōtraria reuellare ideo cū
ip̄e diuinā legē reuellauerit sine dubio non potest aliq; ip̄i diuine legi contra/
rium reuellare. aliter falsū reuellare posset: qā duorū cōtradictōriorū uel ē cō/
trariorū si unū est uerū reliquū est de necessitate falsū q̄re nō mō tali reuellatiōi
s. dīne legiōis credē ē. quorū signis & q̄tūq; euidentib; appbata fuisse.

5^a. 9°. Omnis bulla apostolica p̄fatū mutuū approbās nō includens hanc
uel cōsimilē clausulā nisi sacris canonib; sit cōtrariū. nec illā excludens p̄ reue/
rentia sedis apostolice tali clausula glōfada est. & oīs bulla p̄fatā clausulā exclu/
dens p̄ suspecta de falsitate ymo p̄ falsa alleganda est ac p̄ hoc dicendū est ip̄/
sam nō emanasse de mente dñi Pape. sed aliunde falsificatā esse. p̄bat ista con/
clusio qā oīs talis bulla uel excludit huiusmodi. clausulā puta qā dicat p̄fatum
mutuū nō esse sacris cāonib; cōtrariū uel illā includit uel nec includit nec exclu/
dit. Si dicat primū. s. q̄ dictā clausulā p̄fato mō excludat constat q; ipsa est fal/
sa qā asserit falsū. s. p̄fatum mutuū nō esse sacris canonibus cōtrariū. quod utiq;
falsum esse declaro. nam quero qd p̄ ly sacris canonibus intelligatur. canon. n.
grāce latine dicit̄ regula unde p̄ ly sacris canonibus intelligunt̄ sacre regule
uel sacre leges aut sacra p̄cepta aut g^a huiusmōi sacra p̄cepta sunt p̄cepta iuris
naturalis q̄ merito sacra dici p̄nt cū. a. sacratissimo deo & creatore nō cōdib;
nōis inserta sūt. aut p̄cepta iuris ciuilib; q̄ etiā quodā mō sacra dici p̄nt qā a sacris
principibus & ip̄atoribus emanauere: aut p̄cepta iuris canonici q̄ ab eorū p̄fe/
soribus merito canones appellant̄. qā sacris p̄tificibus cōdita atq; fācīta sūt: aut
tādē p̄ ly canones intelligunt̄ p̄cepta iuris diuini q̄ ppriissie a Theologis. sacri
canones appellant̄ qā ab ip̄o sacratissimo deo hoīb; imēdiate data sūt i scriptis ut
de chalogus Moyse aut ore dīno p̄dicata ut euāgelica p̄cepta q̄. a. dñō & deo no/
stro iesu xpo imēdiate & oretenus nobis hoīb; p̄dicata sūt: Cōstat at̄ ex. 2°. arti.
q̄. a. mutuū ē sūt oībus p̄fatis canonib; sacris cōtrariū qā oī bona lege p̄hita est
usura generaliter. & consequenter. a. mutuum quod sine dubio usura est ut lo/
co allegato clarissie p̄batū est oīs g^a bulla apostolica excludens p̄fatā clausulā
asserēdo. a. nō esse sacris cāonib; cōtrariū falsā ē ac p̄ hoc de falsitate suspecta ymo
falsa iudicāda. Cōfirmat̄ qā oīs talis bulla si q̄ sit ē iuri cōi dissōna ymo cōi. g^a
scd̄ 3^a ip̄az nō ē iudicādū d̄ aliq; cōi p̄cipue d̄ aliq; p̄tēte ad aīaz salutē s; statū
abiciēda ē tāq; uana & irita. aīaz notū ē qā ip̄a appbat id qd̄ ē oī bōo iuri cōi iū ac.
p̄ hoc ip̄a ē oī bōo iuri cōi ut p̄z ex dcis. p̄bo. 9^{am}. nā de fide i strūetorū c. pasto/
ralis dīc Inno. 6us. si q̄ decretalis sit iuri cōi dissōa scd̄ 3^a ip̄a iudex n̄ iudicet ubi
dīc glo. nō q̄ si aliq; rescriptū sit cōi iuri statū ē abiciēdū. 25. q. 2. c. f̄scripta n̄. n. rōe
rescripti recedendū est a iure cōi supra de rescriptis c. cām q̄. & supra de etate

& q̄li or eā te ymo auferēdū ē de māibz tenētis & dādū ē prīcipi. C. de pagāis
 & sacrificiis eoz. l. sacer. h. glo. & 8. dīf. c. q̄. iure dīc Aug. q̄q. n. uel mōibz r̄cep
 ta s̄ uel scripturis cōphēsa si nāli iuri fuerit aduersa uana & irrita h̄nda s̄. cōstat
 āt ex dcīs q. a. m. utpote usurm ē iuri nāli aduersū. & cū ē oīs bulla ap p̄bās
 ip̄z & p̄fatā excludēs clausulā ē cōsiliū iuri nāli cōia. g. p. uana irrita ac falsa h̄n
 da ē: Si dicat. z. m. q. talis bulla formalit̄ uel saltē uirtualit̄ icludat talē clausulā
 q̄lit̄ illā icludit bulla mōtis Mātue cōstat q. talis bulla ē sc̄t̄ iſſia & nō q̄tū ad hoc
 idiget glo. s̄ talis nō ap p̄bat. a. m. nec aliq. ei s̄ile. solū. n. ap p̄bat capiā talis mō
 tis q̄ nō s̄ sacris cāonibz cōia q̄le nō ē capm̄ ip̄ius mutui ad. s. p. ioo. ut patuit sup̄
 qd̄ si dicat. z. m. f. q. bulla talis nec icludat nec excludat p̄fatā clausulā. pbo q. ta
 li clausula glosāda ē ac r̄strigēda: nā oīs bulla aposto. carēs aliq. clausula ei necia
 ad hoc ut sit iusta & de iure c̄cessa d̄z huiusmōi clausula glo. ac r̄strigi. s̄ oīs apo
 sto. bulla approbās. a. m. nō icludēs aut excludēs talē clausulā idiget uel ca
 ret clausula ei necia ad hoc ut sit iusta & d̄ iure c̄cessa. g. oīs talis bulla ē dcā clau
 sula r̄strigēda. mior declaraf. nā Alex. f. tius i c. ex pte d̄ rescriptis dicit i huiōi
 lris itelligēda ē hec cōditio ēt si nō appōat si p̄ces ueritate initāt. Cōstat āt q. ta
 lis clausula uel cōditio requir̄ ad hoc ut rescriptū dñi Pape sit iustū & d̄ iur̄ c̄cessū
 cū ip̄m fūdef i supplicatōe uel i ip̄is p̄cibz eius q̄ illd̄ ipetrat. uñ. nisi iusta sit &
 uera supplica^o ip̄ius ipetrātis nō p̄t ip̄m rescriptū ēē d̄ iure c̄cessū. tali g. clausu
 la glosāda fuit bulla d̄ q̄ loq̄t ip̄e Alex. i p̄fato c. q̄ nō cōtinebat p̄fatā cōditionē u^z
 si p̄ces ueritati initāt. q̄a talis bulla s̄ie huiōi clausula d̄ iure uel iuste c̄cessa ēē nō
 pofat. g. assili oīs alia aposto. bulla nō icludēs nec excludēs clausulā s̄ie q̄ nō p̄t
 ēē iuste & d̄ iure c̄cessa d̄z cū tali clausula glo. ac r̄strigi nec alias itelligēda. uñ
 glo. sup̄ uerbo cōditio i rescriptis iqt s̄ep itelligit̄ huiōi cōditio: si p̄ces ueritati ini
 tāf ut h̄ i sacraētis & i aliis huiōi pactōibz s̄baudiūf gūles cōditiones ut p̄li si dūf
 uoluerit ut i c. b̄t ul. 27. q. 2. si r̄s i eo. statu p̄māserit & cōsilia. 6. q. i. i pochia. & 22.
 q. 2. ne q̄s arbitref & alie aditōes q̄ ip̄o iure i s̄. ff. de solu. cōstus. h. glo. p̄ q̄ p̄z ex
 p̄sse q. oīs cōditio uel clausula q̄ d̄ iure iest. l̄z nō d̄ facto ip̄i bulle aposto. i. sine q̄
 ip̄a bulla nō foret d̄ iure c̄cessa s̄baudiēda ē i a. & cū ē oīs talis bulla huiōi clau
 sula glosāda ē: Cōfirmat̄ q̄a nō mō p̄sumēdū ē Papā uelle aliqd̄ iuste agē aut
 cōcedē. Nā si unusq̄q. p̄sumēdus ē bōus cōrio nō appēte d̄ p̄sūptio. c. Cū dile
 ctus multo magis id d̄ Papa q̄ ē dei uicarius i f̄ris p̄sūēdū ē. ac p̄ hoc p̄sūēdū q̄
 ip̄e i oī ip̄ius bulla s̄baudiri uellit oēz clausulā uel cōditionē s̄ie q̄ bulla ip̄a foret
 iuste c̄cessa. oīs g. aposto. bulla nō icludēs nec excludēs clausulā aliq. s̄ie q̄ nō
 p̄t d̄ iure fuisse c̄cessa cū tali clausula glosari at̄z r̄strigi d̄z p̄bat minor. f. q. oīs
 aposto. bulla ap p̄bās a. mutm̄ q̄ nō icludit aut excludit talē clausulā. f. nisi sacris
 cāonibz & c. ē carēs clausula uel cōditio s̄ie q̄ nō p̄t d̄ iur̄ fuisse c̄cessa q̄a oīs talis
 bulla ap p̄bat id qd̄ dīne & nāli legi ē cōiū. i. a. mutuū qd̄ ē nō solū dīna s̄z oī bōa
 lege d̄testādū ut p̄z ex dcīs i. 2. ar hoc āt iustissimū ē. f. Papā ap p̄bare qd̄ ē dīne
 aut nāli legi cōiū ē cū hoc sit ip̄az dīnā aut nāle les ē reuocare aut i frige q̄oī du

ro hōi nephas ē. ymo plurimi theot dicūt deū nō posse r̄uocār legē d̄chalogi q̄
nūc nō d̄sputo: aut d̄c ip̄az dīnā uel nālē legē d̄sp̄sare q̄ ēt iustissimū ac p̄ hoc
& ip̄i Pape it̄ dictū. Par. n. i. parē n̄m h̄z ip̄iū. & multo magis nec mīor i maiorē
uel īferior īsuperiorē. q̄s at̄ dubitat Papā ēē lōge & s̄ie op̄atiōe aliq̄ deo īfer: orē?
Nēo utiq̄ s̄ae mētis. Iō Papa nullā p̄fatē n̄m q̄ ip̄iū h̄f i legē dīnā uel nālē ut ex
p̄sse h̄ēf. z. s. q. i. Sūt q̄dā. & d̄ usuris. ca. sup̄ eo. & 8. d̄f. q̄. iure: Ad. h. arḡuentū
l̄s ualidissimū forte r̄nderēt aduersarii negādo mīorē. s. q̄ oīs bulla ap̄ p̄bās. a.
mut̄m ap̄ p̄bet id q̄d ē dīne legi d̄c r̄iū. q̄a lex dīna p̄hibēs usurā p̄i illd̄ dictū sal
uatoris. Mut̄m date nihil īde sp̄antes d̄z sic glosari: nihil. s. q̄d nō s̄it p̄ mercede
mutuātū īde sp̄ates. q̄ st̄ate glo.. A. mut̄m nō tali legi dīne d̄c iū. q̄a q̄cqd ex ip̄o
sp̄at̄ p̄ ip̄oz mutuātū mercede sp̄at̄ atq̄ exigīf. s̄z ista r̄nsio st̄at nō p̄t. tū q̄a
ip̄a lex dīna n̄ mō glosāda ē uel saltē nō p̄fato mō. ut sup̄ 9° ne. za. huius articu
li clariss̄ie p̄batū ē. tū q̄a casu q̄ oporteat ip̄am legē dīnā aut apostolicā bullā
glosari. tūc nō lex dīna sed apostolica bulla glosāda ē q̄ ē ualde notabile. & sic
p̄bat̄: nā aliqd̄ ē dictū aliqd̄ exp̄ōer̄ uel īterp̄tari. aliqd̄ ipsū glosare: P̄m ē declara
re qd̄ p̄ f̄m̄os ip̄ius p̄prie significat̄: z. m. at̄. i. glosar̄ aliqd̄ dictū ē illd̄ ulf̄ p̄p̄riā
suoz uerboz uel f̄ inoz significatiōē āpliare aut citra restrigere: Exēplū pri
mi ut si dicat̄ illd̄ dictū saluatōis ad Cananeā nō sū missus nisi ad oues q̄ p̄ier̄t
domus israel. nō d̄z ītelligi p̄prie de solo populo q̄ carnalīf̄ descēdit ex ip̄o Is
rael: sed de oī populo fideli ac unū solū & ueḡ deū colēte. q̄lis fuit ip̄e Israel &
ex eo carnalīf̄ descēdētes. Cōstat q̄ sic dicēdo extēdit̄ illd̄ uocabulū dōus Israel
ulf̄ ipsius p̄p̄riā significatiōē: Exēplū scd̄i ut si dicat̄ q̄ illd̄ dictū saluatoris. p̄
dicat̄ euāgelīū oī creature. debeat de sola rōali & corporali creat̄a ītelligi. sic
ēt restrigīf̄ illud nōēz creatura citra eius p̄p̄riā significatiōē. un̄ q̄n̄cūq̄ aliq̄
dictū sacre scrip̄e. uel alicuius auctētici uiri nō p̄t de uirtute & p̄p̄rietate sui ser
mōis uerificari. solēt mḡf̄i dīcē tale dictū glosādū ē q̄i dicāt āpliādū uel restri
gēdū ē ulf̄ uel citra uerboz ip̄ius p̄p̄rietatē Idē ē g^o aliqd̄ dictū glosare q̄ oī
dere ipsū nō posse i sua p̄p̄rietate uerificari: s̄z certū ē q̄ maior deferf̄ honor
alicui auctori cū dīcīf̄ eius dictū ēē ueḡ i sua p̄p̄rietate q̄ ubi dicat̄ eius dictū i
sua p̄p̄rietate uerificari nō posse: & cōf̄ maior honor deferf̄ ipsi auctori cū dī
ctū ipsius s̄ie aliq̄ glo. acceptat̄ q̄ ubi nō s̄ie glo. recipīf̄: q̄s at̄ dubitat īcōpabili
maiorē hōrē defferē ēē deo q̄ ipsius uicario: certe nemo nisi īscipiēs q̄ dixit i
cōde suo nō ē deus. ubi g^o oz uel dīna uerba uel apost. bullā glosare. nō lex dīna
s̄z apost. bulla glosāda ē & ip̄a lex dīna i sua p̄p̄rietate acceptāda atz ītelligēda
ē: un̄ ualde rep̄hēsibiles s̄f̄ hy q̄ p̄ aliq̄ apost. bulla. ut. s̄. illā ad l̄rām & i sua pro
p̄rietate seq̄n̄f̄ legē dīnā glosat̄. & extra ipsius p̄p̄rietatē s̄ie alia necessitate ac
cipiūt. tū q̄a ipsi p̄p̄ter agūt aut maiorē deffer̄t honorē dei uicario q̄ ipsi deo
cū deberēt e g^o facere. tū q̄a sic faciēdo īnuūt legē dīnā hūae legi cedere debet̄
tū q̄a sic īnuūt Papā ad libitū posse d̄c oēm dīnā legē statuere ac decernere &
p̄ suo decreto totā dīnā legē ad libitū glosare posse. vmo cōf̄idere & annullare.

q̄ q̄nte absurditatis & q̄li sit dignū rephēsiōe buibo explicari nō possz: 2^a. seq̄t
q̄ p̄fatū mutū nō p̄t aliq̄ glo rōabilif iustificari. si q̄. n. glo iustificari possz ma
xīe uideret q̄ glo i^a q̄ dīna lex ut dēcreto apost^o locū det̄ glosari solet. q̄ oīo irra
tiōabilif & iūuētiūtia ē iō p̄stātisio tenēdū ē n̄ mō ēē iūstū ac ulū^m ip̄z. a. sz oī
bōe legi dī iū: 3^a seq̄t q̄ n^a lex dīna gloi d; q̄n p̄t facilif i sua p̄prietate saluari.
qa tū hōrē debēus auctori dīne legis q̄ ē deus dēfferre q̄tū possūus sīe magna
difficultate. qd̄ utiq̄ nō fit nisi ip̄az dīnā legē r̄cipiāus sīe glo aliq̄ & i sua p̄prie
tate illā obseruāus. si tū sīe magna difficultate illā sic obseruare possumus.

His. g^a q̄nq̄ clusiōibz dēclaratis & p̄ solutiōe p̄posite & p̄ricipalis q̄onis &
argūetoz ad p̄tē ip̄ius affirmatiuā iactis sūdāentis ad ip̄a arg^a r̄nderi p̄t atz dē
clarari q̄ eoz pluriā ac p̄cipua nō mīus mutū ad. 30. p. 100. qd̄ sit. B. iustificāt
a. p̄uitate usuraria q̄ ip̄m. a. Pm. g^a argūentū sic deduco ad iustificatiōē. 3. B. Oīs
hūa opa^a cuius finis ē bōus & iustus ē bōa ac iusta. B. ē talis hūa opa^a. g^a. B. ē iu
stū ac licū. g^a. bōa & maior cēdit ab aliq̄bz dēfēsoeibz. a. mutui. ymo si dī ligēf
attendat ab oībz oēs. n. dēfēsores. a. dicūt ip̄m. a. ēē licū uel qa fit ut fialif s̄bue
niaf paupibz uel qa mutuātes. a. mu^a exigūt aliq̄d lucz ex eo ut ex ip̄o lucro fia
lif dē c̄grua merces ip̄is mutuātibz qd̄ utiq̄ licū putāt & cūf oēs dēfēsores. a.
mutui reputāt illd̄ ēē licū qa ut q̄ illoz finitū pius licitus ē & iustus oēs g^a cē
dūt istā. oīs hūa opa^a cuius finis licitus ē licita q̄ ē maior p̄fati arg. mīor uō p̄
qa posito q̄ mutuās. B. mu^a nō mutuēt solū ut sūcupiditati satisfaciāt sz ut sibi
& fālie sue scd̄m cōdecētiā status ex lucro ip̄ius mutui satisfaciāt uel p̄uideat.
cōstat q̄ finis. B. mutui ē bōus & iustus nec mīus q̄ finis. a. R̄ūdeo g^a ad utq̄z
argm. & p. a. & p. B. negādo maiorē. qa bōitas moralis hūe opatiōis nō solū re
grit bōitatē finis sed ēt bōitatē maf̄ie mōi t̄pis & loci ut i p^a arti. dēclaratū est
ex intentiōe oīum theologoz cāonistaz & moraliū phoz: Ad auctoritates
āt Ambroxii & Aug. r̄ūde^a Mg^a i. 2^a. dīf. 40. c. 3^a. i fine. oīa iq̄es hoīs opa scd̄m
itētiōē & cām iudicāda s̄f bōa & mala exceptis hīs q̄ p̄ se mala s̄f. i. q̄ sīe p̄uari
catiōe fieri neq̄ūt. hec ille. cui cōcordat. S. Tho. d. Egidius. Iohes. Sco. & aliū theo
logi i loco allegato. Cōstat at. q̄ tā. a. q̄. B. sūt ex hū usmōi. opatōibz hūanis. q̄. i.
sūt p̄ se p̄cf a & q̄ sīe p̄uari catiōe. f. dīne legis fieri neq̄unt cū nō solū dīne sed iōi
bōe legi dīia sūt. ut sup̄ dēclaratū ē. nū hoc argm. d̄ suos auctores sic p̄t retōq̄ri
oīs hūa opa^a cui iest aliq̄ moralis malitia uel q̄ sine p̄uari catiōe dīne legis fieri
neq̄t uel q̄ ē p̄ se p̄cf m ē illicita. a. ē talis hūa opa^a g^a. & c. Ad auctoritatē uero
Ag. dico q̄ nō bene allegāt uerba ip̄ius. nō. n. dicit Ag. s̄plicit̄ & solū cuius fi
nis bonus ē ip̄m quoq̄ bonū ē sed dicit cuius effectiui finis bōus ē ip̄m q̄q̄ bo
nū ē & exēplificat dicēs. Si sanitas bōa ē & felicitas bonū. ē effectiui quoq̄ sani
tatis. & effectiui felicitatis bōa sūt. uide. 2^m. & 8. capitulū ip̄ius ē tū libri topico
rū & inuenies ēē uerz qd̄ dixius: Cōstat at q̄ nō seq̄t cuius effectiui finis ē bo
nus p̄z q̄q̄ bonū ē. g^a cuiusq̄ hūe opatiōis finis bonus ē & c. qa n̄a uel saltē nō
oīs hūa opa^a ē effectiui alicuius: 2^m argūentū cōsimilē ad iustificatiōē. B. ad

duci fit sic. Oē opus in charitate fundatū est licitū ac piū. B. est tale opus. g^o & e
 9^a nota ex logica & maior cōcedit ab aduersariis minor uero nota est ex casu
 precedentis argumenti qā tali casu posito sicut. a. fundat in proximi dilectione
 Ita & B. ideo sicut hoc argumentū nō ualet siue nō cōcludit. B. esse licitum uel
 saltem hoc non pbat cū sit manifeste falsū ita nec. 2°. principale pbat. a. esse li-
 citū. Respondeo g^o ad utrunq negando minore. s. q. B. aut. a. sit fundatū in
 charitate de. B. nanq nullū dubiū est qn sit in charitate: sed in prauitate & im-
 pietate usuraria fundatū ac radicatū. de. a. uero hoc declaratur qā magis & mi-
 nus non uariant speciē. Ideo cū. B. & a. nō differāt nisi scd³ magis & minus. Si
 B. est in iniquitate fundatū ita. & a. tū qā sicut fundamentū materialis edificii
 est illud quo stat & sine quo stare non pōt ipm materiale edificitiū. ita fundamē-
 tum spiritualis edificitiū quod est humana opatio est illd p qd fit & sine quo nō
 fit ipa humana opa^a. certū est at q mutuātes. a. mutuo ita mutuāt pp lucris spes
 q sine illa mutuare noliūt. ideo spes lucris ex mutuo est fundamentum ipsius. a.
 sicut & ipsius. B. Cōstat aut ex dictis q talis spes. principalis lucris ex mutuo est
 usura. g^o ipm. a. est sine dubio in usuraria iniquitate fundatū. unde & hoc argu-
 mentū pōt contra suos auctores retorqueri. sic. oīs humana opatio in usuraria
 prauitate fundata est illicita & usuraria. a. est talis humana opatio g^o & c. conse-
 quentia nota ex logica & maior nō est minus nota ymo est magis nota q ma-
 ior ipsius. 2° argumenti. qā tale fundamentū iniquū sufficit ad iniquitātē & iniu-
 stitiā humane opatiōis. & tū fundamentū piū si tale sit non sufficit ad pietatē
 & iustitiā ut in primo articulo declaratū est unde pfatū mutuū nō d³ dici mu-
 tuū uel mons pietatis sed mons impietatis. qā non in sincera & uera pietate. s³
 in impietate & usuraria prauitate fundatum est & radicatū: 3° argumentum
 cōsimiliter ad. B. iustificatiōē adduci potest qū ad quamlibet ipsius probatio-
 nē. ponēdo q. B. exerceat pīcipalit³ ab aliq^o collegio. siue ex pecuniis eius & de
 mādato alicuius collegii uel coītatis. nā ī tali casu pōt sic argui. si. B. nō esset lici-
 tū hoc ēet qā contractus usurarius ēet. 9^a nota scd³ m oēs & cōsequens pbat sic ēē
 falsū. B. nō est mutuū. g^o nō est usurarius cōtractus. 9^a nota. pbat aūs. qā p. B.
 nō fit de meo tuū. & mutū ē q fit de meo tuū. g^o. B. nō ē mutū. Ista 9^a ē oīno
 filis illi quā fecit ille Mg^r tra me p iustificatiōē ipsius. a. maior uō & mōr faci-
 liter pbari possunt. Ideo sicut hec nihil pbat qā eius cōclusio est manifeste
 falsa. Ita nec prima pbatio tertii argumenti principalis: Rūdeo g^o ad utq^q
 negando q cōsequens sit falsū. s. q. B. uel. a. nō sit usurariū. utq^q. n. usurariū est
 ut p³ ex dictis. ad pbatōem nego aūs. s. q. a. nō sit mutuū. ad pbatōē nego
 illā cōsequentiam in mutuo sit de meo tuū. p. a. nō fit de meo tuū g^o & c. qā ex
 puris pīcularib³ nihil seq³ ut p³ ex logica: qd si dicas q maior est diffinitiuā.
 Iō ē uniuersalis saltē equalent. Breuit³ nego q ipa maior sit diffinitiuā qā iōra-
 tio. de meo tuū nō est diffinitio mutui. sed ipsius ethiologia. nō o³ at ethiologiā
 quālib³ uniuersalit³ dici d³ suo ethiologia^o. l. apis. n. d^r. a. lede³ pedē. & tū nō oīs lapis

pedē ledit nec e^o oē ledens pedē ē lapis. qñ ymo qñ q^o ethiologia d^r n^o uel p^o n^o
 ethiologiato p^odicat^r aut affirmat^r uerificat^r cū alⁱ sit oⁱo oppo^a ethiologiato
 dic^r. n. lucus alucēdo q^a mīe luceat & p^oliū dic^r bellū q^a mīe bellū ē ut dicit Isydo
 rus i. li. ethiologiay^r q^uis g^o i aliq^o mut^o possit mutuās dicē mutuā^o facio d^r meo
 tuū. n. tñ hoc uerū ē d^r oⁱ mut^o: sⁱ i aliq^o dic^r d^r meo tuū: i aliq^o. d^r meo uerū ē i aliq^o
 de n^oo tuū: & i aliq^o d^r n^oo uerū: & cū arguit^r nullus ē d^rns peccu^e ipⁱus mōtis g^o
 n^o ē ipⁱus d^rni u^o: & cōf. i. a. mu^o n^o p^t dici aliq^o p^odictoy^r modoy^r si tñ. a. sit mu^o
 R^odeo ut fuit rñsū i p^oalleg^a n^ora disputatōe negan^o 9^{am} nā certū ē q^o nullus ē
 d^rns Venetiay^r. & tñ aliq^o ē ipⁱus ciuitatis d^rni u^o. ita i p^opo^o. l³ nullus sit d^rns pe
 cūie. p^ofati mōtis aliq^o tñ ē ipⁱus d^rni u^o: nā p^ofate pecūie sⁱ cōitatis paup^u q^a p^o
 ip^ooy^r sⁱbuētōe date cuius cōitatis r^octōes ipⁱus ciuitatis cuius sⁱ paupes ipⁱ admī
 stratōes uel gubnatōes sⁱ. uñ sic tutō uel gubnatō alicuius pupilli facer^r usurā si
 ex pecūiis ipⁱus pupilli mutuarēt ad. 30. uel. 20. uel. 10. uel. 5. uel. 4. p. 100 ita &
 cōitas ip^a uel r^octōes ip^o ciuitatis ap^o q^os depoī^a ē pecu^a paup^u dite ciuitatis usu
 rā cōittut^r ip^az mutu^o paup^uib^o q^o r^o ē ad. 5. p. 100. q^d si arguat^r. nec ipⁱ r^octōes nec
 ipⁱ paupes p^ont ip^{sā} pecūiā mōtis totalit^r aliēare aut i alios usus ab ip^o mu^o cōsue
 g^o nec ap^o ip^os r^octōes nec ap^o ip^os paupes ē d^rni u^o dictay^r pecūiay^r: ite^rz cōcesso an
 te nego 9^{am} sic & ist^a negāda ē. Pupillus nō p^t d^r iur^r aliēat^r p^ornā hereditatē. g^o
 nō ē d^rns ipⁱus. ita nec p^ofata 9^a uale^t: Dico g^o q^a ap^o paupes ciuitatis ē d^rni u^o ipⁱus
 pecūie mōtis & ap^o rectores d^opositū. & gubna^o. uel dispēsādi p^o mu^o i^f paupes
 ip^os auctōitas uel p^of as iō r^octōes q^o p^oncipalit^r mutuāt dicūt mutuā^o i p^olōa pau
 p^u faciū^r d^r n^oo tuū & sic huiōi cōf^octus nō mīus ē mu^o q^u si p^ocuratō alicuius mōa
 sⁱ i noīe ipⁱus quētus mutuarēt ad. 30. uel. 20. p. 100. 2^a p^oba^o falsitatis ipⁱus cō
 tis p^oncipalit^r 9°. cōsili^r ad iustificatōē ipⁱus: B. r^oduci p^t p^oēdo q^a aliq^us iudeus uel
 malus xpⁱāus mutuet ad. 30. p. 100. & nihil d^r lu^o appōat for. mutu^e uel mutuād^r
 pecūie sⁱ totū ipⁱus mutui luc^r i p^op^o fāilie sⁱbuētōes uel p^ouisionē. aut ē i p^oias
 cās expōat q^o p^oo^o cōstat q^a sic p. a. uum nihil accedit for. p^o q^d fors ip^a pecūie mu
 tuate augeat ita & p. B. & tñ nullus dicēt qñ. B. foret usum mu^o q^a ex c. sup^o eo
 eo. ti. p^o3 oppo^o: R^odeo g^o ad ut^rq^u neg^o q^a nihil acedat for. p. a. aut. p. B. mu^o
 ad hoc. n. q^a aliq^o accedat for. mutuate ex mu^o nō r^oq^uit^r q^a p^o ipⁱs mutui luc^r cre
 scat massa mutuate uel mutuāde pecūie. q^a tūc mu^o illius q^a mutuarēt ad. 30. p.
 100. ut totū luc^r daret i r^odēptionē captiuoy^r nō foret usum q^d ē cōf^o p^oallegatū
 capitulū. sⁱ sufficit q^a ip^e mutuās exigat uel p^oncipalit^r intēdat aut sp^oer aliq^o ul^r
 for. r^oē ipⁱus mutui. i. p^o g^ora ipⁱus mutui q^d utiq^u fit qñ q^o sita p^o lucro mutuat q^a
 alias nō mutuarēt q^oq^d faciat postea d^r luc^o ip^o siue bonū siue malū siue ex ip^o
 augeat massa pecūie mutuate uel mutuāde siue nō: uñ & hoc arg^o p^t cōf^o ipⁱus
 auctores reffeti sic. Oē mu^o q^o aliq^o accedit sorti rei mut^e r^oē ipⁱus mutui est
 usum. a. ē tale mu^o. g^o & c. 3^a i^f sup^o p^obatio falsitatis cōtis p^oncipalis 9° c^o tii arg.
 p^t & ad iustificatōē. B. adduci & cōf^o auctōes ipⁱus r^otorq^uri. p^t. n. nō mīus dici q^a
 B. nō ē usum q^a nō sit p^oncipalit^r p^o luc^o sⁱ p^o sustētatōē fāilie ipⁱus mutuātis siue

p redēptione captiuorū. un̄ sic hoc nihil pbat qā 9° ip̄ius māifeste falsa ita nec
 illd: Rūdeo igr̄ ad utq; negādo. q. a. nō fiat p̄cipalit̄ pp lucr̄. hoc. n. falsū ē
 qā sic mutuātes. a. mu^o p spe lucri. i. illog. s. p. ioo. mutuāt q. alias nolūt mutua
 re ut ex capitulis ip̄ius mōtis & p̄dicatōib; d̄fēsoz ip̄ius. & sc̄o ip̄o ostat. Ad
 p̄bationē d̄f̄ fit p̄cipalit̄ pp s̄būctiōē paupū. g^o nō fit p̄cipalit̄ pp lucr̄.
 negāda ē iā 9^a sic & ista: mutu. B. fit p̄cipalit̄ pp p̄uisionē fāilie ip̄ius mutuātis
 aut pp r̄dēptionē captiuorū. g^o nō fit p̄cipalit̄ pp lucr̄. qā aīis ē ueḡ & se q̄n̄
 falsū. qā alias. B. nō foret usura. qd̄ ē māifeste falsū. Cōcedo g^o q. sic mutuās. B.
 mu^o mutuāt p̄cipalit̄ p s̄būctiōē pprie fāilie. aut p captiui redēptiōē. & p̄
 cipalit̄ pp lucr̄ alit̄ tñ & alit̄ qā rep̄ditiōē captiui. uel s̄bstitutiōē fāilie p̄ci
 palit̄ & pp seip̄m itēdit lucr̄ aut p̄cipalit̄ & nō pp seip̄m. ita & mutuātes. a.
 mu^o p̄cipalit̄ mutuāt pp s̄būctiōē paupū & pp lucr̄ qā sic ita mutuāt p sub
 uētiōē paupū q. alias nō mutuarēt Ita sic pp lucr̄ mutuāt q. sic ip̄ius spe mutua
 re nolūt. tñ pp lucr̄ mutuāt p̄cipalit̄ & nō pp ip̄m fialit̄. p̄cipalit̄ at pp sub
 uētiōē paupū & pp seip̄m fialit̄. spāt. n. lucr̄ ut fialit̄ ex ip̄o d̄f̄ oḡru. fal. riū
 mutuātib; nō at pp aliqd̄ t̄pale itēdūt uel spāt s̄būctiōē paupū ex mu^o ip̄o. Re
 torq̄at g^o & hoc arg^m sic d̄f̄ auctōes suos: oē mutu. qd̄ fit p̄cipalit̄ pp lucr̄ ē
 usura. a. ē huiōi. g^a. a. ē usurariū. mutuū. 4^m. ar. nō p̄t sic faciliť adduci p iustifi
 catiōē. B. sicut p. a. tñ p ip̄m p̄t p̄bari q. B. nō ē usura. sic d̄f̄. a. hoc p̄bari p̄t nā bñ
 seq̄. a. & b. nō differet nisi scd̄ 3 magis & mīus. s̄. a. nō ē usum ut pbat uel p̄ba
 re nitit̄ hoc arg. g^o nec. b. un̄ & hoc arg. p̄t sic cōtra suos auctōes retorq̄ri: hoc
 4^m. arg. ē bonū. & 9° ip̄ius ē falsa. g^o aliq̄ p̄missaḡ ip̄ius falsa ē nō maior g^o mi
 nor uť. ista. a. nō ē usura. g^o sua d̄f̄ dictoria ē uera. s̄. ista a. ē usum ac p hoc illicitū
 ymo p hoc d̄clarari & efficacit̄ p̄bari p̄t q. ip̄m. 4^m. arg. nō ualet uel non pbat
 p̄po^m qā uel peccat i mā uel i fōma. sic arguēdo. ip̄ius argumēti 9° ē falsa g^o uel
 ip̄m arg. peccat i mā uel in fōma. aīis notū ē ut ex d̄cis p̄. g^o & oīs ueḡ ē: Rū
 deo g^o ad ip̄m. 4^m. arg. p unā d̄stinctiōē satis notabilē q̄ talis ē q. cōf̄ hētē se
 seruare idēnē ē ip̄m se aī dāno p̄seruare. ē at duplex dānū mutui necessariū &
 nō necessariū. Iō dupliciť p̄t mutuās se seruare idēnē. s̄ a dāno necessario & a
 nō necessario ad oē mum: dānū necessariū. s̄ ad oē mutu. uoco amissionē opax
 q̄ ad oē mutu. cū debita mutuātis cautione factū s̄t accessorie. ut amissio opax
 q̄b; mutuās pecūias mutuādas nūat ac scribit & pignora s̄lit recipit & scribit
 dānū uō nō necessariū uoco amissionē opax q̄ nō necessarie s̄t ad oē mutu. ac
 cessorie cuiusmōi foret aīssio opax q̄b; mutuās excutit uestes pignoras aut
 mittit p pecūis mutuādis ad aliq̄ locū r̄eotū. tales nāq; ope nō s̄t ad oē mutu.
 necessario accessorie qā si qs mutuet p pignore nō excusibili puta p uasse ar
 genteo. uel iocali aliq̄ aureo pecūias q̄ ap̄ ip̄m s̄t nullā talē opā p tali mu^o ēt cū
 debita eius cautella scā faciet: Ad p̄poitū g^o l̄z oīs mutuās possit licite se ser
 uare idēnē. 2°. mō. i. a dāno nō necessario nō tñ p̄t licite se seruare idēnē p^o mō
 s̄. adāno necessario ad oē mum qā tale dānū cū sit necessario seq̄ns oē mutu.

&c. dicitur propter accessorium ipsius mutui. Item sic mutuum ipsum dicitur esse gratuitum alias foret
usurarium. ita & tale donum gratuitum esse dicitur. quia accessorium sequitur naturam sui principalis. de
re. iur. l. 6. l. 1. ubi nisi tale donum gratuitum sit ita quod opere quodque amissio est tale donum nisi
gratuite sit ipsum mutuum non est gratuitum. maxime quia tales opere uidetur esse mutuum ipsum &
quoniam nisi tale donum sit gratuitum ipsum mutuum erit usurarium. Sic ergo quilibet qui uult mutuari
tenetur gratis mutuare ita tenetur gratis pecunias mutuandas numerare ac scribere &c.
Vnde sic dicitur Sco. l. 4. dist. 15. q. 2. art. 3. si non uult ipse mutuari donificari pecuniam sibi ne
cessariam consequetur quia nullus eum necessitat ad faciendum misericordiam proximo: si uult misericordiam facere ne
cessitatur ex lege divina non facere eam uiciatam quam uerba dei solo dono nuncio ad omne mutuum
intelligenda sunt. quia per recapitulationem doni non nuncio ad omne mutuum licet mutuari aliquid spa
re & exigere uel for. mutui. Vnde iuxta uerba huius doctoris potest dici mutuari a. a.
mutui. Si mutuare non uultis nemo uos cogit. si uero mutuare uultis cogimini lege divina
& naturali. ymo omni bona lege gratis mutuare ac per hoc gratis dare omnes operas ad omne mu
tuum necessarias & quoniam gratis scribere donum quod est talium operam amissio: ex predictis sequitur
quod si quis istam consuetudinem ut mutuet. 100. p. pignore indigente aliquid notabili opera ad hoc
ut seruetur illesum possit ipse mutuas licet spare. ymo in pactum ducere cum mutuat propter
illam operam uel for. ipso. 100. Ita quod si per se opere rationabiliter possit extirari. s. ipse pos
set in pactum ducere cum mutuata. ut per mercedem illam operam daret ei. s. uel 100. hoc
non foret usus pecunie uedere quod est usuram facere sed donum non necessarium ad omne mu
tuum uitare quod omni mutuari licitum est quia hoc. nihil aliud est quam talium operam locum. Ad. 5.
quod est confirmatio. 4. quod est per achille hunc a defensoribus a. mutui. Concedo quod iste in casu te
netur mihi uel for. mutui satisfacere de expensis atque operis quod in huiusmissione consuevit & quoniam
concedo quod tu licet potes a me spare ymo & exigere uel for. ipsam recapitulationem ta
lium operam & expensas & ipsam in pactum ducere. & cum arguis. ergo assili & mutuas. a
mutui potest exigere a mutuat suo singulum dearium &c. nego istam 9am & dico quod non est assili
sed a ualde dissili. quia exactio prefati casus fit ratio inter eum cum mensure iuxta quantitatem ipsius
iterum. exactio autem a. mutui fit ratio mutui cum sit ei commensurata. Item hec est usuraria &
illicita illa autem iuxta & legiptia potest ergo & hoc arg. contra suos auctores sic retorqueri.
omnis mutuas spem principaliter aliquid uel for. ratio mutui usuram committit. sed omnis mutuas a.
mutui est talis spem ergo &c. Ad. 6. concedo quod principes & rectores ciuitatis possunt licet per
coi bono taxam aliquid &c. nisi huiusmodi taxa sit de iure dinum aut naturale alias non. quia omne humanum
statutum iuri naturali uel divino contrarium eo ipso irritum est & iane dist. 8. q. iure ymo & ipsius
quia contra iustitiam & pietatem dinam. concedo ergo maiorem illam sic restrictam & nego illam sic
absolute ut uerba sonant & uniuersaliter accipiant. quia sic falsissima est & concedo maiorem
ac per hoc conclusionem per 9am. ad intellectum datum ipsi maiori: & cum dicitur quod consequenter possunt
prefati rectores licite statuere ut ipsi mutuantes exigant a mutuatariis. uel for. singu
lum dearium &c. qui per huiusmodi. tassa nego istam. quia huius tassa statutum est diuine legi con
trarium: ex predictis sequitur quod optima constitutum foret si rectores ciuitatis cupientes motum ue
re sincereque pietatis in sua ciuitate habere statuerent quod omnes ipsius ciuitatis ciues & rura
les iuxta quantitatem suorum introitus uel facultatum singulo anno per modum salarii ipsius

mōtis aliqd soluerēt. hoc inq̄ optimū foret tum q̄a mōs ip̄e sine dubio nō par-
 ue utilitatis rei publice est. tum q̄a talis constitutio nulli bone legi opponeref
 ymo uidef multū rationabilis ac p̄ hoc & naturali legi consona bonum. n. cōe
 priuato bono rationabiliter & natura dictante p̄ferendum est tū q̄a modica
 & quōdāmodo insensibilis taxa foret ista sic generaliter imposita. ac p̄ hoc ab
 oībus p̄ tanto reipublice bono libentissime p̄solueret. tū q̄a & finaliter hoc fa-
 cto oīs scrupulus ab ip̄so mōte tolleret & conseq̄nt oēs p̄dicatores & religioī
 sine honore & remorsu cōscientie ip̄m mōntē libere comendarent atq̄ predi-
 carent. uñ & mons ip̄se ex populi in ip̄m amore & deuotiōe ī dies adeo cresce-
 ret q̄ in breuī ex ip̄ius augumēto posset domus aut ager uel p̄prietas aliq̄ emi-
 ex cuius redditu possz agruū salar. opariis ip̄ius mōtis sū usura dari: q̄s nō uidat
 hec oīa uera ēē ac aīabz & corporibz maxie utilia. Sed utinā fūdatores & defē-
 fores huius mutui sū ulla passiōe aut ellectiōe hec itelligere uellēt. & tāto bōo
 nō obuiaret: q̄ at zelo uel q̄ passiōe tā grādi aīaz & corpore p̄ficuo resistatur
 dñs nouit & hoīes satis facile oīectāt: Ad. 7^m. arg. rñdet. S. Th. 2^a. 2^e. q. 72. arti-
 2^a. ad. 2^m. arg. & bñ qdē iudicio meo. dicit. n. q̄ re p̄p̄satio alicuius bñficii dupli-
 cif fieri p̄t. uno mō ex debito iustitie ad qd̄ aliqs ex certo pacto obligari p̄t. &
 hoc d̄bitū attēdit scđm q̄titate bñficii qd̄ q̄s accepit & iō iē q̄ accepit mutuū pe-
 cūie uel cuiuscūq̄ filis rei cuius usus ē eius cōsumptio nō tenet ad plus recōpēsādū
 q̄ mu^o accepit uñ q̄ iustitiā ē si ad plus reddēdū obliget: Alio mō tenet q̄s ad
 recōpēsādū bñficiū ex d̄bit^o aīcitie ī q̄ magis cōsiderat effectus ex q̄ aliqs bñficiū
 cōtulit q̄ q̄titas eius q̄ fecit & tali d̄bit^o nō cōpetit ciuilis obligat^o p̄ quā iudicē qd̄a
 nccitas ut nō spōtāea recōpēsatio fiat: hec iē ad l̄raz. iuxta quoz sūtiā distiguit
 maior huius septimi arg. cū dī q̄ oīs mutuās p̄t exigē. a. mutuāt^o qcqd̄ ip̄e mu-
 tuatarius illi d̄z. si accipiat ly d̄z p̄ deb^o p^o mō. ut. s. iportat debitū iusticie cōce-
 dit ip̄a maior & negat mīor ī hoc sēsu. q̄a ip̄e mutuatarius nō d̄z debito iusticie
 recōpēsare plus q̄ ip̄e mut^o accepit. s̄z solū illud ut dicit ip̄e Th. & ī hoc sēsu nō
 s̄t itelligēda uerba Arist. ibi allegata. q̄a ip̄e nō dicit ex debito iustitie sed hone-
 statis: si at accipiat ly d̄z. 2^a. mō. s. ut iportat debitū amicitie. sic negat maior. q̄a
 ad tale debitū nō p̄t oriri ciuilis obligatio aut necessitas aliq̄ soluēdi illud ut p̄z
 ex uerbis eiudē. S. Th. allegatis. & cōcedit mīor & ī hoc sēsu itelligēda s̄t uerba
 Arist. dicit. n. ex quodā hōestatis d̄bitō. q̄ utiq̄ hōestas ēt ad d̄bitū aīcitie se extē-
 dit. puto. n. debitū hōestatis ēē supius ad ly debitū aīcitie & ad ly d̄bitū iustitie
 & ad ly antidotū de quo loq̄t glo. ibi allegata. unde & ip̄a glo. de huiusmōi ten-
 tiōe siue debito amicitie intelligi d̄z. q̄ ita & mōcūq̄ itelligat ly d̄z uel accipiat
 arg. nō cōcludit p̄positū. q̄a utroq̄ mō altera p̄missage est falsa. Si at accipiat
 ly d̄z uno mō ī maiore & alio mō ī miore tūc. arg. ut pote ex q̄ttuor terminis
 est negandum uñ si p̄misit accipiūf uniformit arg. peccat ī mā q̄a al̄a p̄missage
 ē falsa. si difformit peccat ī forma & sic nullo mō cōcludit aut pbat p̄positum
 imo p̄t ēt retorq̄ri cō auctōes ip̄ius hoc mō: q̄q̄ exigit ab a^o id qd̄ illi d̄bet solū

ex dñ^o aicitie iuste agit q̄a pōit necessitatē & ciuile obligat. ubi n^o mō ponēda ē
 s̄ mutuās. a mu^o exigit. a. mutuata id qđ illi d̄; ip̄e mutuarius solū ex dñ^o aicitie.
 cū exigit ab i^o resp̄sariōē ulf̄ sor. eius qđ mu^o ddit. g^o mutuās. a. mu^o iuste
 agit & cñt̄ ip̄m ē iustū. Ad 8^m. q̄ ē auctōritas cāonistax̄ q̄ p̄ cōsili mu^o cōsueget
 dico q̄ ip̄ox̄ auctōritas nō ē i hac pte r̄cipiēda. tū q̄a nō oēs s̄ ualde pauci hoc te
 nēt. ymo eox̄ p̄cipui opposi. asseret. nā magnificus eq̄s ducalis ac ip̄ialis cōsilia
 tenet. s̄. q̄ tale mutu. sit usura. sic ip̄e ore pp̄o mihi retulit papie i cuius studio tūc
 legebat ad. 1000. florēos aureos (ut d̄r) sigulo āno: i sup̄ si diffōes assignate d̄ usu
 lucro a p̄cipuis cāonistis diligēt & sic passiōe pōderēt ex illis oīo uicef̄. a. mutu.
 ēē usura. ut p̄ ex dc̄is i. 2^a. ar. nisi glosēf̄ 1ª puerilli & pos̄a cauillatōia & oīo p̄f̄ ua
 glo. q̄ i. 2^a. huius arti. 9° ē efficacit̄ re p̄bata ē. & sic rep̄iet q̄ hosti. Inno. p̄aor. Lau
 rēius d̄ lādulphis & Archiep̄o floren. nobiscū tēueget saltē ip̄citate. a. ēē usurari.
 uñ satis miror q̄ d̄f̄esores ip̄ius. a. dictas diffōes nō pōderauerit p̄cip̄e cū i oī mā
 diffō sit oīs d̄mōstratōis p̄cipiū p̄ poss̄ iox̄ tū q̄a nec rōes nec auctōritates q̄s
 p̄ se allegāt p̄posi. uicūt. si qđ. n. p̄bāt hoc ē q̄ rōe dāni uel if̄ ēē s̄ mutuātī ali
 qđ spare uel exige ulf̄ sor. ut p̄ diligēt cōsiderātī repetitionē lohūi bap. d̄. S. se
 uerio i. l. c̄tos populos. c. d̄ sū. & fi. c. q̄ utiq̄ ueget ē s̄ nihil ad. b. ut patuit sup̄. fa
 ris i sup̄ oñdius i appologia mōtis ficere uēq̄ pietatis q̄ friuola sit arḡa q̄b̄o ātho
 nius corsetus cōsoluluit p̄ ip̄o a. & q̄ pos̄a atq̄ cauillōse uel potius p̄f̄ ue if̄ r̄n̄sōel
 q̄b̄o arḡa. p̄ oppo^a ueritate soluē n̄it̄ ex q̄b̄o apte nouius q̄ si talia sit a^a cāoni
 stax̄ cōsilia p̄ ip̄o. a. ip̄a p̄ui uel nullius momēti aut p̄ci i if̄ tū q̄a plurimi ac p̄cipui
 cāoniste i mā sic mista uel potius theolōgica q̄lis ē h̄ ut sup̄ notatū ac p̄ba. ē nō
 mediocrit̄ eraueget & ut d̄ cef̄ is taceā. Io. And. q̄ iuris cāonici lumē d̄r & se aliū
 audiuisse theo^{am}. p̄f̄it̄. i. appatu. 61. lib. d̄creta tit^o d̄ sū tri. c. unico sup̄ uerbo &
 filio r̄nden^o ad ārga gr̄acox̄ q̄b̄o p̄bare nitebāt sp̄ūz sc̄f̄ u3 a solo p̄re p̄cedere
 Exp̄ssio iqt̄ p̄ris nō excludit ymo icludit filiū cū ip̄ox̄ opa id̄iuisibilia sit. h̄ i. ex
 q̄b̄o seq̄f̄ p̄ q̄ sic p̄r ē igēitus & filiū ḡnatata & filius. 2°. q̄ sic p̄r nō p̄cedit uel
 nō ḡnat̄ a p̄re ita nec filius. 3°. seq̄f̄ q̄ sic filius p̄cedit a p̄re ita & p̄r. & sic sp̄ūs
 sc̄f̄ us p̄cedit. a. p̄re & filio ita p̄r & filius. sic. n. nō ē; p̄ris nō excludit s̄ icludit fi
 liū Ita & exp̄ssio filii nō excludit s̄ icludit p̄re3. & filif̄ exp̄ssio sp̄ūs sc̄f̄ i n̄ exclu
 dit s̄ icludit p̄re3 & sp̄ūz sc̄f̄ u3. q̄a id̄iuisa s̄ eox̄ opa q̄ sic du^a s̄ exp̄sse h̄es̄es &
 sequit̄ ex p̄f̄ata r̄n̄siōe. si tū ip̄a accipiat̄ p̄cise ut uerba eius p̄tēdūt & sonāt q̄ iō
 dixerī q̄a cū aliq̄ glo. uerba ip̄a cū a ip̄ox̄ p̄pria significationē restrigēte & ex
 torq̄nte poss̄ forte saluari d̄ q̄ nō curo i p̄ntiāx̄. p̄ nūc suffic̄ q̄ r̄n̄sio ip̄a multū
 male s̄ōat q̄cqd̄ ip̄e auctor itēderit nec auctōritas Aug. quā ad hoc adducit. f̄. q̄ i
 diuisa s̄ opa tritatis ei aliq̄ mō suffragat̄. 1^a. n. itelligi d̄ opib̄o ad ex̄. i. f̄ iat̄is
 ad creat̄as cuiusmōi s̄ creatio cōseruatio & gub̄natio modi sicut ip̄e Aug. d̄cla
 rat p̄ d̄ trit̄ate. nō at̄ d̄ opib̄o ad inf̄ q̄lia s̄ ḡnare & spirare p̄sonā d̄inā si tū opa
 & nō potius notiōes uel p̄prietates d̄inax̄ p̄sonax̄ dicēde sit tū q̄a talis auctō.

ritas siue iuristaz siue theologoz falsū & dine legi dē iū asserit. ymo & oī bōe
legi aduersū ut p3 ex dcis. uñ si oēs theoi. & oēs iuriste dicerēt. a. mum ēē lici. ex
cepto uno q opposi. assereret. cū pcedētū rōnū fūda^o ipius rōes oīuz theolo.
alioz & iuristaz auctoritati pferēde forēt sic ī nicēa synodo factū fuisse scribr
zo. dis. c. nicēa siodus dī. n. ibi q pasnuto solus dē dixit ipi nicēe synodo & rōnū
bō suis oēs pēs dcē sīodi ad suā fūā ēxit. ubi dīc glō unus g^o dē dicē pū uniuersi
tati si rōabilē hēat cāz ymo nec ī aliis stādū ē dcō aliquoz doc. siue cāonistaz si
ue theologoz maxie ī hīs q ptinēt ad aiag salutē qle est pposi. nūz qūqz ful
geat scē itate & doctria nisi q tēus euidēti rōe aut sacra aucē ē itat ut p3 p Aug.
ī qdā epistola ad hyeronimū cuius uerba posita sūt dis. g^o. dcre. c. ego solis nisi fō
te ipoz doctria sit ab eccā ap pbata ut eoz quoz opuscula ī c. scē a Ro. eccā. dis.
is. ap pbata sūt. tū fialif qā si qd ualet hoc arg. nō mīus pt adduci dē auctores su
os q p illis. qā pluriū ipoz cāonistaz & pīpui nobiscū tenēt ut sup not^m ē & cū
dicūt q cāonistis maxē credē. ē ī hoc cū sit mā cāon^a. dico hoc ēē falsū qā ē magis
theo^a mā ipa q cāon^a ut sup dclarm ē. iō magis ī hoc cred^m ē theologis q iuristis

Ad 9^m. q ē auētas theolog^m. q p hēctōe hēf ab aduersariis nris q certe d q^o l3
hoīe uel mediocriū docto asserē satis absurdū ē. s. q tāti faciat illd dcū. S. Th. ī p
po^o. ēt pos^o q tāte auētis ēet q n^o mō negari licēt. cū dcū ipz l3 ueg & uald pōd
ratū nihil ad pposi. adducē seipz patēt ondat. p cuius euidētia ē diligēt notā q
mutuāt ē exigē aliqd ulf sor. pt duplicif intelligi. uno mō rōe mut. qd fit cū ipē
mutuās exigit a. mutu^o aliqd ulf sor. iuxta qtitatē & mēsurā ipius muti q cōsistit
ī qtitate uel pōtio rei mutuate & tpe q mutuatarius utit ipa re mutuata. aut nō
hīdo respectū ad aliqd certū ī ēē pū cū talē exigēs nō ē cētus se passū fuisse ali
qd ī ēē ex mu^o ipo l3 nō iuxta qtitatē usus rei mut. id exigit uel spet. alio mō pt
intelligi q talis exactio uel spes fiat uel hēat rōe ī ēē qd fit qn mutuās itēdit tū
pōise hīe uel recipe ulf sor. muti qū ē uel erit ī ēē qd passū ē uel patiet ex mu^o
ipo loq^r d solo ī ēē nō necio accesorio ad oē mutu. p^a exactio uel spes ē usur^a
scda uō lica. Cōstat at ex dcō ipio. S. T. ibi alleg^o q nō loq^r d respēlatōe mutui
s3 d respēlatōe dāni dīc. n. q mutu. dat pt ī pac^m ducē cū ī q mu^m accipit respē
latōe dāni & n respēlatōe mutui aut ulf rei mut. qd d solo dāno n necio ad oēz
mutu. intelligi d3 ut ī rūsioe ad. s^m. arg. dictū est qd ēt iuit ipē Th p seqntia uerba
nā paucis ī positis sibiūgit. accipiet ē mutu. cū sua utilitate dānū alf ius recōpēlat
respēlatōe3 uō dāni q cōsidrat ī hoc q d peccu^a n lucrat n pt ī pactū ducē qā n
d3 uēdē qd nōdū h3 & pt īpediri multiplicif ī hīdo. hīc cōstat at q dānū cuius
respēlatō ē n posse mut^r ī pactū ducē cū mutuata^o dīc ipē Th. ē dānū sīe q^o nul.
mutu. pt ēē. nēo. n. mutuās pt lucrari uel mercari d peccā mutua^a eo tpe q^o mu
tuatarius utit i^a. & p hoc p3 ēt expsle pposi. nostz. f. q ipē Th. n loq^r d recōpē
latione mutui s3 dāni. uñ ualde mirādū ē d qbusdā iuristis q ī sua faculte doctis
simi reputat & d qbusdā pīcatōibz q utinā scē i ēent ut ēē dberēt q n saltē me
crif pōderauerit uerba. S. Th. a. q p ipisi^a adducerēt. cū nō solū p ipis nihil cū

ferat s; d' ipos faciat. eo q' ipe. S. T. stat' post i^a uerba s'biūgit q' huiōi pactū fa
 cē n' ē usū peccu; uēdē s; dānū uitaf p quā aduersat^m. Inuit hāc 9^{am}. faciēs tale pa
 ctū uō uēdit usū peccu;. g^o nō fac' usurā. ex q' 9^a seq' q' oīs hō faciēs usurā uēdit
 uel aliq^m mō pmutat usū peccu; mutua^e & cōt' q' e 9° oīs q' uēdit uel pmutat usū
 peccu; mutua^e fac' usurā ut sup' 9° e. 2^a. 21. arti. dūductū ē s; oīs mutuās. a. mu^o uē
 dit usū peccu; mutua^e. q'a exigit qndā rēpēsationē ipio usuf utp3. g^o oīs mutuāf
 a. mu^o fac' usurā. 9^a nō cū mīori & maior ē. S. Th. s. ex dcō allegato nōcio dedu
 ctā. g^o. ex dcō. S. Th. p istos adducto seq' opposi. eius q' p ip3 dētū pbat itēdbāt
 & sic mōe golie gladiū q' iugulati s' ad plū pōtauegt. Cōsiliū dicen' ē ad alioz
 theo. auctōitates: Ad. io. qd' fūdatū ē i bullis aposto. & p'cipue i bulla Inno. 81.
 dico iuxta. 4^{am}. 9° nē f' tū arti. q' oīs talis bulla aut icludit hāc uel s'ilē clausulā: dū
 mō sacris cāonib; d'ia nō existāt: sic bulla mō. Mātue aut excludit illā. aut nec
 icludit nec excludit. Si dicat p^m. cōstat q' ipa nō appbat. a. q'a ip3 ē oīb; sacris cāo
 nib; d' iū & cōt' talis bul^a nihil ppo^a d'fert: Si dicat. 2^m. allegāda ē p' suspe^a d' fal
 sitate. ymo & p' falsa ac reiciēda ē cū sit d' ius cōe imo d' ius dīnū & nāle ut sup'
 9° e p'dicta d'claratū ē. & sic iteg' nihil pbat: Si uō dicat. 3^m. ipa glo^a. ē ac restrigē
 da cū tali clausula & sic nō appbat. a. mutuū. ut sup'. dētū ē. nulla g^o talis bulla p
 bat. a. ēē licitū: ex q' ēt seq' q' nēo p'dicās p'fatū mu. ēē usurariū uel illicitū ē ex
 coicatus uirtute alicuius talis bulle q'tūcūq' icludētis s'ntiā excoicatiois i cōf di
 cētēs ei: nā si talē clausulā excludat tāq' falsa nullius ualōis & uirtutis ē. si icludat
 illā aut nec icludat nec exclu. nēo p'dicās. a. ēē usurar. ei d' d'ic. si ēt cū tali clau^a ex
 p'ssa uel s'bitellecta appbaret. a. mutuū. & d' huiōi appbatōe3 ferret s'ntiā excoi
 catōis eo q' cū tali clausula nō appbat nisi capi^a mōtis q' nō s' sacris cāonib; d'ia
 & 9° nē n' appbat cap^m mutui qd' s'nt dū^a ē oī sacroz cāonū g'ni d' iū ut sup' pba
 tū ē & cōt' n' fert talis bu^a aliq' excoicatiois s'ntiā d' aliq'm asserētē aut p'dicātē. a.
 ēē illicitū. uñ nec scismaticus nec hēticus dicēdus ē talis asserēs. s; uē catholicus
 & ecce catho. max^e unitus Ad illd' āt q' dicebat i^e mgr i n'ra disputatiōe dico p^o
 ut tūc dixi q' f'res p'dicatōes hnt tale priuilegiū d' mīores q' nullus iqsitō mīoz
 s' p'ea excoicatiois late s'ntie pcedat i crīe hēsis cōf aliqūe ex f'rib; p'dicatorib;
 & 9° f'res mīores hnt tale priui. d' p'dicatores ut p3 i bul^a aurea utriusq' dictoz
 ordinū. & nos oīo eadē priuilegia hēus q' mīores & p'dicatōes hnt. ut p3 i mari
 magno priuilegiōz no. 5. Postreō g^o q'cūq' f' p'dicator & mīor hēticē puitatīf
 iqsitor d' aliqūe ex f'rib; n'ris pcedit i ipio hēsis crīe ē ipō f'cō excoicatus & tu
 ex illis es. g^o tu es excoicatus. & tecū loquor i uertēdo iuxta illud cap. cū uolū
 tate d' s'ntia ex eo h' r'isio n' puū r'isū mouit astātib; & p'fato mgr o os adeo oppi
 lauit ut nūq' ulf id d' h' d' me loquausus fuerit. 2°. dico q' si q' p'riū n're disputatōis
 d'3 cēseri hētica h' ē i q' p'tiacif asserit. a. mutuū ēē illicitū. si tū asserat illd' ēē usu
 rariū q' asserere cogit ex dcīs nisi uelit p'fue & cauillatorie r'ndē. qd' iō dixi q'a
 nō seq' tu asseris. a. n' ēē pecca. & a. ē usura. g^o tu asseris usurā nō ēē pecca. ut p3
 ex log^a. s; ista bñ ualet tu asseris. a. nō ēē pecca. & asseris. a. ēē usurā. g^o tu asseris

usura nō ēē pecca. & oīs q̄ asserit p̄tiacif usura nō ēē pecca. ē hēticus uel ut here
ticus p̄uēdus ut i cle. ex graui. eo ti. g^o tu es hēticus uel ut hēticus puniēdus Ad
undiciū qd̄ ex aucēte fr̄z mīor̄ d̄ obs. p̄cedit. R̄ndeo q̄ nec ip̄oz auc̄tas i hac
pte acceptāda ē. tū qa ē d̄ oēs eor̄ docto. mōtuos. ymo d̄ oēs theo. cāōistas &
morales p̄hos. & d̄ aliq̄s ex doctoibz uiuis ip̄oz mīor̄. nā ego uidi qndā f̄cta
tū nouis editū a qdā uenera. mgr̄o p̄fati ordīs uocato. Nadalius uene. de hac
māspēalit̄ i q^o p̄fato mgr̄ exp̄sse d̄ mīat ip̄z. a ēē usurariū. It̄ qdā mgr̄ alius eius
d̄ ordīs i ecc^a cathedrali Mutiēsi i dñica sc̄f issie tritatis āni. i495. p̄dicauit idē
Insup fr̄ Dñicus d̄ Pōzono exp̄dictis obser. ut a. fide dig^o audiui Sauōe idē p̄di
cauit q̄ tñ it̄ illos p̄cipuo p̄dicator hitus ē. Imo & mgr̄ gratis & Brixia exp̄ris.
Italie mgr̄is ordīs mīor̄ ut ē. a. fid̄ dignissis audiui Mutie astrictus i sc̄ia qd̄
ip̄o mu^o c̄rdēt. r̄ndit ip̄z ēē usurari tū qa talis auc̄ōitas i hac pte ē d̄ aptā rōnē.
& d̄ oēs bonā legē ut patuit sup̄ tū qa ip̄i mīores de obser i hac pte suspecti s̄t.
eo q̄ ip̄i fūdaueyēt huiusmōi mu. & unusq̄sq̄ maxie. affici^o op̄i suo. & cū res trā
sit i affectū pit oē iuditiū qa fāiliaritatis & bēiuolētie affectus ueritat̄is cognitio
nē ip̄edir̄ solet. uñ satis credibile ē q̄ ip̄i nollēt p̄fatū mu. q̄i usurariū ab aliqbz
condemnari ne & ip̄i male egisse ip̄m fundādo conuincerēt. & multo magis
credibile est q̄ ip̄i nollent p̄priū opus cōdemnare: nec est maxime credendū
illis p̄pter ip̄oz multitudinē maiore: plures. n. musce q̄ eq̄: & plures formice
q̄ boues. & forte plures infideles q̄ fideles & sine forte plures mali q̄ boni. &
plures insipientes q̄ sapientes. & plures indocti q̄ docti. & tamē nec potiores
sūt musce aut formice q̄ eq̄ aut boues: nec magis credendū est infidelibus aut
malis aut indoctis. q̄ fidelibus bonis aut sapientibus & doctis: Nec maxime il
lis credendum est p̄pter ip̄oz excellentē doctrinā. cū non minor doctrina ho
die uigeat ac retroactis tēporibus uiguerit i religionis p̄dicatoz & eremitaz
tenentiū oppositū q̄ in dictoz obseruantiū cōgregatiōe p̄positū asserētiū: nec
p̄ ip̄oz excellentē sc̄f itatē eo q̄ sc̄f itas hoīs a solo deo cognosci possit & iudi
cari. cū idē sit sc̄f itas charitas & gr̄a gratificās. Iō sic nēo p̄t sc̄f ire se ēē i gr̄a. Ita
nec aliq̄s sc̄f ire p̄t se ēē sc̄f uz & multo minus q̄s sc̄f ire p̄t aliū esse sanctū. Non p̄t
g^o p̄bari. a. esse licitū ex sanctitate p̄dicantiū ip̄m. qa si arguat̄ sic. sancti sunt uel
sanctiores aliis sūt q̄ p̄dicant. a. esse licitū. g^o a. est licitū. a. n̄s erit oīo ignotum
& cōsequēf nihil p̄ ip̄m nobis hoībz p̄bari p̄t. Nec iudicādi sūt sanctiores aliis
ipsi minores qa oē peculiū etiā in coi ultra alios religiosos abdicauerunt. tum
qa non erat iudicandus sanctior x̄po Iohanes baptista qa hic in heremo dege
bat nec coctū quid comedebat uinū & ficerā non bibebat: & duris atq̄ hirtis
uestimentis induebat. Ille aut̄ coi uictu atq̄ uestitu. ut dicit. Io. criso. inf̄ hoies
uiuebat. & cū peccatoribz & publicanis sepius māducabat. tū qa nec mīus sc̄f i
reputādi erāt apostoli dñi q̄ aliqd̄ habebāt i coi q̄ minores qui iuxta regulam
suam nihil habere p̄nt ut incle. exiui de paradiso. de uerboz sign. nec tandē re
putādi sūt sanctiores eo q̄ sc̄f iati incedant sicut nec Mahumetani nō bibētes.

uinū ex lege sua xpianis uinū bibētibz nec qdā heretici qdēt scaltiatī icēdebāt &
iō nudipēdes uocati fidlibz & chatolicis factiōes aut meliores cēfēdi sūt. Nec ēt
iudicādī sūt factiores aut meliores apostolis qd calceis & caligis utebāt. iuxta illd
āgelī. ac caliga te caligas tuas. uñ sic tu pbas. a. ēē lici. qd sic pdicant miores qd
nō ē uerisile tā pnciose uelle mētiri pp aliqd fērenū cōmodū & c. sic eadē uel cōili
rōe uel facilitate pbare possū opposi. qd id pdicāt frēs pdicatōes scf i. Dñici. &
hēmite frēs scf i. Aug. ēt d. obseruātia qd i. magis ē uerisile uelle tā pnciose mē
tiri pp aliqd fērenū bonū aut cōmodū attēta ipoz excellēti scf itate & doctria. cū
nō possit efficacit pbari scf itatē aut doctriāz hōz ēē miorē illoz uita aut lraa
aut ego. uñ talia arga nō magis ualēt p una pte qōis nre qd p alia. Sufficiēt tñ rē
dūt simplices dubios i casu ipo qd ppea seq tenēt securiorē uia qlis ē negatā & nra
ut sup declarā ē. d. hoc tñ āplius dictū ē i nra omelia sup i. uerbo saluatōis. At
tēdite a falsis pphetis. Ad. iz. qd xpi reuellatōe fūdatū ē. dico qd talis reuella
nō ē a fidelibz p uera aut diua recipiēda cū nō sit illis aliquo sig^o euidēti aut ec
cle auctōitate ap pbata. Qd si dicas ut qdā legū do. fauētie nob obiecit qd p fāta
reuella nō solū euidēti s; pluribz euidētibz signis & miraculis ap pbata ē. qd ut
dicebat ipe fr Cherubius cui dī scā fuisse reuella ipa dī qd ē sermo pluris ac eui
dētibz signis ac miraculis clauit & idies cōruscāt. dicā ego sic illi me dixisse me
mini. tu ne unq exptus es aliqd miraculū ipius frīs cherubini? cui dicēti. nō: dixi
n; ego ymo nec unq uidi aut exptus sū aliqd miraculū alicuius fruz miorz l; au
diueri pluria ab illis fuisse pdicata ad excellētē sue religiōis cōmēdationē quoq;
pluria idubitāt credo & p dicaui ēē falsa. ut qd scf us Frāci. uadat pōaliē sig^o āno
i die sue solēnitatis ad purgatoriū locū & in duotoz suoz aīas ext hat. & qd ipi
miores soli sit illi euāgelici miores dī qd saluator Math. 23. qd uni iqt ex miori
bz meis fecistis mihi fecistis. & qd dūs plus dilexerit frāci cū qd xpi hūanitatē &
fītia aut g^o talia miracula qd dīcis p fāta reuellationē fuisse ap pbatā tibi euidē
tia sūt aut fuerit. aut nō: si sic tibi aliqd pbāt l; nō ppom. qd ad ipz pbādū nō sūt
spālīf scā mihi at cui oīa ignota sūt nihil pētus pbar possūt. si nō nec tibi nec mi
hi aliqd pbāt. uñ ualde mirādū qd doctores aut uiri graues tā leui ac oīo iualido
arg^o moueāt ad credēdū id i qd pēdēt et na salus ipoz & dān^o qle ē ppom nruz
Ad auctoritates at noui & uetis testi. qd ipe fr Ber. p ipo mu^o i suis pdicatōibz
allegare solet piget certe rīdere. s. n. puerilia & nullius momēti arg^o qs. n. nō
uideat qd nō seq mōs coagulatus mōs pīguis & c. g^o a. ē. lici. cū istius g^o cōis sit oīo
iptinēs aūdēti nisi dicat qd sit illi ptnēs qd ipossibē ac p hoc illi pugnās qd cōes
so qd uerū nihil ad pposi. suū fac s; nruz cōfirmat. qd isup nesciat qd nec i. g^o ua
let. dispit ddit paupibz & c. g^o a. ē. lici. cōfiliē nec ista. iocūdus hō qd miserē & cōmo
dat. g^o a. ē. lici. qd iquā ē ita dīmes ut credat dñz nruz pcepisse Petro ut mutuaēt
ad. 5. p. ioo. fidlibz cū dixit ei pasce oues meas. cēte ista potius risu & indignatōe
uel ēt stōace explodēda sūt qd rñsiōe aliq solueda. cū sic sacra scrip. iptiēt adducē
nō sit arguētari s; potius ipaz dīnā scrip. puertere & ipius sēsū p libito dīpuare

q̄i grādo sit iqt Hiero. & nō potius uitiosissimū dicēdi gēus dep̄uare sūiā & ad
sua uolūtātē sacra scrip. t̄here repugnātē: O grāde nephas. scrip. ip̄am uerissimā
quā p̄r ef n̄ sc̄i f̄ icauit & misit i mudū sic p̄ libito ēt ad piculosos erors astruē
dos allegare & uinificū uerbū in pessimū uirus cōuētere. Ad 13. nego aūs &
9^m aūs. n. falsū ēē nō du^a q̄a credo firmis & q̄ plus ē scio arg^a ad. 3^m 9^m nē. f̄ t̄i.
arti. sc̄a ēē dēōss̄ a^a uel saltē iēuitabilia. & q̄n tale ar. f̄ iēuitabile h̄ri p̄t ad p̄bān
aliq̄d p̄posi. paḡ curādū ē an sit d̄mōstr^a an nō. & q̄n credo firmis p̄po. n̄rūz n̄
solū posse p̄bari. s̄ ēt efficacit̄ p̄batū ēē. ymo & d̄mōstratū accipien^r li demō
ss̄ tū ut iportat d̄mōss̄ tione cōis̄ accepto uocab^o p̄ d̄mōss̄ tōe a priori & a post
iori: Cōsiliis 9^a neg^a ē N^a. n. 9^m mē theoz d̄mōss̄ tiue p̄bari aut i p̄bari p̄t eo q̄ ta
lis 9° ē mere credita ut clār p̄bat Greg. Ari. i p̄a. q. plogi s̄i iaḡ: nec aliq̄ talis p̄t
d̄mōstratiue i p̄bari q̄a oīs talis uera ē. & nullū ueḡ p̄t efficaciter i p̄bari. &
t̄n nō licet alicui hoī tenere oppositū talis cōlusiōis ut p̄ ex theoz. sicut g^o nō
seq̄ ista p̄positio Deus ē trīus & unus nō p̄t d̄mōstratiue p̄bari aut i p̄bari. g^a
unicuiq̄ l̄z credere aut tenere oppositū ipsius ita nec dicta cōseq̄ntia ualeat.

Ad p^m eoz q̄ p̄nos adducta s̄ cōcedo q̄. a. mu. nō p̄t licite exerceri q̄a ē dīne
legi cōiū ac p̄ hoc p̄ se malū q̄ suffic̄ ad hoc ut nō possit aliq̄ bō^o f̄ie aut bō^o aīo
fieri ut p̄ ex p^a 9° e huius arti. & q̄n p̄bat q̄ hoc nō suffic̄. R̄ūdeo q̄ hoīcidiū n̄
ē simplicis & uniuersalis phibitū lege dīna s̄ solū hoīcidiū hoīs ino. ab hoīe pri
uato facien^r Nā ip̄a lex dīna q̄ dixit Exodi. 20. nō occides. eodē. i. c. 25. dix Moy
si p̄ncipi pop̄ sui. Maleficos nō patieris uiuē sp̄ f̄rā. & alibi: blasphemū at̄ adul
t̄a & maledicētē p̄ri & m̄ri iubet lapidari uel occi. uñ phui sp̄ealia p̄cep̄a. glo
sat ac restrīgīf̄ ip̄s ḡnāle p̄ceptū uel ḡnālis phibi^r hoīcidiū. & inuif̄ q̄ ab i. ḡnāli
phibitōe d̄nt excipi p̄faticasul: cōsiliis dico q̄ nec diffama^r p̄xi ē uniuersalis dīna
lege phib^a cū nō solū r̄nālis dictet ip̄s p̄xiū d̄bē accusari pub^o iudici d̄i ḡra
ui criē d̄ q̄ p̄ secretā admōitiōē n̄ cōrigīf̄. s̄ ēt ip̄e d̄ns hoc exp̄sse p̄cipit. Math.
18. ubi dic q̄ si nec ip̄os audierit dic ecce. q̄i dicat ip̄s d̄nūcia accu^a & diffama ap̄
multitudinē uel ecce iudicē. uel p̄latū: Solū g^o ia p̄ximi diffama^r phibita ē lege
nāli & dīna q̄ sit nō serua^o ordie f̄r̄ne cōrectōis d̄ q̄ saluatō loco alleg^a. imo q̄n
talis foret rei pub. admō^o utilis. aut i t̄p̄alib^o p̄i q̄a sic tali diffatiōe imineret ex
cidiū alicuius ciuitatis. aut i sp̄ualib^o p̄i. ubi p̄ talē diffamatiōē plurimi ad fidē
cōuēti c̄rderēt ip̄a diffama^r sine aliq̄ secreta amōitiōe p̄cedēte li^r fieri poss̄ ut
fec̄ petrus actiū. s̄. q̄n pub^o. diffamauit. Ananiā. & zaphirā ip̄o Ananie uxore d̄
fraud̄ facta i p̄cio uēditaḡ rege ip̄a at̄ usura ḡnālis & simplicis ē lege dīna phita
ita q̄ nō repit̄ in ip̄a lege dīna ip̄as aliq̄n fuisse c̄cessā uel saltē legē dīnā iussisse
illā d̄bē fieri. s̄ ē d̄ hoīcidiū & p̄xiū diffamatōe factū ēē c̄stat. l̄z q̄n q̄ fōte ut mi
nus malū fuerit dīna lege p̄missa ut dic̄. S. T. ad euitā inaius malū. l̄z g^o hoīci
diū & p̄ximi diffama^r possit aliq̄ bō^o f̄ie licite fieri q̄a sic iubet lex dīna. nō t̄n
seq̄ ex hoc q̄ usura possit aliq̄ bō^o f̄ie lic̄ exerceri. nec arg. ē a fili s̄ a uald̄ disili
p̄ rōnē assignatā. eo q̄ usura ē uniuersalis dīna lege phibita & nāli: homicidiū

at & diffatto pxiimi nō. Ad. 2^m. dico q*uod* i*ur*ia accipit duplici*ter*. s*cilicet* cōi*st* & p*ro*p*ri*e
 p*ro* mo o*mn*i*s* i*us*titia siue d*e*u*m* i*me*diate siue d*e*u*m* p*ro*xim*us* ē i*ur*ia. & sic accipit i*n* arg*u*
 iuxta ip*so*u*m* uocabuli ethiologiā. p*ro*p*ri*e uō i*ur*ia ē uioletia i*us*ta dico uiol*ent*a ad d*e*u*m*
 tan*quam* q*uod* nō i*us*titia siue uioletia ē i*ur*ia p*ro*p*ri*e accepto uoca*lo*. u*n* sic p*ro*p*ri*e loq*ui* do ip*so* deo
 cui nō p*oss*u*n*t fieri uiol*ent*a nō i*ur*ia fit aut fieri p*oss*u*n*t. nec fraus aliq*ui* p*oss*u*n*t dici i*ur*ia nec aliq*ui*
 i*us*titia i*n* p*ro*xim*us* d*e*scētiētē siue d*e*ceptū siue nō dico. 2^m. i*us*ta q*uod* cū fit iusta uiol*ent*a
 ut furi uel hōicide cū i*n* carcerē uel i*n* mōtē, tradit*ur* nō fit iniuria. In 1° at dicto bōi*st*a
 cii. & i*us*ciēti & d*e*scētiētē & c. nō accipit ly i*ur*ia cōi*st* s*ed* p*ro*p*ri*e. q*uod* accipit ut distiguit
 q*uod* dolū & i*us*titia facta cōscētiētē dic*it* n*on*. sciēti & cōscētiētē nō fit i*ur*ia n*on* dol*us*
 ut referat ly i*ur*ia ad li cōscētiētē & ly dolus ad ly sciēti & sit s*ci*ntus. sic sciēti nō
 fit dolus ita cōscētiētē nō fit i*ur*ia. Itē si accipet cōi*st* ly i*ur*ia ut cōuertit cū ly i*n*
 iustia. tūc mutuās ad. 30. p*er* 100. nō faceret ei iustitiā cū nō faciat ei i*ur*ia. ex quo
 scit & cōscētiētē ip*so* mutuātē sibi ad. 30. p*er* 100. mutuare q*uod* ē ualde i*n*cōueniēs. Ad fō
 mā i*us* arg*u*. cōcedo q*uod* sciēti & cōscētiētē nō fit i*ur*ia p*ro*p*ri*e loq*ui* nō & cū arguit g*ra* ei
 dē nō fit iustitia nego 9^m. Ad p*ro*bationē cū dic*it* uel i*n*uit q*uod* o*mn*i*s* i*ur*ia ē iustitia
 & e 9^m. dico q*uod* si accipiat ly i*ur*ia cōi*st* hoc ē ue*ri* s*ed* nō ad p*ro*positū q*uod* i*n* dicta re
 gula nō sic accipit ut patuit. Si uō accipiat ly i*ur*ia p*ro*p*ri*e falsū ē ac p*ro* hoc negā ut
 patuit sup*er* q*uod* nihil p*ro*bat arg*u*. Ad. 3^m nego a*n*s. f*aci* q*uod* a. nō sit p*er* 3. Ad p*ro*bationē
 dico q*uod* ē p*er* 3 auaritie. & 9^m q*uod* fit ex i*n*mode amore pecūie nec seq*ui*. fit p*ri*ci
 palit p*ro* s*ub*uētiōe paup*er*u*m*. g*ra* nō fit p*ri*ncipalit p*ro* peccūiā siue āore peccū*us* ut p*er*
 ex solutiōe f*aci* arg*u*. p*ri*ncipalis. q*uod* si ult*er*ius dicas nō fit ip*so* mut*u* ad. 5. p*er* 100. ut p*er*
 ip*so* crescat peccū*us* mutu*us*. g*ra* nō fit amore ip*so*ius peccū*us* p*oss*u*n*t negari a*n*s & 9^m a*n*s. n.
 nō ē ue*ri* q*uod* fit tale mut*u*. ut ex lucro ip*so*ius d*e*f*ici* o*mn*i*u*m sala. p*ro* hoc ut sic & ex talib*us*
 elemo. crescat mōs ip*so*. Itē nec 9^m ualet q*uod* i*n*ordiat*us* amor peccū*us* nō solū o*n*d*e*f*ici*
 p*ro* i*n*ordiat*us* peccū*us* acūulationē. s*ed* ē p*ro* i*n*ordiat*us* ip*so* i*n* acūulate o*mn*i*u*m s*er*uationē. Nēo
 n*on*. negaret illū ēē auar*us* q*uod* ex peccūiis i*n* accumulatis nō s*ub*uēret sibi ip*so* i*n* ncariis
 ne ip*so*as pecūias i*n* acumulatas m*u*ueret. Sic i*n* p*ro*p*ri*e. isti o*mn*i*u*m s*er*uatōes mōtis ex amo
 re i*n*ordiat*us* ip*so*ius mōtis iubet ut mutuet ad. 5. p*er* 100. q*uod* ē cōf*id* d*e*u*m* legē ut mōtis
 peccūia cōseruet. u*n* hui*us* 9^m. mut*u*. p*re*cedit ex i*n*ordiat*us* amore cōseruād*us* ip*so*as pecu
 nias mōtis. & sic ē p*er* 3 mor. Ad. 4^m. dico q*uod* alia nā ē huius montis a nā i*n* p*ro*p*ri*e
 stātiag*us* uenetog*us*. locog*us* Ianuēsiū & mōtis florētie. nā mut*u*a d*e*ctag*us* i*n* p*ro*p*ri*e stātiag*us*
 & c. si t*em*p*us* mutua dici d*e*beat s*ed* coacta. hoc at spōtā*us* cōitas. n. Venetiag*us* uel flor.
 idigēs peccūiis p*ro* aliq*ui* ip*so*ag*us* expeditōe cogit ciues suos & rurales ad sibi mutuā
 dū. d*e*ide spōte dat illis. 5. p*er* 100. sig*no* āno. Itē mutuātes talib*us* mutuis nūq*uam* r*eci*piūt
 totū capitale simul uel saltē nō s*ed* securi de eo recipiēdo q*uod* nō p*oss*u*n*t cogere ip*so*am
 coitatē ad dādū eis totū capitale. ymo nec p*oss*u*n*t nec cōi*st* unq*uam* dat eis totū capita
 le simul ut audio de cōitate Ianue: mutuātes at. a. mut*u* s*ed* certi de totali capitali
 simul recipiēdo. ēt statuto & d*e*f*ici* m*u*a ac breui t*em*p*us*e. r*eci*piūt. n. pignora a mutua
 tariis & illa uēdūt nisi statuto t*em*p*us*e restituat*ur* eis simul tota sūma mutuate pecu
 ad certū t*em*p*us* & ex p*ro*cio ip*so*ius pignoris sūmā ip*so*ag*us* totalit*er* accipiūt. u*n* uidet q*uod*

i illis cōtractibz nō sit usura aliq̄ tū qā nō sūt mutua. si. tñ nūq̄ recipiat totū capiē
 simul. tū qā & si mutua sint nō uidet̄ usuraria qā mutuātes n̄ mutuāt p̄cipaliē
 pp lucz s̄ qā coacti. uñ & si nō sparēt aliqd̄ lucz opōteret eos mutuare & mu-
 tuarēt coacti uel spōtāci amore rei pub̄. tū qā illi q̄ dāt tales peccūias s̄n spe r̄ci-
 piēdi eas totaliē & simul uidet̄ ut patiāt tñ int̄ ee ex tali mu^o si mutuū sit ut p
 recōpēlatōe ip̄ius possit sig^a āno aut. 4. aut. 3. p. 100. licite recipe max^e si d̄ ip̄is
 pecūiis sic mutuatis erāt empturi aliq̄ possessionē aut facturi mercātiā aliq̄ qñ
 tali mu^o dedegit illas coacti. tū qā si capitale sit i dub^o ita q̄ dubitēt mutuātes q̄
 nūq̄ illā sint recepturi aut certe oportūo eis tpe uidet̄ q̄ rōe talis dubii possint
 licite recipe singulo āno aliqd̄ ulf̄ sor. max^e cū eis spōte & nullo cogēte def. uñ
 tāta diuersitas ē it̄ nās illoz ip̄stitoz lo. & dēarioz mōtis. & dēarioz. a. mutui
 q̄ ista 9ª illa muā sūt li^a. 9°. a. ē licitū n̄ ē euidēs. qā aīs puto ēē ueg^e & 9^{ns} scio ēē
 falsū. puto. n. q̄ p̄fata mutua si mutua dici pnt pp rōnes assignatas & p̄cipe qā
 coacta sūt & qā n̄ sūt uere mutua si tñ dāt pecūie cōicati sūt spe r̄cipiēdi totā sor.
 illaz simul. nō ēē ex nā uel gñe suo usuraria ut tenet Laurētius de lādulphis in
 spetiali f̄ctatu denarioz mōtis florētie & post eū Archiep̄us flo. dixi notāt ex
 eoz gñe qā forte ex aliq̄ mala circūstātia pū ex aliq̄ mala itētōe uel cā possent
 illicitē fieri & forte usuraria de q̄ nō est hic disputandum ymo nec alibi cū hu-
 ius male itētōes ex nā sua sūt nob̄ icognite. tū qā nō ē cōtractus adeo licitus. ex
 sua nā qñ ex mala itētōe possit fieri illicitus. sicut elemosina q̄ ē sine dubio de
 gñe suo bona: alicuius male cāe ituitū p̄t illicitē fieri: sufficiat at̄ nob̄ d̄ capitulis
 a. mutui & illoz q̄tū ad p̄ns p̄tinet opusculū q̄ possūt nob̄ certa ēē ex eoz scri-
 pturis sic de facto sūt certa capitula ip̄ius. a. mutui iudicasse Pro zelo igr̄ uerita-
 tis & aīaz xp̄i sāguine redēptaz hec cū hiis q̄ in Apologia mōtis uere sincere q̄
 pietatis i Anthoniū Corsetū utriusq̄ iuris cōsultū in forma dialogi scripsim^o
 de a. mutuo ac p̄ hoc de oī usurario cōtractu dicta sint ad laudē & gloriā sūme
 Trinitatis. Patris & filii & spūs sc̄i. i. q̄ ē unus uerus & solus Deus laudabilis &
 bñdicibilis & glorificabilis p̄ infinita secula seculoz. A M E N.

Finis.

Impressum in alma Ciuitate Cremonæ anno
 Dominicæ salutis M. CC
 CCLXXXVI.
 nonis octo
 bris
 ?

[Faint, mostly illegible text in a historical script, likely Italian, covering the upper two-thirds of the page.]

